Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

लामिछाने थापाको वंशावली

९.२
३२९ ला

धर्मराज थापा

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

-૬૦-

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

મહુવા સા

ઉપહાર

ડૉ. ન. કામદેશાળુભાઈ ઉપાધ્યાયશ્રૂવાળા

તારીખ ૧-૭-૭૫

૨૦૪૦૧૨૧૨૫

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

प्रकाशक :
मदनराज थापा, कुञ्जराज थापा
बाटुलेचौर, कास्की, पोखरा,
गण्डकी अञ्चल ।

जिल्ली रमणा रेग्मी कल्याणी रेग्मी स्मारक पुस्तकालय
Dilli Raman Regmi Kalyani Regmi Memorial Library
Kathmandu Nepal
काठमाण्डौं, नेपाल
C. N-O
778

विक्रम सम्वत् २०३९,

पहिलो पटक ११००

सर्वाधिकार संकलक तथा संपादकमा सुरक्षित

सहयोग रु० २०/-

मुद्रक :
शिवशंकर प्रसाद
दीपक प्रेस,
एस० १७/२७२ नदेसर, वाराणसी क्यान्ट ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

राष्ट्रनायक श्री ५ वीरेन्द्रवीरविक्रम शाहदेव

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

समर्पण

जसले आफ्नो मातृभूमिको सार्वभौमिक सत्ता जोगाउन र सन्तान
दरसन्तानको राष्ट्रप्रतिको माया ममतालाई अखण्डरूपमा
हरिलो-भरिलो राख्न आफूलाई राष्ट्रियताको बली-
वेदीमा चढाए, जसको नाम नेपालको इति-
हासका पानामा स्वर्णाक्षरमा अङ्कित छन्
हाम्रो राष्ट्रका तिनै महान् वीर
पुर्खाहरूको पुण्यस्मृतिमा

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

मन्तव्य

जनकवि केशरी धर्मराजथापाले आफ्नै भाषामा लेखेको 'लामीछाने थापाको वंशावली' लेखकबाटै सुन्नपाउँदा इतिहास पुरातत्व पट्टि पनि रूचि राखेको सुइँको पाइयो। यसै गरी सबै वंशजहरूले आफ्ना वंशको नालीवेली पैल्याउँदै गएमा राष्ट्रको सर्वाङ्गिण इतिहास प्रकाशमा आउने छ र राष्ट्रिय चेतना जाग्ने छ। मानव समाज उकालो लाग्ने छ। लोकसाहित्य र साहित्य यसैगरी मौलिक इतिहासतिर लम्क्यो भने एकदिन हाम्रो साहित्य रघुवंश झैं व्यापक प्रतिष्ठा प्राप्त गर्ने छ। सबै ऐतिहासिक पुर्खाका सपूतहरू आफ्नै पुरातत्वमा आधारित इतिहासका प्रकाशमा आफ्नु मुख हेरून् र पूर्वजहरूको पवित्र पाइलो पैल्याउन्। मेरो अनुरोध यत्ति छ। उपनासलाई इतिहास भन्नु छोडेर इतिह आस भन्ने इतिहास भन्ने वाटो ताकौं। यत्ति हो।

मृगस्थली : **—योगी नरहरिनाथ**

२०३७।७।१९।३

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

दुइ शब्द

जनकवि-केसरी श्री धर्मराज थापाले लेख्नुभएको 'लामिछाने थापाको वंशावली' आद्योपान्त हेरें। थापाज्यूले कठिन परिश्रम गरी अनेकानेक जँघार तरेर, अग्ला अग्ला कैयन् पहाडका चुलीहरू नाघेर पूर्व मेचीदेखि पश्चिम महाकालीसम्मका दुर्गम कन्दराहरूमा छरिएर बसेका आफ्ना पुर्खाहरूका वंशधरहरूका फाँट-नाम पत्ता लगाई वंशावली प्रकाशमा ल्याउनुभएको छ, जसको समस्त थापावंशले ठूलो उपकार मान्नुपर्छ। कति पुर्खाहरूका वंशधरहरू पत्ता लाग्न नसकेकाले कविज्यूले तिनीहरूका नामसँगै 'अज्ञात' वा 'निःसन्तान' को संकेत दिनुभएको छ र त्यस विषयया ज्ञान भएका बन्धुले सूचना दिने कृपा गर्नुभएमा अर्को संस्करणमा उहाँको नामसमेत राखी प्रकाश गर्ने आफ्नो इच्छा व्यक्त गर्नुभएको छ। अतः आफ्नो वंश र कुलको अभिमान राख्ने प्रत्येक थापा र सम्वन्धित समस्त महानुभावले यस सम्बन्धमा थाह भएका कुरा जन-कवि-केसरी ज्यूलाई ज्ञान गराई आफ्ना अज्ञात पुर्खा र वंशधरहरूलाई विस्मृतिको गर्भमा हराउन नदिनु परम पावन कर्तव्य हुन आएको छ। यस पवित्र र निःस्वार्थ कार्यमा थापावंश र सम्वन्धित कुलका प्रत्येक विवेकी महानुभावले कविज्यूको होस्टेमा हैंसे गर्नुहुनेछ भन्ने सारा नेपालले आशा राख्तछ।

२४ फाल्गुन, २०३९ —सागरमणि आचार्य दीक्षित

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

मेरो भन्नु

आज यो वंशावली तिनै पूर्वजका सपूतहरूको कर-कमलमा प्रस्तुत गरि-रहेछु, जसले हिन्दू-मुस्लिमको लडन्त-भिडन्तले गर्दा नेपाल उत्तरापन्थतिर प्रवेश गरेका थिए। आज तिनै पुर्खाहरूको सन्तानले जुन डाँडा-काँडा ढाके, तिनै सन्तान कहाँ र कताको भन्ने अज्ञानवश आफ्नो मूल पुर्खाप्रति कुइराको काग हुन पुगेका देखिन्छन्। यस अज्ञानतालाई पन्छाई यथासंभव केही जानकारी दिने उत्साहलाई बोकी म यस क्षेत्रतर्फ लागेको हुँ। यसले आफ्ना पुर्खाप्रतिको गौरव-गरिमा बोध गराई ऐतिहासिक महत्वको साथै कुलीन-स्वाभिमानसमेत वढाउनेछ भन्ने आशा छ।

हाम्रा पुरखाहरूको चम्किलो उज्यालो इतिहास सर्वदा स्वर्णाक्षरमा अङ्कित छ। तिनै पुरखाको संसार प्रसिद्ध राष्ट्रिय आलोकमा रञ्जित सात कुल उँधो र सात कुल उँभोको अविच्छिन्न रहेको गौरवमय प्रकाश जो विस्तारै अन्धकारमा विलीन हुँदै जान लागेको छ त्यसलाई सकभर धोइ-पखाली गरी सत्यताको धरा-तलमा निर्मलताको चहक भर्दै मैले यहाँ एउटा पुष्पोपहारको रूप दिन खोजेको छु। निश्चय नै हिन्दू दर्शनअनुसार आमाको कोखवाट मानिस जन्मदा देवऋण, पितृऋण, ऋषिऋण लिएर जन्मेको हुन्छ, यिनै ऋण जो कसैले पनि तिर्नुं अत्यावश्यक मानिन्छ। यसमध्ये पितृऋणवाट मुक्त हुने अभिप्रायले म यस क्षेत्रतर्फ लम्किएको हुँ। ती पितृहरू जुन थलोमा बिसर्जित भए त्यही थलोमा पुगी जो दानदक्षिणा र पिण्डतर्पण आदि गर्दछौं यो रचना त्यही श्रद्धाको अनुकरणस्वरूप हो। आफ्नो अतीत र वर्तमानलाई तुलना गरी हेर्दा मलाई—"जाति धर्म रहैन क्षेत्रिहरूमा जो छन् यी नीचाहरू, शूद्रादी त तपस्वी होइरहनन् ब्राह्मण सरीका वरू" भन्ने रामा-यणको नजीकै पुगेको अनुभव हुन्छ। यो शायद यही कलियुगको नै प्रभाव पो हो कि ?

देवता, गाई, ब्राह्मणलाई मार्ने, निन्दा गर्ने जति हाम्रा धर्मविरोधी वदमाश अरिष्ठ नै हुन्। हाम्रा पुरखाहरूसमेत यस्ता राष्ट्रधर्मघाती समुदायको जरै मास्ने कार्यमा अग्रसर हुँदै र यस हिन्दू राष्ट्रलाई फल्दो-फुल्दो पार्ने राष्ट्रभावनामा लागेका छन्। यस कार्य निम्ति आफ्नो ज्यूधनको समेत पर्वाह नगरी उत्सर्ग गर्ने हाम्रा जिजू पुरखाहरू नै थिए। राष्ट्रिय संरक्षण र उत्थानका निम्ति यिनीहरू जड-किल्ला थिएनन्, वस्तुतः मातृभूमिका चेतनशील पहरेदार रक्षक थिए।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

बेवास्ता गरेको रोग जस्तै यो सुन्दर, शान्त, विशाल राष्ट्र नेपालभित्र चक्रवर्ती हुने मनसायले प्रविष्ठ साम्राज्यवादी अंग्रेजहरूको विरुद्ध लड्ने बूढा अमरसिंह थापा, अन्धकारको कुहिरो जहाँको तहीं बिलाओस् भनी अंग्रेजसँग बदला लिन खोज्ने भीमसेन थापा आदि वीरहरूको उज्ज्वल कीर्ति बलिरहेको अखण्ड दीप झैं हाम्रो इतिहासमा व्याप्त छ। यस्ता राष्ट्रिय क्षेत्र निर्माण गर्ने सिपालु राष्ट्रका विभूति आफ्ना जिजू पुरखाहरूको अगम पौरखलाई आदर गर्दै त्यो शक्ति र आत्मबल लिई अघि बढौं भन्दै यो वंशावलीको अन्वेषण कार्यमा म लागेको हुँ। यसमा कति के भयो त्यो यहीं छ। जो भयो-भयो, तर पनि—

मानिस जन्म र जाति, धन र इज्जतले श्रेष्ठ र महत्त्वपूर्ण हुने होइन, काम र उदारताले नै उसको पहिचान हुन्छ—''छेत्रीको छोरो यो पाउ छुन्छ घिनले छुँदैन, मानिस ठूलो दिलले हुन्छ जातले हुँदैन' भन्ने सूक्तिलाई लिएर पनि यो उदाएको हो। आफ्ना महान् कार्यले राष्ट्रमा ख्याति पाएका राष्ट्रलाई उँभो लगाएको उदार र आदरणीय पुरखाहरूको इतिहास सबैले पहिचानुन् र जाति र कुलको अज्ञानतावश कुलीनता विलीन नहोस् भन्ने पनि अप्रत्यक्ष लक्ष्य यहाँ लिइएको छ। जाति र धर्मको अज्ञानतामा भएको प्रेम परिणाममा पुग्दा गौण रहन जान्छ। यसैले प्रेममा प्रमुखता र दीर्घनिष्ठा पाउनानिम्ति हाम्रो सँस्कारित पद्धतिमा जाति र धर्मप्रति पनि ख्याल राखिएको हो। यसरी जाति धर्म र कुल सम्मानित प्रेम राष्ट्रियताको वलिवेदीमा खन्याएपछि मात्र सार्वभौमिकता अखण्ड रहन जान्छ, राष्ट्रोन्नति हुन्छ भन्ने लक्ष्य लिएका हाम्रा पुरखाहरू कहिल्यै पनि राष्ट्रप्रेमबाट विमुख भएनन्। शत्रुहरूले आफ्नो मौलिकता र स्वातन्त्र्य हड्पन आँटेको वेला आफ्ना परिवारलाई समेत शत्रु विरुद्ध कम्मर कस्न प्रेरित गर्ने हाम्रा पुरखाहरू यो भूमिको एक मुठी माटो र एक थोपा पानी रहेसम्म चिरजीवित रहिरहनेछन्। यिनै प्रेरणाको गौरव र सन्ततिको सानो रेखा मात्र यहाँ कोर्ने प्रयास भएको छ।

हुम्लाको बाह्र भाइ थापाको थलोलाई 'बाह्र थपाले ल्यू' भन्ने चलन पनि छ। अझ भनौं, पृथ्वीनारायणको धुइरो छुट्नुभन्दा अगि भक्तपुरे राजा रणजित मल्लको दरबारमा परशुराम थापा काजी थिए। सैनिक संगठन र राष्ट्र-रक्षामा यिनको ठूलो हात थियो। यिनका भाइ काशीराम थापालाई लड्दा-लड्दै नुवाकोटबाट दरवार झिकाई विश्वासघात गरी मारियो। गोरखाबाट राजदूत गरी पठाइएका तुलाराम पाँडे लगायत दुइ जनालाई राजा जयप्रकाश मल्लले मारे। यसरी ऐतिहासिक पत्र पल्टाएर हेर्दा जतिखेर पनि यी थापाहरू नूनको सोझो गर्ने कार्यमा कहिल्यै पछि परेका देखिदैनन्। नेपालको एकीकरण प्रसंगमा श्री ५ बडामहाराजाधिराज पृथ्वीले आफ्ना मामा उद्योत सेनबाट अर्ती लिंदा पनि उनले खस जाति नै

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

उपयुक्त हुन् (खसको सवार भन्याको ताजी तुर्की घोडा हो, खसको सवार गन्या चाँडो होला) भन्ने कुरा बताएका छन् । यिनै राष्ट्रिय एकीकरणमा ज्यू ज्यान अर्पने खस जाति नै हुन् थापाहरू ।

यसरी खसद्वारा प्रतिपादित यस राष्ट्रको इतिहासप्रति ममता र माया राख्ने हरएक राष्ट्रप्रेमीका निम्ति खस जातिको इतिहासप्रति दिलचस्पी दिनु अत्यावश्यक छ । यही वास्तविकताको धरातलमा प्रतिपादित हो यो वंशावली । यहाँ हिजो हामी को थियौं आज के भयौं र भोलि के हुने हौं भन्ने कुरा पनि विगतकालको ज्यूँदो इतिहासमा नै निर्भर छ—त्यसलाई हृदयंगम गर्ने सामल यो पुर्ख्यौली नालीबेलीले दिन सक्ला भन्ने आशा मैले लिएको छु । पुर्खाको महत्ता र गरिमाले सिंचित बाटो आज हराउँदैछ—त्यो विलुप्त हुँदै जान लागेको बाटो र माटोलाई उनीहरू झैं नै हामीले बिर्सनु हुन्न । उदासिन र हतासमा रंगमगिइ सुतेकालाई पनि प्रेरणाको शंखनादले जुरुक्क उठाउन उनीहरूले भुलेनन् । यो तिनै अतीतमा आधारित प्रेरणाको उपलब्धि हो भन्नु अस्वाभाविक हुनेछैन ।

वि० सं० २०१० मा किराँत प्रदेश धनकुटामा पुगेको समय—त्यहाँका मुगाली (मुगु ?) थापाहरूले मलाई दिल खोली स्वागत गरे । त्यतिखेरकै कुरा थियो मुगाली वयोवृद्ध खड्गबहादुर थापाले भन्नुभयो—"कविजी ! हामी लामिछाने थापा रहेछौं, हाम्रा पुरखा पनि पाल्पा पोखरातिरबाट नै आएका रहेछन् । हाम्रो यस वंशावलीको राम्रो खोज हुनु आवश्यक छ, कविज्यूले यसप्रति पनि ध्यान दिनुभए राम्रो हुने थियो" उहाँको कुरालाई दिलका एक कुनामा राखी छोडेको थिएँ, यस्तै क्रममा वि० सं० २०१० सालमा म विराटनगर गएको समय सुब्बा मानबहादुर थापाले पनि उही थापा वंशावलीको प्रसंगलाई लिई समय समयमा जगाउँदै हुनुहुन्थ्यो । तर म आफ्नै लोकसाहित्य संगीतको दीर्घकालीन यज्ञमा संलग्न भएको भयै थिएँ । अतः तत्काल यस क्षेत्रप्रति उन्मुख बन्ने शुभ मुहूर्त आइसकेको थिएन—समय र फुर्सदले गर्दा । त्यतिखेरै पनि वर्तमान सम्माननीय प्रधानमन्त्री सूर्यबहादुर थापाज्यूद्वारा म घचघच्याइएको थिएँ । हाल म यिनै आफ्ना वंशका भाइबन्धुहरूको प्रेरणाको सम्बललाई हृदयमा ढाडसको रूपमा लिई यसप्रति संलग्न रहें । नेपालका कुनाकाप्चादेखि लिई पाएसम्मका खास गरी लामिछाने थापाहरूको वंशवृक्षलाई यहाँ प्रमुखता दिई उल्लेख गरिएको छ । यिनै पुर्खाहरूको खोजी गर्ने कार्यमा बराबर घचघच्याउँदै प्रोत्साहन दिने श्रेय सम्माननीय प्र० मं० ज्यूलाई प्रदान गर्न पाउँदा थापा वंशको र सगोत्री बन्धुको नाताले म आफूलाई गौरवान्वित संझन्छु । उदार हृदय आफ्नो कुल र वंशप्रति देखाउनुभएको उहाँको यस अविस्मरणीय आस्थालाई म कहिल्यै बिर्सन सक्तिनँ । राजालाई शिरमा र जनतालाई

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

काखमा राखी राष्ट्रसेवामा मन, वचन, कर्मले तल्लीन हुनुहुने उहाँको संकल्पित पूर्ण सेवा राष्ट्रले सर्वदा प्राप्त गर्दै जाओस् र आफ्नो पुर्खाको इज्जतलाई अझैं सुकिलो गराउन सकोस् भन्ने पनि ईश्वरसँग प्रार्थना गर्दछु ।

यो वंशावली तयार पार्ने काममा मैले अतिशय खतराजनक कष्टको सामना गर्नुपर्‍यो । सम्पन्न कोठाभित्र बसेर वैज्ञानिक साधनले छरिएका उपलब्धिपूर्ण सौखिन सरलताको वातावरणमा कविता कथ्नु र गीतमा संगीत भर्नु जस्तो सजिलो पन मैले यस कार्यमा पाइनँ । यो पर्‍यो खोजपूर्ण इतिहासको विषय: वंशावली खोज्ने रूखो काम ।

दुर्गम पाहडका उकाली-ओह्राली, भञ्ज्याङको सिर्सिरे बतासका घामछायाँ हरूले सुकेको हृदयदेखि स्वास्थ्यकर बीजन उमारेर पालुवा हल्काउँदै फूलै फूलको शाखान्तरमा लुकेर कोइलीले कुहुकाउँदै वसन्त उद्घाटन गरे जत्तिकै आफुलाई स्वर्गीय आनन्दको बहारमा भुलाइदिए । यस यात्रामा लुप्तप्राय: वंशजहरूका झुत्रा-मुत्रा नाम-गाम थर-घरका पतकरसरहका पानाहरू खोस्रँदै र पल्टाउँदै गर्दा पसीनाका धारामा निश्र्‍ुक्क हुँदै मजाले नुहाइयो ! काँढाका झ्याङ फाँडेर अगाडि बढ्दा मुटुको तातो रगत वनका भैंमाले र डाले जूकाहरूलाई पेट भरून्जेल (आफुले थाहै नपाई) चुसाइयो । उत्तरे हिमालको लोभलाग्दो उही सिर्सिरे बतासलाई कास्कीकोट, सराङकोट, फल्याङकोट धनकुटे रमितेको शीतल घुमौरे चौतारीम. बसेर पुर्खाले छाडेका मर्त्यलोकका जिउँदा गीत नीलो नीलो आकाशलाई नै छेड्ने गरेर सुसेल्न लगाइयो, उनै स्वर्गलोकका पुर्खाले सुनुन् भनेर ।

यसरी जंगलमा धमिराको माटोको ढिस्काले पुरिइसकेको कुनै शिकारी महारानीको हराएको कण्ठको मोतीहार वाखे-गोठालोले दिव्यबाह्र वर्ष पछि मात्र फेला पारे जस्तो यो वंशावली पुर्खाका सन्तान-दरसन्तानको माला गुँथी आफ्नै भावी सन्तानका गलामा पहिराउन मैले नेपालदेखि तीनचोटि काशी (वाराणसी) हरिद्वारको तीर्थाटन गर्नुपर्‍यो । काशी पुगेर जौ तिल खाएपछि मात्र अनेकौं वासीतासी अभक्ष्य भोजनले बिटुलिंदै गरेको अपवित्र (जूठो) देह शुद्ध हुन्छ भन्ने शास्त्रको वचनअनुसार शास्त्रको शरणमा नपरेसम्म कुनै पनि मनुष्यको हृदयका मजेरीको मिर्मिरे फाटेर उज्यालो खेल्न सक्तैन भने झैं वाराणसी पुगेर म दीपक प्रेसको ढोकाभित्र छिर्न पुग्दछु । प्रेसका प्राण श्री शिवशंकरप्रसादजीसँग र संयोगवश मेरा पुराना सुपरिचित पं० सागरमणि आचार्य दीक्षितज्यूसँग पनि भेट मुलाकात हुन्छ साथै दार्जीलिङ्गका नेपाली साहित्यका एक नयाँ चम्किला तारा श्री गुमानसिंह चामलिङ्गज्यू र उहाँकी श्रीमतीसँगको जम्काभेटमा चामलिंगजी ले तत्कालै प्रकाशित हुनैलागेको 'मनन' पत्रिकाको लागि मेरो अन्तर्वार्ता लिनु-

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

हुन्छ । सोधिएका प्रश्न जतिको सवालको हाजिरी जवाफ दिंदै गएँ । विषय थियो नेपाली साहित्यमा चम्किरहेको वर्तमान कालको तँछाड-मछाडको उर्लंदो गतिविधि बारे र नेपाली प्रवासी जनताको आजसम्म ठेलिएर बसेका म प्रतिको माया ममताका धारणाहरू दार्जीलिङ भाक्सु, देहरादून, आसाम, कालिम्पोङ, बकलोह आदि जगामा बस्ने प्रवासी नेपाली बन्धु-बान्धवहरूसंगको धेरै दिनदेखि छुट्टिएको भेटघाट मननको अन्तर्रवार्ता पत्रिकाले फेरि सुकेको मूढो मुजुराए झैं मुजुराइदियो !

अनि दीपक प्रेसका शंकरजीले यो वंशावली कम्पोज गर्न आफ्ना कामदार हरूलाई दिए। प्रेसभित्रै कक्षा ९, १० भाग—२ "महेन्द्र मालाको" सहयोगी व्याकरण तथा साहित्यको नेपाली पुस्तक प्रकाशनको लागि विराटनगरदेखि काशी पाल्नुभएका श्री भरतमणि सुवेदीज्यूसित भेटघाट भयो: मेरा थकान र सुस्केरा-हरू घामले लतारिएका छायाँझैं टाढा हुँदै भाग्न थाले ।

यस्तै "नागरिक शास्त्रको आधूनिक सिद्धान्त" छपाउन श्री सुवेदीसँगै पाल्नुभएको "हुने बिरुवाको चिल्लो पात" विराटनगरमा घर हुने एक जना तरुण छात्र संजय काँफलेसँग भेट हुन्छ । उहाँबाट पाएको सहयोगले मेरो गह्रौं भार केही हलुङ्गिएको अनुभव गर्दछु ।

अनि पृथ्वीनारायण क्याम्पस पोखराका स० प्रा० श्री सुरवीर पौड्याल 'अर्थशास्त्र'को पाठ्यपुस्तक बोकेर सो छपाउन भनी धाएको धायैं हुनुहुँदो रहेछ । यस्तै यस्तै प्रकाशनको सिलसिलामा राजविराजदेखि 'शाह राजघराना वंशको भट्टारक ऋषिराज राणाजीदेखि ६४ औं वंशका श्री ५ युवराजाधिराज दीपेन्द्रवीर विक्रम शाहदेव, श्री ५ अधिराजकुमार नीराजन शाहसम्म उल्लेख भएको नयाँ नेपालको राजनैतिक इतिहासको ठेली बोकी आउनुहुने स० प्रा० श्री पीताम्बर यादवज्यूसमेत् दुइ शास्त्राचार्यहरू संग पनि भेट हुन्छ । अनि दीपक प्रेसको एउटै कोठामा नेपालका हामी पाँचैजना लाई विश्राम मिल्छ । "एकै कर्तव्य हाम्रो विपुल चहकिलो पार्नु नेपाललाई" भन्ने उद्देश्य हृदयमा धारणा गर्छौं । वरुणा र असीका बीचको अत्यधिक आधुनिक जटिलताले जकडिइरहेको वाराणसी शहरको झिलिमिली हेर्न साँझ सवेर घुम्न जान्छौं । कहिले डुंगा, कहिले रिक्सा, कहिले पैदलै एवं रीतको हाम्रो घुमाइको फन्काइ, भागीरथी र वरुणा असीले काशी श्री विश्वनाथ बाबाको चरण-पङ्कज धुंदै मन्दिर परिक्रमा गरे जत्तिकै भयो भन्नुमा अर्घेलो नठहर्ला । काठमाडौंमा रहँदा वस्ता थापा वस्न्यात र कार्कीका पुस्तावलीहरूलाई सँगालेर पठाइदिनुहुने कर्णेल श्री भक्तबहादुर बस्न्यात र धराननिवासी श्री राजेन्द्र थापा-प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

यस कार्यमा प्रत्यक्ष वा परोक्षरूपमा मलाई जस जसले सक्रिय सहयोग प्रदान गर्नुभयो उहाँहरूको सहृदयताप्रति पनि मेरो हृदयमा अविस्मरणीय आलोक जगमगाइरहनेछ। पुस्तकको कलेवरलाई सुन्दर पार्न सहयोग गर्नुहुने श्री हंसपुरे सुवेदी, श्री शिवशंकरप्रसादज्यू, ग्रन्थ शुद्धिकरणका साथै 'मन्तव्य' र 'दुइ शब्द' लेखिदिनुहुने नेपालका इतिहासविद् श्रद्धेय योगी नरहरिनाथज्यू, तथा मेरा श्रद्धेय विद्वान पं० सागरमणि आचार्य दीक्षितज्यूप्रति म दिलै देखि कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु।

पितृऋणबाट उऋण हुन प्रकाशकको रूपमा अग्रसर रहनुभएका थापा बन्धुद्वयलाई पनि यस प्रसङ्गमा धन्यवाद दिनु आफ्नो कर्तव्य सम्झछु। केही ब्लकहरू तयार पारिदिनुहुने श्री ५ को सरकार सूचना विभागका तथा कथाकार प्रमुख महानिर्देशक श्री परशु प्रधानज्यू धन्यवादको पात्र हुनुहुन्छ।

कतिपय पुर्खाहरूका सन्तानका नाम थाह नभएकोले अज्ञात भनी छाडिदिएको छु। कुनै स्रोतबाट उनीहरूका सन्तानको नाम थाह पाएमा प्रस्तुत पुस्तकको दोस्रो संस्करणमा तिनीहरूको नामसमेत थपी अज्ञानताको समुद्रमा तिनीहरू बिलाउन नपाउन् भन्ने आकांक्षा छ। अतः मेरा बन्धुहरूमा ज्ञान भएका सज्जनले मलाई पनि ज्ञान गराइदिनुहुने कृपा गर्नुभएमा उहाँको नामसमेत राखी प्रकाश गर्ने अभिलाषा पूरा गर्न सक्ने थिएँ भनी सानुरोध निवेदन गर्दछु।

पाठकहरूबाट (ईश्वर मात्र पूर्ण छ)। भूल वा त्रुटि हुनु मनुष्य स्वभाव हो भन्ने कुरालाई ध्यानमा राखी उचित सुझाव कृपा गर्नुहुनेछ भन्ने आशा राखेको छु।

विनीत :

—धर्मराज थापा

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

प्रकाशकीय

लामो समयदेखि आफ्ना पुर्खाहरूको इतिहास र गौरवलाई खोज-मेल गर्दै संकलन गर्नु भएको यो "लामिछाने थापाको वंशावली" हाल जन समक्ष उपस्थित गर्ने हिम्मत गरिरहे छौं। यसलाई अझै खोज-मेल र पूर्णता दिनु अत्यावश्यक हो, तर स्थिति समय र चाँजो पाँजो आदिको प्रसंगले गर्दा हाल यो यस्तै रूपमा प्रकाशित भैरहेछ। यो एउटा आफ्नो वंश प्रति दर्शाइएको श्रद्धा-सुमन हो, त्यसमा सौन्दर्य र सुगन्ध कमी नै भए पनि आफ्ना पुस्ताको नाली वेली बन्धु बाधवहरूले अवश्य नै हेलाँ गर्ने छैनन् भन्ने आशा हामीले लिएका छौं। यही आशा र भरोसाको भरमा नै यो प्रकाशित छ। किनभने परिस्थितिवश घर छोडेर परदेश बसेको छ ता पनि त्यस्तो भाइले आफ्नो कूल कदापि बिर्सदैन। धन इज्जत कमाई उतै घर जम गर्न पुगेको भए पनि सन्तानहरू पैलाएको भए पनि उसले आफ्नो रीति स्थिति र ईस्ट देवतालाई समेत स्थापना गरेकै हुन्छ—वनकालीलाई पुजेकै हुन्छ-यिनैलाई कसैले वृन्दा मष्टा, कसैले विन्दवासिनी काली पनि भनेका छन्।

यसरी जे जस्तो र जुनसुकै प्रसंगवाट भए पनि आफ्नो कूल परंपरा र चाल चलनलाई मान्दै आएको कुरा यहाँ भुल्न सकिदैन। यही परंपरागत श्रद्धाको एउटा प्रतिफल न हो यो रचना। यसलाई संकलन गरी यस रूपमा प्रस्तुत गर्नु भएका जनकवि केशरीज्यूलाई हामी हृदयत श्रद्धापूर्ण बधाई टक्याउंछौं। साथै आफ्नो पुरखाको स्मरण गर्दै उनीहरूको नामबाट सानो तिनो नै भए पनि श्रद्धाको रूपमा यो प्रकाशन गर्न पाएकोमा पनि आभार व्यक्त गर्दछौं। यसमा देखापरेका त्रूटि र अभावहरू अर्को संस्करणमा पूर्ण गर्ने प्रतिज्ञा साथ सुझावको आशा राख्तै आफ्नो छोटो भनाई यही टुंग्याउँ छौं। अस्तु :

□

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

विषय सूची

क्रमसंख्या	विषय	पृष्ठसंख्या
	(क) मन्तव्य—योगी नरहरीनाथ	
	(ख) दुइ शब्द—'सागरमणि' आचार्य दीक्षित	
	(ग) मेरो भन्नु, जनकवि केसरी धर्मराज थापा	
	(घ) प्रकाशकीय :	
	(ङ) गर्ग ऋषिको मूल थलो : (पूजा विधि) ...	१
१.	विषय-प्रवेश :—	
	(क) लामिछाने थापा काहाँ र कसरी ...	६
	(ख) ऐतिहासिक परिप्रेक्षमा कास्कीकोट :— ...	१५
	कास्कीकोट शाह वंशको प्रवेश, कास्कीकोटका राजा बाटुलेचौर वडाकोट्को मौलो, ...	१७–२४
	(ग) लामिछाने थापा जुम्ला मालकोटदेखि सराङ्कोट सम्म ...	२५
	(घ) सराङ्कोट सिम्तालको हाँगो, लामाचौर चनौटेको हाँगो, ग्यार्जाति (गर्गजाति) सिरानघरका लामिछाने थर थापा, रूपाकोट-भिर्चोकका थापा, फल्याङ्कोट् घँगुवाका थापा, ...	३३
२.	धनकुटा मुंगाली थापाका शाखा सन्तान :— ...	३७
	(क) सम्माननीय प्र० मं० श्री सूर्यवहादुर थापाको संक्षिप्त जीवनी	४५
३.	अर्मलाका बस्नेतहरू : ...	४७
४.	धनकुटा भीर गाउँका बस्नेत	
	(क) लामाचौरका बस्नेत (ख) सिरूपाली वस्नेत (ग) ठमेलका खप्तडी बस्नेत	५१
५.	धनकुटा सल्ले फँलाटेका लामा कार्की ...	५५
६.	फल्याङ्कोटका गोदार थापा ...	५७
७.	काम्रे बिहावरका गोदार थापा	

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

८. सुवेदी खत्री क्षेत्रीको वंशावली ··· ६१
९. सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश नयनबहादुर खत्री क्षेत्रीको जीवनी ··· ६५
१०. बाटुलेचौर-उपाध्याय, अधिकारीको वंशावली
११. बाटुलेचौरका खवास, रेग्मी, गुनमन्त नेवार
१२. बाटुलेचौर-बडहरवोटका तिसिना,
१३. लामाचौर पौडयाल खत्री, जिमिरेका खत्री, भँडारीहरू ··· ७१–७७
१४. बाटुलेचौरका बगाले थापा—पौडेल
१५. थामे अधिकारीको पुर्ख्यौली ··· ७८
१६. उपसंहार ··· ८३
१७. थापाका वंशावली—प्रधानमन्त्री भीमसेन थापा ··· ८९
१८. परिशिष्ट : ··· ९८

□

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

×गर्गऋषिको मूलथलो (पूजाविधि)

(१) गर्गकूट (कोट) बाट गर्ज्याङकोट असीदरा जुम्ला जिल्ला कर्णाली अंचल ।

(२) गर्गऋषिको आश्रम गंडकी अंचल स्याङ्जा जिल्ला भिर्कोट राज्य गडगडीघाट कालीगंगाको पूर्वतट ब्रह्मवादिनी गार्गीको जन्मभूमि ।

(३) गर्गसंहिता : यदुवंशीका कुलगुरु (कृष्ण गर्ग संवाद) हुन् । यिनका संतति थर विद्या वंशज लामिछानेहरू लामा छाना हाल्दै दुल्लुदेखि लामिछाने कहलाएका आफ्ना समाजमा सर्वगुणसम्पन्न व्यक्तिलाई छानी, थाप्लोमा स्थापना गरेका राजा रजौटाहरूको नाम थापा थपौला, थपौलिया, थपलिया इत्यादिले फैलिए ।

(४) गोत्र :—गाईको त्राण (गोरखधन्दा) गर्नेलाई गोत्र मानिन्छ र गाई भन्नाले वेदभूमि धेनु गौ र गाईको रक्षा गर्ने मूल पुरुषको नाममा गोत्र चलेको हो । ८८ हजार ऋषि थिए ।

(५) सृष्टि—कर्ममा गोत्र हिमालयलाई भनिएको छ । गोपाल जातिलाई पनि गोत्रमा सम्मिलित गरिएको छ । सबै धर्मको मूल वेदको रक्षा गर्नेलाई गोत्र भनिन्छ ।

(६) प्रवर=(प्र=अति) (वर=श्रेष्ठ) भनिएका मूलपुर्खाका संततिलाई प्रसिद्ध पुर्खालाई प्रवर (मालिक) भन्ने पदवी छ त्रिवर, पञ्चप्रवर इत्यादि ।

(७) वेद=विद्या बोध ज्ञानलाई वेद भन्ने चलन छ र वेद ४ भागमा फैलिएको छ—(१) ऋग्वेद (२) यजुर्वेद (३) सामवेद (४) अथर्ववेद । चार उपवेद पनि छन्—(१) धनुर्वेद (२) आयुर्वेद (३) गान्धर्ववेद (४) शिल्पवेद (विश्वधर्म शिल्पशास्त्र) ।

(८) शाखा :—लामिछानेहरूको शुक्ल यजुर्वेद हो । यो शुक्लागण्डकी पूर्व तट पुरनचौर कास्की सराङ्कोट ग्यार्जाति (गर्गजाती) वैशम्पायन आश्रम याज्ञवल्क्य उपाख्यान प्रख्यात शुक्ल यजुर्वेदका माध्यन्दिनी शाखा वाजसनेय संहिता :

(९) कुलदेवता—शिव गजेश्वर ! भूमे ! कालिका, सिद्ध वराह, १२ मष्टा

× गर्ग ठूला ज्योतिषी थिए ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

भँडारभित्र पूजा गर्ने (दूधे मष्टो खापर मष्टो, सिंह मष्टो, दारे मष्टो, वाविरा मष्टो, बुढुमष्टो, कालाशिला मष्टो इत्यादि ।

(१०) इष्टदेवता—नवमालिका, गणेशकुमार, त्रिपुरसुन्दरी, कनकसुन्दरी, उग्रतारा, बटुकभैरव !

(११) ग्रामदेवता :—गैंडू, सेताभँयर, श्वेत भैरव, वाहन सेतो घोडा (जुन जुन ग्राममा ग्रामवासीले पूज्ने गरेका स्थानीय देवताहरू छन् ती सबैलाई ग्राम-देवता भनिन्छ । जस्तै :—लामिछाने थापाका स्थानीय देवता सेता भँयर हुन्) । (सेतै पगरी र सेतै भोटो संयुक्त जामा पैहेर सेतै घोडा चढ्ने)

(१२) पूजातिथि :—ज्येष्ठ गैंडू पूर्णिमा : मंसिरे धान्यपूर्णिमा (उँभौली उँधौली) उँभौलीमा गाईको गोठभित्र गैंडूको स्थापना गर्नु । चारवटा पाती गाडेर ढुंगामाथि गोवरको खोची बनाई दूध भरिदिने चामलका पीठाको रोटी र खीर घरको बालकलाई कुकुर बनाई हातले नटिपी मुखैले टिपेर खानदिने उभौंलीमा छोडिएको कुखुराको भाले उँधौलीमा ६ महीना पछि भोग दिने । स्थानीय भयँरलाई १ वर्षको १ चोटि रतमुन्टे भेंडाको थुमा बलि दिने ।

(१३) प्रवेशाधिकारी—केवल गर्ग गोत्रीमा झर्रा क्षेत्री अथवा ब्राह्मण मात्र हुन्छ ।

(१४) कुलधर्म—शुक्ल यजुर्वेदद्वारा प्रतिपादित वैदिक सनातन हिन्दूधर्म ।

(१५) नवदुर्गामा भवानीलाई आफ्ना घरको भँडारभित्र स्थापना गर्नु । हलो जोत्ने फालीमाथि नौ नौ मुठी चामल केराको पातमाथि राखेर नवदुर्गाको घट-स्थापना गरी पूजा गर्ने । दियो कलश ब्राह्मणको स्थापना गरी दुर्गाकवच सप्त-शती पाठ गर्ने । जौ, तिल, मकैको नयाँ माटाको घडामा रातो माटोले लिपी जल-पूर्ण गरी जमरा उमार्ने । सामो मल्लिणो, जरैसित उखेलिएको थुंगे मंगले फूल र धानको बाला, हरियो केरा, उखु दुर्गाको कोठामा राख्ने । स्वास्नी-मानिसलाई दुर्गाकोठामा पस्न निषेध गर्ने । कृषि कर्ममा प्रयोग गरिने हँसिया बाउसा, कुटा, कोदाला, खड्ग, खुकुरी तरवारका वींडहरू फुकाली हतियार-लाई पूजा गर्नें ।

(१६) घरको मुख्य मैनखाँबोमा पुर्खाका हातहतियार तरवारहरू बाँधिराख्ने । चाडपर्वमा मैनखाँबा र घरको द्वारमाथि टीको लगाइदिने । दही मथ्ने र गैंडूलाई धूप दिने ।

(१७) गर्ग गोत्रका पञ्चप्रवर सगोत्री यिनै हुन्—(१) गर्ग (२) गार्ग्य (३) गौतम (४) विश्वामित्र (५) पराशर ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

(१८) थर—थरको सम्वन्ध थलीसंग हुन्छ । पदको सम्बन्ध पर उपकारी गुणहरू-सँगै हुन्छ । पदमा इतिहासपछि लागेको हुन्छ भने थरसित भूगोल । थापा, राजा, रजौटा आदि पद हुन्छ ।

(१९) थर, पद, गोत्र, प्रवर, वेद, शाखा, कुलदेवता, इष्ट देवता, ग्रामदेवता, पूजा-विधि, प्रवेशाधिकारी कुनै पनि जातिका मान्यताहरू हुन् । यिनलाई कहिल्यै लोप हुन दिनु हुँदैन ।

(२०) पुस्ता नाघेकालाई दशाह भैयाद भनिन्छ । त्यस्ता भाई बन्धुहरू परिस्थिति-वश मूल थलो छोडेर कुन कहाँ छरिएर कुन दिशा पुगे भन्ने कुरा (मष्टा) कुलदेवताको धामीले कामेर फलाक्ता पत्तो लाग्छ ।

(२१) तीन पिंढीसम्मका जूठो सुतक वारिएकाचाँहि देखि बाहेक एकै ताउलोभित्र-का छैटौं पिंढी नाघेका अथवा जतिसुकै पिंढीका होउन् तिनीहरू सगोत्री भैयाद ठहरिन्छन् । छोरी बेटी लिनु दिनु पूरा निषेध छ ।

(२२) कुलपूजा गर्नुको मुख्य अर्थ के हो भने हामी एकै ताउलाका हौं र हामी कहिल्यै नफुटौं, सधैं एक हुँदै जुटौं, नमासिऔं नभत्कौं र नबिग्रौं, कुलाङ्गार न बनौं भन्नु हो ।

(२३) कुलपूजा हुँदाका दिन १ बोको, घिउ, दूध, अच्छेता, चन्दन फूलपाती, धूप दीप, सिन्दूर, सुपारी, भेटी, चामलको पीठो भैयादहरूले लैजानु अनिवार्य छ ।

(२४) सक्नेले तामाका सोली, ठड्यौरा दियाहरू आदि बोको चढाएपछि चामलको पीठो घिउ र दूधमा मुछी एउटा ताउलोमा 'पूवा' बनाउने र जति बोका काटिन्छन् तिनको भित्र्याँस र कुलदेवता मष्टा कालीलाई दिएको संयुक्त भेडो (रतमुन्टे भेंडाका थुमाको) पुरै मासु छुट्टै ताउलोमा पकाई एकै ठाउँमा मिसाएर एउटै भुटुवा बनाइन्छ, त्यो नैवेद्य उपस्थित हुने दाजू-भाई र उनीहरूका परिवारलाई समेत पठाईन्छ । यसो गर्नाको मुख्य उद्देश्य हो हामी एकै कुलभित्रका ताउलाका हौं भन्ने ।

(२५) विवाह गर्दा, नयाँ घर बनाउँदा, छोरा जन्माउँदा, परदेशदेखि घर फर्किदा, मान पदवी वृद्धि हुँदा कुलदेवताको छुट्टै भाग दिनुपर्छ । "मूलको पानी कूलको छोरा" भन्ने उखान चरितार्थ पार्नु छ ।

(२६) आफ्नो घरवारी कुरिया (कुण्डली) भित्रको जग्गा बाहिरको कुनै जातिले कुनै-संग हक मेटाई राजीनामा लिएको रहेछ भने पनि उसले त्यस कुरियाका स्थानीय देवताको पूजा हुँदा पूजा भाग पठाउनुपर्छ ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

(२७) कुलदेवताका पूजाको दिन धामीहरू मष्टा (काली) आङमा चढ़ाई फलाक्छन्। त्यसदिन आफ्ना पुर्खा कहाँदेखि कहाँ आई बसेका हुन् ती सबै जरैदेखि (पूर्व पिढीको) नाली बेली भट्टचाइन्छ। यो जातीय वंशवृद्धिको इतिहास कुनैको लिखतरूपमा प्रकाशित भैसकेको र कुनै जातिको "बूढा मरे भाषा सरे" भन्ने उखानका झैं मुखै मुखमा झुण्डिदै देश कालभित्र बाँचिरहेकै हुन्छ। कुनै संकलन गरेका लिखत अग्निकाण्ड र भूकंपमा परी बेपत्ता भएर गएका छन्। ती मष्टा खेल्ने धामीका फलाकाहरूलाई हामीले संकलन गरेर प्रकाशमा ल्याउन सके जातीय मूल वंशपरंपराको इतिहास जिउँदो जाग्दो भैं नै रहनेछ। धामीका ती फलाकाहरू धामीसँगसँगै यसै हावामा काँपेर नविलाउन्, नहराउन्, राष्ट्रियता दुई ढुंगाको तरूलको बेलो बनेर पृथ्वीभरि झाङ्गियोस् आकाशभरि फैलियोस् भन्ने उद्देश्य मात्र हाम्रो हो। पश्चिमबाट पूर्व लागेर पुनः फर्केर आफ्नो कुलदेवताको मूल थलोमा आएका सराङ्कोटे निवासी पूर्वेली लामिछाने थापा तल्ला थरका कुलदेवताका पूजा भाँडाका सामग्रीहरू :—

(१) पूजाका सामान	अष्ठोत्तर (१०८) दिया	
(२) पञ्चमुखी तामाको कलश	थान	१
(३) झारी	,,	१
(४) घंट	,,	९
(५) रुद्राक्ष र रिठाका माला	,,	२
(६) शङ्ख	,,	१

(७) धामीले मष्टा (काली) चढाउँदा पैह्रने कपडाहरू :—

कास्की खोरीयापानीबाट मष्टा चढाई काम्दै धामी आउँथ्यो उ मरेपछि अहिले कुल चढेको छैन। मष्टा नरबहादुर थापाका आङमा चढेकी थिइन्। उनी मरेपछि अहिलेसम्म आङमा उनी खेलेकी छैनन्।

न्वाँगीखाँदा कार्तिकका फूल तार्ने हरिबोधिनी एकादशीका भोलिपल्ट धानका बाला रूहेर धानको गेडा छोडाई चामल बनाएर खाइन्थ्यो। न्वाँगी मष्टालाई चढाई बाजा बजाई खानुपर्ने चलन छँदैछ।

[1]सराङकोट धारापानीका दिलबहादुर थापाका घरमा जुम्ला मालकोट

---

१. सराङकोटका थापाहरूले भाञ्जी विन्दुवासिनी र मामा सेता वराह हुन् भनी पूजा गर्ने चलन छँदैछ। यसै परम्परालाई पूर्व कोशी-अंचल धनकुटा मुगामा बस्ने थापाहरूले निर्वाह गरेकै छन्।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

र ताकुमबाट ल्याएको कुलदेवताका पूजा भाँडा थन्किएको] मूलघर छ। सो पूजा भाँडा यस प्रकार छन्।

(१) छ सीङ भएको दाहिने शंख	थान १
(२) तामाको पञ्च कलश	,, १
(३) घण्टी	,, १
(४) चमर	,, १
(५) परेवाको चाँदीको मूर्ति	,, १
(६) तरवारहरू	,, ३
(७) तामाको सानो बाकस	,, १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

विषय प्रवेश

लामिछाने थापा कहाँ र कसरी ?

खसहरू विजय यात्रामा कहिले हार खाएनन्। लड्नाका शूरा, क्षेत्र नियन्त्रण, चढाइ गर्नामा धुरा, कामकुरामा पूरा थिए। जमामर्दीपनका बाँका वीर, शत्रुदेखि नहच्किने, मित्रको लागि ज्यान दिने हुनाले यिनको ख्याति राम्रो थियो। हिमाली प्रदेशका उच्च टाकुरा (कोट) मा किल्ला बनाई जनताले राज्य निम्ति चुनेपछि यिनीहरू रजाइँ गर्दथे। बाह्रौं शताब्दीदेखि नै जुम्ला प्रदेशमा खस राजाहरूको अस्तित्व थियो। खसहरूले आफ्नो देशलाई सवल सुवर्णमय प्रदेश भन्न पुगे। निश्चय नै मानसरोवर नजीकै सुनखानी छ। यहाँ धनकुवेरका सेवक गुह्यक वस्दछन् भन्ने कुरा प्रो० टुचीले पनि भनेकाछन्।

लामिछाने थापाहरूको सर्वप्रथम प्रवेश कर्णाली प्रदेश जुम्लामा भएको थियो। खोलीकोट अचार्ज बाडाको बीचबाट दुईटा जुम्ल्याहा डाँडा उठेकाछन्। यिनै जुम्ल्याहा रुपका दुईटा डाँडाहरूको नामबाट नै यो जुम्ला भनी प्रख्यात भएको बुझिन्छ। लालु ठाँटीकोट पंचायतभित्र तल मालकोट छ। यसको घेराभित्र ठाँटीकोट, सोता गाउँ कोट बडापंचायत आदि पर्दछन्। थोराला नाउँको ठूलो पाटनबाट लालु खोला बगी कर्णालीमा मिसिएको छ। ठाँटीकोटबाट आधाकोस जति ओह्लालो झरेपछि लामिछाने थापाका पुर्खाहरूको मालकोट (मालुङकोट ?) देख्न सकिन्छ। यसलाई रासकोटे राजाको इलाका पनि भनिन्छ। सान्नी, मेहेल, भुंडी, दाँगाखेत, सेरीज्यूला, लोखडा, सोत गाउँ, खाती, रूप्सा, लालु-ठाँटीकोट, लालु र मालकोट आदि नाउँका गाउँहरू छन्। यी गाउँमा घन्किने गीतले थलो छोडी गएकालाई सम्झदै यसरी भनिएको सुनिन्छ।

वारि गामै पारि गामै बीचै पऱ्यो खोला।
म दुःखी रोएको रोयै भेट हुन्छ कि तोला ?

यहाँ दुई प्रकारका थापा र नाथ, ठकुरी, विष्ठ छेत्री, अधिकारी-बाहुन आदि छन्। श्री खेम थापा छेत्री इतिहासविद् योगी नरहरिनाथका पिता हुन्। लालु पाठशाला योगी श्री छिप्रानाथ गुरुले नरहरिनाथलाई शिक्षा दीक्षा दिई नाथ संप्रदायमा प्रवेश गराए पछि उनका पिता श्री खेम थापालाई पनि दीक्षा दिएर योगी बनाए। मालकोट (जुम्ला) बाट राक्म दुल्लुको इलाका नदीपारी अछाममा

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

छ, सेती जिल्लासँग जोडिएको चिल्थडा भाँजाकोट पनि हो। अछाममा पनि यिनै लामिछानेहरूले मालकोट खडा गरेको पाइन्छ। सिंजा लामथडाका सेरामा वस्ने पनि थापा नै थिए। चल्लपछि मल्ल जोडिएका अशोक चल्लका छोरा राजा जितारिमल्ल हुन्। भनौं पृथ्वीमल्लको कीर्तिस्तम्भमा उल्लिखित सो दुल्लुको हुलाकी मूलवाटामा छ। यहाँ थापाका पुर्खाका नामावली पनि छन्। खस राज्यमा प्रमुख भै राजकाजमा समेत प्रवेश पाएका यी थापाहरू यस भेकबाट विस्तार-विस्तार पूर्वी नेपालतर्फ बढ्न थाले। यसमा लामा छाना हाल्दै वास वस्तै हिंड्ने थापाहरू आफ्ना कार्य प्रकृतिअनुसार लामिछाने पदले पुकारिने भए र मालुवा चराका बगाल झैं हिंड्ने थापाहरूचाहिं बगाले भए। सूक्पो (सूपो) अथवा माङ्लोको सहयोगद्वारा हीरा साइलाइ महाकाली तार्ने थापाका सन्तान चाँहि सुर्येल भए। सिंजा-प्रदेश वाइसेको रूपमा विभक्त भएपछि यहाँ सिंजामा राज्य गर्ने खसहरू पछि सिंजापतीको रूपमा प्रसिद्ध भए।

यसरी लामिछानेहरू नेपालका विभिन्न भागमा फैलिए। कर्णालीको कर्णाल फुकेर दुल्लु दैलेख, जाजरकोट, प्यूठान, सल्यान, ताकुमकोट धारापानीमा आई आफ्नो डाँणी-दरबार, पञ्चकलश दाहिने शंख (एकसीङे) तामाका पाला, बत्तीका ठडचौरा आदि बिसाए। थापाहरूको हिमाली भेकका राजा रजौटा आदिसँग पनि राम्रो सम्पर्क भएको हुनाले र मानवताको प्रतिमूर्ति मष्टोसँग विश्वास भएकोले यिनीहरू काम र कर्तव्यबाट पछि नहट्ने शूरा थिए। यिनको आङमा मष्टाकाली चढ्ने धामी फलाक्तथ्यो—

हुम्लो माडचौं, जुम्लो माडचौं, बाज्रो न माडचौं,
गरीबको जैन ह्न्यौं ठूला-ठूला डाडचौं

यसरी मष्टा र खापरका नियममा पालित भएका जुम्ला, हुम्ला, डोटी, बैतडी अछाम जिल्लाका गाउँ-गाउँमा धामीहरू थिए र छन्। 'खापर' को मतलब हो–खापरको नियममा पालित धामीका सन्तानहरू खप्तडी बस्नेत हुन्—जो सेतीको खप्तड लेकमाथि अद्यापि घडेरीहरू छन्। खापर देवताको थान पनि त्यहीं देख्न सकिन्छ। अछाम जिल्लाका मष्टाका धामी, कुचीको बिस्ट बडुवा, तोलीको मान-कोटे रावल, चालसको साउत, बाजुराको बुढथापा, पुल्ले तोलोको रावल लएँटीको अतुवा, कालासेलाका गगनसिंह पूर्व भैंसोले। यी कालीभक्त थापाहरू वलिको तातो रगत पिउँदै कुललाई हातमा, सत्यलाई हृदयमा र बराहलाई शिरमा राखी कुलको भविष्य वक्तथे, विजय अभियान बढाउँथे। जगन्नाथ, भैरव र भयँर काली महा-काली आदि पनि यिनका स्थानीय देवता हुन्।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

आफ्नो धर्म र संस्कृति सभ्यता र साहित्य आदि पनि यिनीहरूले जुलाबाट नै लिई आएका थिए। दशैंमा भवानीको पूजाआजा तिहारमा द्यौसी भैलो कर्कट सक्रान्ति (साउन) मा लूतो फाल्ने काम आदि पनि यिनीहरूमा बलिराजको समयदेखि नै प्रचलित भएको थियो। त्यसैलाई नै पूर्वी भेकतर्फ यिनीहरूले प्रचलित गर्दै आए। यसरी सुदूर पश्चिमको यो लोक संस्कृति परम्परा विस्तारै पूर्वतर्फ सर्दै आयो। ताकुम् धारापानीमा पनि भैलो र द्यौसी कर्कट सक्रान्तिपूजा आदि भयो। मष्टो जगाइयो। यसरी लोकजीवनको पुस्तैनी परंपरा अविच्छिन्नरूपले अगाडि बढ्दै गयो।

डोटी राज्यको थलरा र बझाङमा शक्तिसिंह र जगतीसिंह दुइ ठकुरी राजाले प्रवेश गर्नुअघि नै बाजुरा र बझाङ यिनै थापाहरूको अधीन थियो भन्ने कुरा बाजुराको लोक कथाले प्रस्टचाएको पाइन्छ। उहिलेको कुरा—बाज्र (बाजुरा) को नुवाघर गाउँमा बुढथापाको पुर्खाले बाजुराको राज्य गरेको थियो। उनीहरूले स्थानीय वाहुनहरूलाई शासनमा कडा दण्ड सजायँ गर्न थालेकाले उनीहरूका भाइ बन्धु जति सबै मिलेर यी थापाहरूलाई बाजुराको हालीमुहालीदेखि निकाल्नुपर्छ भनी 'सिंह' ठकुरी राजालाई ल्याई स्थापित गर्न बझाङतिर लागेछन्।

येता अघि बझाङको चौडोको लेकमाथि उनै थापाहरूको जिउलेक मष्टा त्यहीं उत्पन्न भै थापाहरूले स्थापना गरेका थिए। थापाहरूलाई बाज्रबाट निकाल्ने कुरो सो मष्टाले सुइँको पाइहालेछ। हाम्रो षडयन्त्र मष्टाले विफल पार्छ कि भनी भुक्तोली-चौरमा जँचालहरूले एकातिर नर्कको थुप्रो र अर्कोतिर सुकेका दाउराको खलियो ठडचाई आगो सल्काई कौल बनाए। उनीहरूले भनेछन्—

"लौ, तिमी साँच्चिकै देउता हौ भने आगोको कौलमित्र पस, झूटा हौ भने पस्न सक्तैनौ नत्र यो नर्कको थुप्रो तिमीले खानुपर्नेछ।"

मष्टाको धामी सत्यको प्रतीक कुलदीपक थियो, शूरो थियो। उसले सबैको देखादेखी अग्निकुण्डमा हामफाली प्रवेश गरेछ। अनि भित्र-भित्रै बुढगंगाको किनार एक कोस टाढा पर्दछ। यस्तैमा एउटा राजाको दूतलाई गंगापारी जान लागेको मष्टोले देखेर राता ढुंगादेखि बोलाउँदै भनेछ—"तिमी कहाँ जान्छौ?"

"म भोकै छु सेलीफाल गाउँमा जान्छु!"

"उसो भए त्यहाँ जानुपर्दैन, नुवाघर थापाकहाँ गएर मेरो सबै हाल खवर बताइदेऊ, भोकै रहेछौ लौ खाऊ" भनी गंगा-किनारको बालुवा पोल्टाभरि खन्याइ दिएछ। "तर यो नहेरी बीच बाटोमा खाएस्" त्यो दूत चूपचाप हिंड्यो। पर पुगेपछि पोल्टामा हेर्दा त सबै बालुवा चामल भएको देखेर खुशी हुँदै चामल बुक्याउँदै थापाहरूकहाँ पुगी सम्चार सुनाइदियो। थापाहरूले थाहा पाए। डोली

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

डाँडी दर्वार कलश बोकी पंचेबाजा बजाउँदै आफ्ना कुलदेवता मष्टोलाई लिन कागे बजारमा झरे। मष्टोलाई डोलामा बोकेर थापाहरूले नुवाघरे माझगरा (चाक भँडारमा ल्याई स्थापना गरे। पछि ती थापाहरूले त्यो कुलदेवतालाई जिउलेक माण्डुमा नै लगेर स्थापना गरे। जिउलेक मांडु र चाक भँडार वझाङ-बाजुरामा छँदैछन्।

उता त्यो आगोको कौलमा पस्ने मष्टाको धामी मऱ्यो भनी उसको काज-क्रिया पनि गरे। यता अझै पनि बाजुराका ती थापाहरूले मष्टाका स्थानमा माघ पूर्णिमा र श्रावण पूर्णिमामा चोखीनिती भै पूजा गर्छन्। त्यस वेला आजको धामीले पनि काम्दै बोल्छ—"हेर हेर मनुवा! हामी चार भाइ दैत्यका साथ लडेर यो ठाउँमा बसेका हौं। अघि वझाङ्को बान्नी ढँडार भन्ने जग्गामा हाम्रो रजस्थल थियो, त्यहाँबाट वझाङ्गे चौरमा आई वस्यौं। एउटा भाइ गल्लेकमा वस्यो अर्को वलैमांडुमा छ। मचाहिं जिउलेकमा बसेको छु। अर्को भाइ सुकेको रूखलाई हरियो बनाउँदै सुक्का डाँडा कुर्छ। हामी दुःखी थियौं, जँचालहरूले अग्निकुण्डमा पस भने-म पसें र भुग्तोलीचौरबाट कागेबगरमा निस्क्याको हुँ।"

पुसको पूर्णिमादेखि बगाले औंसीसम्म भैलो खेल्ने कार्यमा यी थापाहरूको ढाल तरवारको भूवो खेल १५ दिनसम्म बाजुरामा चल्दछ। मुढा पोलेका खरानी मुख र नांगो आङमा घसी आठ-दश जनालाई टाउकामा छालाको टोपी लगाइ-दिई टिमुरका काँढाको लट्ठी टेकाउन लगाई वाजा वजाउँदै र राँका बाल्दै गएका लस्कर 'हरिनु' बनाउने ठाउँमा पुग्दछन्। अनि चौपारीमा फर्कन्छन्। रातभर देउडा लोकनाच चल्दछ।

न काटूँ भैंसोली भोकै काटीहालूँ साज न्याउलै!
म साइका समऱ्याइले आयाँ लड्क डाँडा बाज न्याउलै!

× × ×

अछामैकी नामसरा छ छान्नाकी वीदरा न्याउलै!
ढल्की जा सुत्याकी खाट व्यूंझी जा नीदरा न्याउलै!

यस प्रकारका लोकगीत र लोककथाहरूबाट हामीलाई थापाहरूको पुर-खयौंली अनुमान गर्न धेरै सजिलो परेको छ। यी थापाहरू ताकुममा सर्दै आए पनि यिनीहरूको विशेष सम्पर्क जुम्ला भेक चन्दननायतर्फ नै थियो। गोरखाले विक्रम संवत् १८४९ मा मात्र जुम्मा विजय गरेको थियो। यसभन्दा अघि ता यी थापा बस्नेत, भँडारी, खडँका, कार्की, विष्ट, महत्, पाँडे, खत्री, खाती, बोगटी, आदि पुराना छेत्री र बाहुनहरू आ.आफ्ना ऋषिहरूलाई गोत्रको रूपमा मानी नेपालको

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

अस्थिर परिस्थितिलाई एक ढिक्का पार्दै राज्य-नेतृत्व रूपमा महत्त्वपूर्ण काम गरी विश्वसनीय पद प्राप्त गरेका थिए, जुन कुरा हामी तात्कालिक इतिहासबाट बुझ्दछौं। धौलागिरि अञ्चल म्याग्देमा धारापानी गाउँ ताकुम पर्दछ। यहाँ जगन्नाथको स्थान पनि छ। यहाँ फागुपूर्णिमाका दिन गुरुङ मगरहरूले ठेलो हान्ने र तीर हान्ने काम परंपरादेखि चलाइराखेका छन्। आफ्नो कुलपूजाको दिन जुंला लाछीकोटबाट आएका प्रतिष्ठान (पिउठान) का चन्द्रवंशी चनराजाका सन्तान मुस्ताङ्गी राजा थकाली गुरूङहरूले पनि यहाँ तीर हान्दछन्। तीरको निशानाको सफलतामा नै वीरताको ख्याति पाउँछ—उसलाई जातीय-समाजले अबीर दली फेटा गुताउने चलन अद्यापि छँदैछ। यही निशाना ताकी तीर हान्ने प्रसिद्ध थलोद्वारा नै शायद यसलाई 'ताकुम' भनी पुकारिएको हुन सक्छ। यहं ताकुमको 'मौलो' थापाहरूले आफ्नो "विजय—मौलो" वनाई पुजेका छन्।

मुस्ताङदेखि कृष्णा गंडकी बगी मंगलामा मिसिएकी छन्। यहाँ नै एउटा 'जयन्ती'-खोला' पनि प्रवाहित छ। यहाँको दोभानलाई विनी (वेनी) भनिन्छ। मंगलाको शिर धौलागिरि हिमाल हो। यसको फेदीमा 'वेस काम्प' बग्र, च्याचुङ्, खिवाङ्, मुरी, दर, मुग, फलियागाउँ, मच्छिम, सिवाङ्, ताकम धारापानी आदि सासाना गाउँहरूलाई मंगलाले दाहिने पारी बगेकी छन्। थापाका "वंशावलीमा" ताकुमका राजा थापा थिया, खप्तडका राजा वस्न्यात थिया, आदि भनी उल्लेख गरेको पाइन्छ। यी थापाहरू गौंथलीका झैं गुंड लाउँदै, फुल पार्दै र वच्चा हुर्काउँदै पहाडी कोट कोटमा र लेक वेंसीमा किल्लाकोट खलङ्गाहरूमा विजय कालीको मौलो स्थापित गरी रस्ती रसाउँदै वस्ती बसाउँदै हिंडेका थिए। यिनको स्थिति एका ठाउँ केही वर्ष रजगज गरी अर्को ठाउँमा विजय हासिल गर्ने बुझिन्छ। यी थापाहरूसँग सहयोगीको रूपमा ब्राह्मणहरूको पनि महत्त्वपूर्ण भूमिका भएको वुझिन्छ। ब्राह्मणहरूको बौद्धिक र शास्त्रीय सहयोग थियो। यहाँ सुवेदी, पौडेल, खनाल, पोखरेल, तिमिल्सिना, अधिकारी, पराजुली, भट्ठ, भट्टराई, गोतामे, काफले आदि थरका ब्राह्मणहरू थिए। अनि कुलदेवता मष्टा (काली) को फूलपाती डोला वोक्ने सहयोगी घराती (घर्ती) छेत्रीहरू थिए। साथै खड्ग कुर्नेचाहिं खँडका थापा क्षेत्री थिए। हाल पनि मानवहादुर लामिछाने खँडका थापाका सन्ततिहरू वझाङ देवल रीठापाटामा मष्टाका अधिकारीको रूपमा छँदैछन्।

कालीगंडकीको पच्छिमी भेक (धौलागिरि अञ्चलअन्तर्गत म्याग्देमा) पश्चिम भेकमा राखु पुला गाउँछन्। पूर्वी भेकमा चाहिं मल्लाज भनिन्छ। यही ठाउँमा पुगी यी थापाहरूले आफ्नो कुलदेवतालाई बिसाए। यस ठाउँलाई पनि आफ्नो आधिपत्यमा लिई चर्चन थाले। भँडारी, खत्री, घर्ती, कार्की, आदि सबै छेत्रीहरूले

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

मिली स्थापित गरेका 'मस्टा'लाई पुज्दथे। एक दिन पुला ढोलढाङ्का मल्लहरूले आफ्ना कलङ्की कुलदेवतालाई बोकेर आई पुराना गाउँका लामिछाने थापा छेत्रीहरूलाई तहस-नहस पारी लघार्ने काम गरेछन्। थापाहरू यताउति लागेपछि मल्लहरूले त्यो भेक कब्जा गरे। यसरी थापाहरू आफ्ना कुलदेवता लिई रामजा तिलाहार मोदी-कालीको पुछार रती खोलाको किनार सल्यान, फेप्पा (माछाको प्यारूङ्गो) फेवातालको शिरान नौ डाँडातिर आए। अनि विस्तारै कश्यप ऋषिको डांडा कास्कीकोटमा कुलदेवता बिसाए।

उता मल्लाज पुराना गाउँमा ठूलो दैवी-उल्कापात मच्चिएछ, जसबाट मल्लहरूको ठूलो क्षति भएछ। उल्कापातबाट भयभीत मल्लहरू लामिछानेका कुलदेवताको अपमानबाट उल्कापात भएको हो भन्ने पुराना बूढा पाकाको भनाइ सुनी उनीहरू लामिछानेको शरणमा आएछन्। सत्तु र सियार नाउँका लामिछाने बन्धुहरूलाई भेटी निवेदन गरेछन्—''तपाइंहरू मल्लाजमै फर्की आफ्ना कुलदेवतालाई स्थापना गरिदिनुहोस्।''

उनीहरूको अनुरोधअनुसार उहीं मल्लाज लगी कुलदेवता मष्टा स्थापित गरे जसबाट उल्कापात शान्त भयो। यो मल्लहरूले जफत गरिएको थलो हाल पनि ''जफ्ती' नाउँले प्रसिद्ध छ। हाल त्यहाँ लामिछाने घरका प्रसस्त घरहरू छँदै छन्, त्यस्तै रती खोला रामजा लीलाहारमा पनि लामिछाने घर्ती क्षेत्रीहरू छन्।

केही लामिछाने छेत्रीहरूचाहिं यहीं कास्कीकोट मुनि तोरीपानीमा आई बसे। केही समय पछि एक भाइ पृथुसिहको आकस्मिक मरण भयो। यसरी अफाप भएकोले त्यो स्वाँरोलाई छोडी गौचरन बनाई सराङ्कोटमुनि खोल्सोमा एक-एक खायल बनाई तीन भाइ बसे। आफ्ना कुलदेवता श्वेत-वराह-मष्टाको पनि तहीं स्थापना गरी धारापानी नामकरण गरे। कुलदेवता मष्टाको भान्जीको रूपमा बिन्दुवासिनीलाई मानियो। आफ्ना कुलायनका सामग्री तहीं घरभित्र राखिए। यसरी सराङ्कोट कास्कीमा बसेका तीन भाइ थिए–सत्त्यसिह फत्त्यसिह, जबरसिह। यिनै तीन भाइले नै यस भेकको राजकाजी अधिकार सह्माले। यी तीन भाइले तात्कालिक कास्कीका राजा कुलमण्डन खानसँग भेटी सम्पर्क गर्दा उनीहरूलाई काहुँले ठानाको कजाइँ र मालेडाँडो भन्ने ठाउँ उपभोगनिम्ति दिएछन्। पछि वडा महाराज पृथ्वीनारायण शाहले गोरखाबाट विजयाभियानमा लाग्दा यिनका सन्तानहरूले पूर्वी किरॉत भेक जिती खुशी तुल्याए। यी गोदार थापाका सन्तानमध्ये जेठो हाँगो सिंधुली, माहिलो विहावर, कान्छो हांगो कास्की फल्याङ्कोट (वाह्रपिर्के) मा छन्।

माथिका तीन भाइ लामिछाने मिलेर भूमे कालीको पूजा चलाए। यसरी राजकाजी कार्यमा तत्कालीन रजौटाहरूसँग पनि मुठभेट भयो।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

यहाँ बिस्तार बिस्तार संस्कृति सभ्यता र शिक्षा धर्म र परंपराको जगेर्ना आदि गर्ने काम यिनै लामिछाने थापाहरूबाट भयो । शुक्लाको पवित्र निनाद, माछा-पुच्छ्रेको अलौकिक प्रकृति र कास्कीको शुभ्र शान्त वातावरणमा दिव्य शान्तिमय वाणीहरू यहाँ मुखरित हुन पुगे जसको संरक्षण र संकलन छैन त्यो अर्कै कुरा हो । तर पनि शिक्षा र सभ्यताको आलोक यस शुक्ला तटका लामिछाने थापाहरूको प्रयासबाट प्रस्फुटित भएको थियो भन्नु अस्वाभाविक छैन । यहाँ यी लामिछाने बन्धुहरूको संगै माथि उल्लिखित काहुले ठानाका गोदार थापाका ३ भाइ–बौधमान, कुलमान, पृथ्वीमान पनि थिए र गुरु पुरोहितको रूपमा विभिन्न थरका ब्राह्मणहरू पनि थिए ।

यी लामिछाने थापा तीन भाइमध्ये यिनीहरूका सन्तानहरू एक भाइ सराङ्कोट-छापथोकतर्फ लागे, अर्को ग्यार्जाती, अर्को राजाका साथ बाटुलेचौर कुलमण्डन शाहको मौलो हिउँदे राजदरवार बडाकोटमा बस्यो । अर्को एक भाइ भलाम पुग्यो । अर्को चनौटे र ह्याङ्जा पुग्यो । त्यस्तै अर्को भाइ गोर्खाली राजा पृथ्वीनारायणका साथ विशाल नेपाल राज्य निर्माण अभियानमा लाग्यो । जसले पूर्वी नेपालको किराँत प्रदेश विजय गर्दै टिस्टामा पुग्यो । राजाबाटै अरुण खोला वारी धनकुटा जिल्ला मुगा खोलाको डाँडा सोरानी जागिरेको रूपमा बक्स पाई जागीर डाँडामा बस्न पुग्यो । त्यो वीरको नाउँ थियो सरदार रामकृष्ण थापा ।

यिनले आफ्नो कुलदेवता अरुणवारी जागीर डाँडाँमा स्थापित गरे । यता पच्छिमतर्फ बसेकाले भूमेकालीलाई पुज्यो । पूर्व लागेकाले चाहि वृन्दमण्टो (वनकाली) लाई पूजा गर्न थाल्यो । यहाँ भाञ्जी विन्दुवासिनी र वृन्दमष्टा वनकाली (सेतो वराह) पुज्ने दुइ प्रकार छन् । तर मूल जराचाहिं एउटै हो । मुगाको डाँडालाई जागीर गाउँ भनिन्छ । यसै गाउँको वरगाछी दक्षिणको डाँडामा ज्येष्ठी कार्तिक शुक्ल पूर्णिमाका दिन गैंडु (गंगा भवानी) को पूजा हुन्छ । धामीका मुखदेखि आफ्नो पुर्ख्यौली मूलथलो मालकोट, सराङ्कोट, ताकुम धारापानी आदि थलो पुर्खाले खायल अंश छोडी घरवाट निस्केको पुर्ख्यौली कुराको समेत फलाको हालिन्छ । यो कुलाचार सांस्कृतिक परंपराको मौलो कुलवीर सरदार रामकृष्ण थापाले पूर्वी किराँत प्रदेशमा गाडेका हुन् ।

मुगा गाउँभित्र लामिछाने थापाका करीब २०० जति घर छन् । अनि जागीर गाउँमा चाहिं ५०×६० मात्र पदमबहादुर थापाका घर वृन्दमष्टा (बन मसानकाली) लाई जगाइराखेका हुन् । हाल तिनलाई अमरबहादुर थापाका घर सारे । कुलपूजा हुँदा भैयादका घर-घरैका दोका पर्सिने काम अघिल्लो दिनमा नै भै सक्तछ । भोलिपल्ट काम्दै वृन्द-मस्टो चढेको धामीले आलो रगत पिउँछ । श्वेत

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

वराहका धामी पहिले डम्बरबहादुर थापा थिए, उनीपछि धरान नयाँबजार बस्ने लैनबहादुर थापाले भान्जी विन्दुवासिनीको पूजा गर्ने कार्यसमेत समालेका छन् । खँडका र खत्री मुगामा पाइँदैनन् । केवल एक घर कालिकोटे खँडकाको देखिन्छ । लामा कार्कीका भने यहाँ ५×७ घरहरू छन् । त्यस्तै पूर्व २ नं० मेड्कु, मेलुङ, हिले, डाँडाँखर्क, माघिको दुम, तल्लो दुममा लामिछाने थापाका करीब २०० घर बस्ती छन् । चितौनको छेउ जोगीमारामा एउटा सानो गाउँ नै छ ।

यहाँनेर यो स्मरणीय छ कि श्री ५ राजेन्द्रलक्ष्मीको नायवीमा श्री ५ वहादुर शाहले वि० सं० १८४१–४२ मा कास्की लमजुङ, तनहुँ, भिर्कोट, सतौं, गह्रौं आदि विजय गरे । कास्कीका तत्कालीन राजा सिद्धिनारायण शाह पराजित भै गोरखाली सैन्यको शरणमा परे । यसपछि अमाली, द्वारे, थरी, मुखिया आदि पद-द्वारा राम शाहका पालादेखिको जो स्थिति बन्देज बाइसे-चौविसे कोट, गौंडा, थुम, दरा, प्रगन्ना, गर्खा र जिल्लाहरूमा गरिएको थियो, त्यो कास्की जिल्लामा अमाली, मुखियाको बन्दोबस्तमा राखी थापा, भँडारी, खत्री, बस्नेतहरूमा सुम्पिएको थियो ।

यी क्षेत्रीय जातिको वंश परंपरा बिहावारी गर्दा कल्स्यौली मढचौली लाने, झल्लरी छाता ओढाउने, पन्चे बाजा ठोक्ने, बन्दूक पड्काउने, खाँडो जगाउने आदि परंपरा संस्कृतिको रूपमा रहेका छन् । "जसको जोई लानु उसको खाँडो भाँच्नु" भने जस्तै उखानले आफ्नो जोईलाई कसैले पनि हरण गर्न नसकोस् भन्नाखातिर उखुको लाँक्रामा दहीका ठेकीको घार बोकी दुलाहालाई झल्लरी-मल्लरी पगरी गुताई लावा लस्कर र मंगल कलशसाथ बरियाँत लाने परंपरा हाम्रो आफ्नै हो । यो वैवाहिक विधि-विधान हाम्रा गोत्रीय ऋषि गर्गद्वारा संस्कारित पद्धति हो । यहाँ जन्ती र घरबेटी (माइती देशका) मा परस्पर भनाभन गर्ने ठोक्कान (जुहारी) खेल्ने गीतको परंपरा पनि हाम्रो लोकसंस्कृतिको एक अंग हो । जस्तै :—

दुलहीपट्टि :— दाउरा चिर्ने बन्चरो त तरूल खन्ने खन्ती
कति ल्यायौ हात्ती घोडा कति ल्यायौ जन्ती

दुलाहापट्टि :— दाउरा चिर्ने बन्चरो त तरूल खन्ने खन्ती
सय साठी हात्ती घोडा बारसय जन्ती

दुलहीपट्टि :— के के खान्छन् हात्ती घोडा के के खान्छन् ऊँट
के के खान्छन् सारी सुगा के के खान्छन् रजपुत

दुलाहापट्टि :— दाना फाना खान्छन् हात्ती घोडा घाँसै खान्छन् ऊँट
चारो खान्छन् सारी सुगा भोर्जन खान्छन् रजपुत

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

यसरी आफ्नो संस्कृति र परंपराको अक्षुण्णतालाई जगेर्ना गरी राख्ने यी गर्ग गोत्रीय लामिछाने थापाको वंशावली यथासंभव अन्वेषण गरी क्रमबद्धता दिई जनसमक्ष प्रस्तुत गर्ने प्रयास यहाँ हामीले गरिरहेछौं । बितेका जीवनको यात्रामा कहाँ कस्ता प्रयासहरू भए—भावी पिंढीले त्यसबाट लाभ र हानिको मूल्याङ्कन गरी आफ्ना सत्प्रयासहरू गर्दै रहुन् र जीवनलाई सत्यं शिवं सुन्दरम्को आलोकमा उन्मुख गराउन् भन्ने आकांक्षामा नै यो प्रयास संकलित छ । यहाँ के कति भूल र अभाव छन् त्यसको लेखा जोखा भावी पिंढीप्रति छोडी यो प्रयासलाई आफ्नै सन्तान समक्ष प्रस्तुत गरिएको छ । अस्तु ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

ऐतिहासिक परिप्रेच्यमा कास्कीकोट

१. कास्कीकोट शाहवंशको प्रवेश

नेपालको मध्यकालको इतिहासमा विशेष गरेर पाल्पा, पर्वत, कास्की, तनहुँ, लमजुङ् राज्य आफुलाई शक्तिशाली राज्य भनी घोषित गर्दथे । यी चौबिसे राज्यको समयभन्दा अघि यहाँ कर्णाली प्रदेशका खस राजाहरूद्वारा शासित थियो। जुम्लामा प्रसिद्ध 'पाटन' शब्द यहाँ पनि प्रसिद्ध हुन आएको पाइन्छ। भिर्कोट, सतौं, गह्रौं र पल्लो नुवाकोटलाई आफ्नो अधीनस्थ गराउँदै कास्कीकोटमा समेत शासन चलाउने पुराना खान परिवारका सन्तान नै पछि शाहमा परिणत भएका हुन् र यो 'शाह' पद कुलदीपक भएबाट नै प्राप्त भएको हो भन्ने कुरा लोक प्रसिद्ध छ। ललितध्वजका पनाति ताम्रध्वजका नाति राजा तारकवहादुरका छोरा प्रो० हृषीकेश शाह आदि पनि प० ४ नं० भिर्कोटका पुराना राज-खलक हुन्, जसको राजदर्बार भिर्कोटमा अझै प्राप्त छ। यहाँ पुरानो कालिकाको मन्दिर छ। कास्कीकोटको रजाइँ पाइसकेपछि नै राजा श्री कुलमण्डन शाहले 'महाराज' पदवी पाएको कुरा अझै किम्वदन्ती छ। यहाँको दरबारमा नै राजा कुलमण्डन शाहका ७ भाइ छोरा जन्मे। यिनका माहिला छोरा (अधिराजकुमार) लाई लमजुङ्मा राजा स्थापना गर्न थापा, खजे दुरा र कुसुमाकर घिमिरेले राजा कुलमण्डनसँग मागी लमजुङदरवारमा भित्र्याएका थिए। किन्तु यिनलाई छल गरी लमजुङ्का घले राजाले वेन्जो नामक धनुकाणले हानी परमधाम गराए। पुनः विक्रम सं० १४५५ मा उनै कुलमण्डन शाहका कान्छा छोरा यशोब्रह्म शाहलाई लमजुङ् ल्याए। ठूलो स्वाँराको ठूलढुंगे पाखामा सिंदूरजात्रा गरी राज्याभिषेक मनाइयो। लमजुङ्का सुप्रसिद्ध राजाको रूपमा मानिएका यिनी शाह राजाको परंपरामा पनि राम्रो रूपले परिचित पाइन्छन्। नेपालका प्रसिद्ध गोरखाका शाहवंशको शिलान्यास गर्ने प्रतिभा द्रव्य शाह पनि यिनका नै कान्छा पुत्र हुन्।

कुलमण्डन शाहको मूलवंश राजपुताना मेवाडको उदयपुर—महाराणा वंश बाट नै फैलिएको बुझिन्छ—जो भूपाल रावका खाञ्चा खान मिचाखानका छोरामध्ये जेठा भक्ति खानका छोरा श्रीवत्स खानले सतौंकोट विजय गरी भिर्कोट लिएका थिए। कुलमण्डन खान राजा कान्छा सर्भे खानका पाँचौं पुस्ताका अति पराक्रमी साहसी राजा हुन्। कालीनजीकैका अनार्य राजालाई पराजित गरेर कास्की राज्यलाई आफ्नो आधिपत्यमा ल्याएका थिए। यी खान राजाले पाँचौं पुस्तासम्म सतौं

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

र पल्लो नुवाकोटको शासन गरेका थिए। महाराजा कुलमण्डन शाहले तत्कालीन स्थितिअनुसार कास्कीको राज सञ्चालनार्थ वर्षे र हिउँदे दुइ दरवार (ग्रीष्मकालीन) र वाटुलेचौर-वडाकोट-दरवार (शरद्कालीन) थिए। यी दुवै कोट प्रकृतिपूर्ण मनोरम छन्।

महाराज कुलमण्डन शाहको विजय झण्डा काँधमा राखी घले-गुरुङ्ग राजालाई पराजित गर्न विविध षडयन्त्र रच्तै, थापा, कार्की, भँडारी, खड्का, कुँवर, बिष्ट, वोगटी, पाँडे, खत्री, बानियाँ, खाती, बस्नेत र महत तथा कामी, दमाई, सार्की, गाइने आदि समेतका चार जात छत्तीस वर्णकै संगठनबाट कास्की राज्य मजवूत पारिएको थियो। यिनले कास्की राज्यलाई सबल र सुसंगठित गर्ने क्रममा लाहा-चोकमा गई लाहाछाप मारे र घाचोकमा घा (मित्रता) कायम गरेको कुरा अवगत गर्न सकिन्छ। यसरी अर्मला घलेचौर, झुप्राङकोट, खाँदरजुङ, रञ्जित, सिकलेक, खिलाङ, घान्द्रुक आदि घले गुरुङ समुदायका अधीनस्थ गाउँहरू कास्की ज़िल्ला सराङकोटमध्येकै नौ नौ मुखिया जिम्बावालका झुत्तामा बाँधिन पुगे।

महाराज कुलमण्डन शाहका कुल सिंगार्ने लमजुङ राज्यका प्रसिद्ध राजाहरू यस प्रकार देखिन्छन् :—

१—चूडामणि शाह	२—अचिन्द्र शाह
३—नरेन्द्र शाह	४—नारायण शाह
५—केसरी शाह	६—बादल शाह
७—रक्षेश्वर शाह	८—वम शाह
९—रिपुमर्दन शाह	१०—वीरमर्दन शाह

कास्कीकोटका राजा—

१—सिद्धिनारायण शाह	१—दलमर्दन शाह इत्यादि

उत्तरमा माछापुछ्रे सूर्य चन्द्राङ्कित नेपालका झण्डाको आकार परेको शीतल हावामा फरफराएको आकार भनूँ या हीरा मणि माणिकको झलझलाकार मुकुट भनौं यो सुनौला वादलको घुम्टोमा फेवा रूपा र वेगनास आदि तालतलैयाको दर्पण हेरी मुस्कुराए झैं देखिन्छ। हिवैं हिउँका माना र पाथी थुपारी धानको राश चुलाइ-रहेको दूधको गंगा झरझरी वगिरहेकी अन्नपूर्णाको रूपश्री पूर्णिमाको चन्द्रमा र नौ-लाखे तारासँगै झुल्की राती-राती चम्किने ज्योतिर्मय झैं हुँदै धप्प धप्प बल्दछ ! यिनै दुइ हिमालयका अन्तरको कापाबाट आरोहण र अवरोहणका दुवै सुसेली हाल्दै अनवरत रूपमा विभिन्न आलाप संलापमा सुसाउँदै वगिरहेको प्रतिभाको सहज छाँगो करुणा र चैतन्यको धारामा सुख दुःख वोकी अपार संसार क्षणिक हो भन्दै जीवन

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

मृत्युको सन्देश दिएर एकनासले बगिरहने सेती गंगाको कलकले र छलछले गति प्रवाह् उस्तै आकर्षक देखिन्छ।

आफ्नै पूर्ण यौवनको सौन्दर्यमा मस्त तरुनी झैं हरएक-हरएक बिहान यहाँ धौलागिरि मुस्कुराइ रहेको देखिन्छ। मुस्ताङदेखि काली गंगा बगेकी छन्। दामोदर कुण्डको काखमा मुक्तिक्षेत्रको ज्योति झुल्के घाम जस्तै धपक्क बल्दछ। किरण हिवै हिउँका गरामा लडीबुडी खेल्दछन्। शालिग्राम गुड्दछन्। मुक्तिक्षेत्र मन्दिरको गजुर दामोदर हिमालय हो भन्नु अत्युक्ति छैन। मोदीविनी तिर्थ र लामटाङ सम्म फैलिदै गएका लमजुङ हिमालयका दृश्य अनगिन्ती तिर्खा बोकी यिनै आँखामा मोहिनी लाइरहे झैं स्वयंमा मुग्ध छन्। वर पीपल समीका चौतारी लांकुरीका भञ्ज्याङ, ठाँटी-पाटी र धर्मशाला आदिको साथै गोठ, कटेरा, छाप्रा वन-वनेली र भिर-कान्ला छहरा-पहरा खोला-खोल्सीका राती गुराँस आदिलाई कास्की कोट्ले एकै झमट्को हेराईमा समेट्न पुगेको होकि झैं लाग्दछ। कास्कीकोट र सराङकोट यिनीहरू सप्ताहको चौकोमा बसेका बाँचकी र उपवाँचकी जस्ता लाग्दछन्। काखैमा विन्दुवासिनी र बाराही लिएको पोखरा शहर काखमा बाल वालिका लिएकी सम्पन्न परिवारकी कुनै ऐश्वर्यवती भद्रा महिला जस्तै देखिन थाल्दछ। यसरी कास्कीकोटको दरबार र राज्य थालनी निर्माण भएको स्पष्ट छ।

२. बाटुलेचौर बडाकोटको मौलो

हालको पोखरा नगर पंचायत वडा नं० १६ को बाटुलेचौर गाउँमा महाराज कुलमण्डनबाट निर्मित हिउँदै दरबार छ। यो ५०० वर्ष भन्दा पुरानु कास्कीकोट दरबार सङसङैको बुझिन्छ। बाटुलेचौर, लामाचौर, घारीथर, बानियाँथर, पुजाहारी-थर, बडरबोट (बडाकोट) चनौटे, लामाचौर, भँडारीथर, खत्रीथर, गोतामेथर, दमाईथर, सार्कीथर, कामीकोखोर, गाईनेथर, माथिल्लो दीप, तल्लो दीप, कप्तानको खोर, थापाको डाँडाँ, ढाँडाको पाखा, थर्पुको बारी, सुर्यँल थापाको बारी, खवासेथर, अमालीबिसौना, पाडाहुल्ने खोर, कालीखोला, भलाम खोला, कुर-वनपाले, चमेरे ओढार धार्मी, जुंलैटी, हरपाख, छहरेपानी, अर्मला, सेतीगंगा भुलेत्रोघारीका तरा राजपंधेरो, गाईने पंधेरो, अँधेरीभुवान, रैकरे पाटन, बाबाजीको वन आदि कालामुढा रनजित, खरीकुना, ओखले, राउलडाँडो आदि प्राकृतिक सौन्दर्य थलीको रूपमा यहाँ युगौयुग देखिका अझै छन्। राखु, पुलादेखि बाइसघरे बानियाँ ताकुमधारापानी कास्की सराङकोट हुँदै मैदान (पाटन)मा झरेका, सुर्यँल थापा, गोदार थापा, लामिछाने थापा पौडेल बगाले थापा, पराजुली थापा, बस्नेत, भडाँरी, कार्की, खँडका, पाँडे, बोगटी, खत्री, खाती छेत्री आदिहरू र अधिकारी, पौडेल तिंसिना र देवकोटा, भटराई ब्राह्मण-हरू खवासे, गुरूङ, मगर, नेवारहरूको बाहुल्य छ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

बाटुलेचौर लामाचौर पाटनमा उहिले राजाका घोडा हिनहिनाउँदैं पैयाँ ठोक्तथे। दरबार वरिपरि पञ्चपल्लव, वर, पीपल, समी, राजवृक्ष, वेल, आँप आदिले भरिएको छ। अन्नपूर्णा, माछापुछ्रे दरबारको झ्यालैमा मुस्कुराउँ छन्। दरवार बाहिर पञ्चकोण पत्थरवाट यौटा मौलो उभ्याइएको छ। मान्द्रे ढुंगा छन्। पुरन-खोला देखि झुप्राङ् लेकबाट मूलफुटी पुरुन्‌खोलाको पाताल-पहरो काटी झिझिर्काको बनबनै चनौटेको घाँचैघाँच उकाली अमाली बिसौनाबाट तल लर्काइ ल्याएको राज-कुलो अझै छ। यहाँ चाँपको अजङ्‌को रुखको फेद पनि छ (हिजो आज चाँप र अजङ समीको वृक्षको निशाना पनि छैन। रुद्राक्ष वेल आदि पनि छैनन्?) तेस जमानामा पानी ल्याए पछि राजालाई बसी नुहाउने ठूलो ढुँगाको आवश्यक पऱ्यो र यस काममा घृत कौशिक गोत्रका जुँलामा बसी कास्की बसाईं सरेका भद्र (भट्ट) ब्राह्मणका सन्तान साम्मीको वर गाउँमा रहँदा बरे आलयबाट जयतुले वराल थर भनेर प्रसिद्ध हुन आएका एक भाइ हाँसु वराललाई राजाबाट बोला-इएछ। हाँसुले पनि राति जुरुक्कै उठेर ढुँगो राजप्रसादमा ल्याइ छाडिदिएछन्। एकजनाले त के ४ जनाले पनि उचाल्न कठिन पर्ने ढुंगो हाँसु एउटैंले कसरी ल्यायो ! भन्ने कुरा उठ्यो, राजा आश्चर्य भए। हाँसुलाई कदरस्वरूप सिमलचौर बस्नलाई र पुम्दीको खोरिया आर्वाको खेत, गोठ राख्न तप्राङ विर्ता राजाबाट प्राप्त भएछ। यस विषयमा वराल वंशमा पं० शिवराज वरालज्यू आफ्ना श्लोक भाषामा यसरी भाव पोख्नु हुन्छ :—

कास्कीका नृपको छ मास सुखले वस्ने भनी ह्यचूंदमा,
राम्रो 'राजमहल' तुरुन्त बनियो त्यो बाटुलेचौरमा ॥३२॥

ढुंगामाथि बसेर स्नान गरने उन्को थियो आदत,
तेस्तो पथ्थर भेटियो गजबको त्यो कालिखोला तट।
ढाई हात फ्राक चक्रसरिको मोटो छ बित्ता भर,
बोक्ने मानिसको तलास गरियो निस्केन कोइ तर ॥३३॥

धेरै काल बिति सक्यो र नृपमा आएन सन्तोष ता,
संझन्थे दरवार नै विफल झैं मानेर दिग्दारता।
सक्छन् हाँसु वरालले भनि कुरा सुन्दा भएछन् अनि.
मर्जी दुइ सिपाहीमा हुन गयो ल्याओ तुरुन्तै भनी ॥३४॥

बस्थे गोठ गरी सिमल्‌चहुरमा हाँसू तेसै कालमा,
भारी घाँस ठुलो पछारि नजिकै देखे सिपाही तहाँ।
जल्दी भित्र पसे सुते हँ हँ गरी आयो जरो लौ भनी,
जानै पर्छ भने सिपाहीहरूले भाका दिए छन् अनि ॥३५॥

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

भाका तीन दिनको सिपाहिहरूले राखेर फिर्ने उठे,
आगो ताप्छुँ मूढो घचेटी दिनुहोस् भन्दा भए हाँसुले।
हल्लीएन मूढो सिपाहि दुइको व्यर्थै भयो तागत,
आफै हाँसु उठे चुचो अनि धसे खुर्पा गतिलो रछ॥३६॥

एकै हात लगाउँदा पनि मुढो आयो सजीलै जब,
फर्के दङ्ग हुँदै सिपाहि नृपमा सारा बताए तब।
भाका भित्र न आउँदा नृपतिले फेरि पठाए लिन,
आए हाँसु र मर्जि भो नृपतिको ढुंगो पुर्‍याई दिन॥३७॥

भन्छन् हाँसू म छु विरामी महाराज सेवा म गर्ने थिएँ,
सक्छु सक्तिन राख्नु पर्दछ कहाँ गर्छू सकेछु भने।
राख्ने ठाउँ शिला-समेत नृपले राम्रो बताई दिए,
केहीदिन् पछि आउने छु म भनी हाँसू विदा भै गए॥३८॥

आए त्यै दिन राति हाँसु अरूले पत्ता नपाईकन,
ल्याए राखी दिए तुरन्त निशि मै चुप्चाप फिर्केछन।
देखे भोलि विहानता नृपतिले फेरि पठाए लिन,
तेसैको खुशियालीमा नृपतिले विर्ता दिएछन् सुन॥३९॥

वस्ने बास भयो सिमलचहुरमा पुम्दी भयो खोरिया,
आर्वा खेत र गोठ खाँतिर भनी तप्राङ विर्ता दिया॥
त्यो बाटुले-चहुरमा रछ पाठशाला,
बाटो छ पूर्वतिर दाहिनु जानु पर्ला॥ ४०॥

भेटिन्छ सानु तिनु मन्दिर कालिकाको,
सामू छ सानु घर छानु जहाँ शिलाको
तेस्कै बलेंसि बिच गोल शिला गहीरो,
हेर्नोस हाँसु जिजुको बलको चिन्हुहो॥ ४१॥

राजा र रानीहरूले त नुहाउने जून्
ढुंगो कता छ भनी सोध बताउने छन्॥

× × ×

हांसू बीर वराल नून लिनता जान्थे टुकुचे महाँ,
कुम्लो वाइसपाथी नून उनको भारी बनिन्थ्यो वहाँ॥ ४२॥

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

खाजा सामल विस्तरा छ उसमा ओढा थियो पत्थर
त्यत्रो भारि र आफु ओतिनु पऱ्यो अन्दाज आफैं गर ॥

आज चौबिसे कालका ती सबै बोट विरुवा र ढुंगेधारा मौलो पोखरीका ठाउँमा विन्दुवासिनी माध्यमिक स्कूल र पञ्चायत घरहरू उभिएका छन् । प्राय: दर्बार वरिपरिका राजमहलका चिह्नहरू राजा कुल मण्डनशाह नाम खोदिएको पञ्च-कोण भएको ढुंगाको माझमा गाडिएको मौलो भग्नावशेषका रूपमा देखिन्छन् । राजाका वाइपंखी घोडा बाँध्ने तवेला तीनलाई दगुराउने लामाचौरको पाटनमा स्वर्गीय श्री ५ ईन्द्रराज्य लक्ष्मी प्राइमरी स्कूलको स्थापना भैरहेको छ । १२ घरे सार्की, ८ घरे दमाई १ घरे कामी ३२ घरे गाईने ७ कुरिया घारीथरे थापा, १ कुरिया डोटी बोगटानबाट बसाइँ आएका मुकुन्द सिंह बोगटीको र १ कुरिया बल-बहादुर गुरूङको घाँटी पाटनमा घर धुरी छ । तेस्तै २२ घरे तिमील्सिना ब्राह्मणहरू आज फुल्दो अवस्थामा छन् । १ घर सुँयल थापा, चनौटे मनि बरूवालका घर माथि-को सेरो राजाको थियो । लामाचौर फाँटको पोखरी गहरो छँदैछ ।

अर्मले वस्नेत् सु० भीमबहादुर बस्नेतकी धर्मपत्नीले वक्स पाएकी काठमाडौं नक्सालका क० प० खण्डमानसिंह बस्नेतको थर्पुको कुण्डलीबारी राजाका पालो पहरा गर्ने पल्टन बस्तथ्यो, सिपाहीलाई कवाज खेलाउने जेठो, माहिलो, कान्छो पाटन हाल बडहर बोटे तिंसीना ब्राह्मणहरूले चर्चेका छन् । यिनीहरू आफूलाई गुरू खलक हौं भन्दैछन् ।

बाटुलेचौरमा ठाँटी बनाउने जवरे थापा थिए । हाल ठाँटी भत्केर बिलाएको छ । दरवार संगैको राजाका मौलाको बारी लामिछाने नैनसिंह थापाको थियो । हाल बडा अध्यक्ष श्री यज्ञवहादुर बस्नेत बडा सदस्य रा० भीमवहादुर बस्नेतले चर्चे-को मौला छेउको बारी अघि मुडुलाकार्की नैनसिहको थियो । उनी जुम्लेटीका गंभीर सिंह कार्कीका भाइ थिए । उनले छोरीलाई बक्सपत्र दिए पछि कास्की अतरे कुँवर-का नाती मोहन सिंह कुंवरले पाएका थिए । मोहनसिंह कुँवरबाट बिचारी चन्द्रबहादुर बस्नेतले लिए पछि उनको छोराहरूले चर्चिदै आएका छन् ।

कामीका खोरमा फलामको हतियारहरू भाँडा बर्तन वनाउने कामीहरू वस्तथे । यिनीहरूले गाउँका थरी मुखियाहरूसँग कर्जा लिएर तेसैको खेलोबाट हँसिया, कुटा, कोदालो, वाउसा, कञ्चरा फाली, करूवाहरू वनाई विश्वकर्मा धर्म जगाई जीविकोपार्जन गर्दथे : घले राजासँग युद्ध गर्दा हतियार खड्ग खुँडा खुकुरीमा साँध लगाउने काम अँधेरी भुवान भित्रै हुन्थ्यो । यस्ता भुवान १० × १५ बटा त्यहाँ छँदै छन् । एउटा गुफामा चमेराहरू लुक्तथे : त्यहाँ बि० स० २०१५ को हिउँद महिना-

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

मा स्वर्गीय श्री ५ महेन्द्रको सवारी चमेरे ओढार (गुप्तगुफा) मा हुँदा, त्यस दिन देखि त्यस गुफा 'महेन्द्रगुफा' भन्ने नामले प्रख्यात भयो । हेर्नोस् चौबिसे कालका कामीहरूका ती अँधेरी-भुवान भित्रका चुला चम्का र आरनहरू। वि० सं० १९४० मा त्यहाँ हैजाको महामारी चम्कियो : कामीहरू सबै हैजाले मरे। एक घर बाँकी थियो त्यसले बडा दशैंका दुर्गामा राजाको मौलोमा पुर्खा-को परम्परा अनुसार साँध लगाउने काम गरेकै छ। ३२ घर गाइनेले मालश्री गाउँछन् : नौ घरे दमाईहरूले कर्णाल, नर्सिह सहितको पञ्चे बाजा बजाएकै छन्। कास्कीका राजाको कटुवालले जुम्ला देखिको त्यो कर्णाल बाजो फुकेर उर्दी फिजाउने काम अझैं पनि गरिरहे छ। एक चोटि बाटुलेचौरका केसरे मुखियाले गाइनेथरलाई अन्तै सारेर बस्ती बसाइ दिने काम गर्न थाले। तेस बेलामा बत्तीवीरे भन्ने गाइनेका खलकले मुखियाको बिरोध गर्दै निम्न कर्खा गाएका थिए—

बत्तीस घर गाइनेका एक आगन थिया,
केसरे थापा मुखियाले उखेली दिया

राजाले गाइने हरूको मुद्दा हेर्नें दुर्गे गाइनेका बाबुलाई मिझार पदवी दिएका थिए। उसै दुर्गे मिझारका २ छोरा झलकमान र लालबहादुर भन्ने गंधर्वहरू रेडियो नेपालमा हाल सारंगीवादक र लोकगीतका कलाकार बनेर सेवा गरी रहेका छन्।

यस बाटुलेचौर थुममा थापा बस्नेत र नेवार साहूका घरहरूमा कमारा कमारी पालिएका थिए। श्री५ बडा महाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहबाट कमारा कमारी अमलेख भए पछि पनि उनीहरूले बसेका आफ्ना मालिकको घर छोड्न सकेनन्। अजम्बर साहूका घरमा पालिएकी कमारी 'मध्रु' र बद्रीकेसर गुरूङका घरको 'मने' कमारोको परस्परमा प्रेम भै आपसमा बिग्री मधु कमारीका साहूलाइ नै कमारो मने सुक्री बिक्री गरेको बि० सं० १९७५ को परंपट्टको कागज परिशिष्टमा दिएको छ।

बाटुलेचौरको बडाकोटमा, दशैं-दशैंको राष्ट्रिय पर्वमा लिप पोत पूजा आजागरी आफ्नो राष्ट्रिय संस्कृति कायम राख्ने 'मुरलद्वारे' थिए। ८ हजार धुरी कास्की ७ हज्जार धुरी तनौं १६ हज्जार धुरी लमजुङ् ७ सय धुरी बाटुलेचौर ७ सय धुरी हेमजा जनसंख्या थियो। यी कास्कीका सबैं घर धुरीहरूलाई संगठित गरी कस्केली राजाले शासन गरेका थिए।

विस्तार विस्तार भएको नेपाल राष्ट्रको एकीकरण अभियान सिलसिलामा नेपाली फौजले वि० सं० १८४२ मा कास्कीमा पनि आक्रमण गऱ्यो। कास्कीका तत्कालीन राजा सिद्धिनारायण शाह पराजित भै भागे। कास्की राज विशाल

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

नेपालमा विलीन हुन पुग्यो। कास्की बाटुलेचौर लामाचौरको अमाली विसौनाको थुंकामा नौमुखिया र अमालीको स्थिति बन्देज भयो। त्यही स्थिति बन्देजलाई वि० सं० १९०३ पश्चात् श्री ३ जंगबहादुर राणाको स्थिति कालमा कंपू पल्टनले कुलापानी राजघाट, बाटो घाटो साँगु झोलुंगो आदि सामान्य निर्माणको काम गर्दै आएको थियो। यस सम्बन्धी केही उपयोगी सामग्री हामीले परिशिष्टमा दिएका छौं।

आज बाटुलेचौर बडाकोटको जिर्णोद्धार र पुरातात्विक संकलन अध्ययन हुन सकेको छैन। शाहकालीन (बाइसे चौबिसे राज्यकाल ताकाको उपयोगी सामग्री यसै विश्रृङ्खलित भएका छन्। पञ्चपल्लव र कालिकाको नित्य पूजा हराउँदै छन्। मूर्तिको दर्शन हुन छोडयो। वि० सं० १८८० सालतिर सुवेदार्नी भक्तकुमारी थपेनी-बाट गुठी राखिएको स्वामी श्री नित्यानन्द मार्फत खोलिएको भाषापाठशाला आज छैन। खाँगी श्री ५ स्व: इन्द्रराज्यलक्ष्मी कन्या स्कूलमा गाभिएको बुझिन्छ। एकातिर भौतिक उन्नतिले गर्दा आध्यात्मिक भावना सेवा र त्याग विस्तार विस्तार सेलाउँदै छ भने अर्कातिर खाओ पिओ मोज उडाओ (पूजा आजा र धर्म कर्म केही छैन) भन्ने नास्तिक प्रवृत्तिको बाढी बढ्दै छ। आफ्नो अतीत र वर्तमानलाई हेरी जीवन उन्मुख वन्ने हिन्दू दर्शनको परंपरामा यो बिचारलाई राम्रो मान्नु औचित्य छैन। यसै परि प्रेक्षमा त्यो पुरानो राष्ट्रियतालाई घिट्घिटो रूपमा जोगाउँदै आएको कास्कीकोट मौलो तपस्वी झैं समाधिस्थ छ।

—:o:—

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

शाहवंशको क्रम

रामशाहका पंडित चित्र बिलासले कश्चित् भनि संकेत गरिएका महाराज ऋषिराज पछि निम्नलिखित राजा-महाराजाको क्रम निर्धारित छ—

१. जिल्लराज	२. अजित	३. अटलराज	४. तुथराज
५. विभीकीराज	६. हरिराज	७. ब्राह्मणिक	८. मन्मथ
९. जैतखान	१०. सूर्यखान	११. मिचाखान	१२. विचित्रखान

१३. यशोब्रह्म १४. द्रव्यशाह (वि० सं० १६१६–१६२७ सम्म गोरखा राज्य स्थापना गरी शाह वंशीय राज्य क्रमको शिलान्यास गरे)

१५. पूर्ण शाह	१६. छत्र शाह	१७. राम शाह	१८. डम्वर शाह
१९. कृष्ण शाह	१०. रुद्र शाह	२१. पृथ्वीपति शाह	२२. वीरभद्र शाह
२३. नरभूपाल शाह			

२४. श्री ५ वडा महाराजाधिराज पृथ्वीनारायण[1] शाह

जन्म : वि० सं० १७७९, गद्दी आरोहण वि० सं० १८००
स्वर्गारोहण : बि० सं० १८३१

२५ श्री ५ महाराजाधिराज प्रतापसिंह शाह

जन्म : वि० सं० १८०८, गद्दी आरोहण बि० सं० १८३१
स्वर्गारोहण : वि० सं० १८३४

२६. श्री ५ महाराजाधिराज रणवहादुर शाह

जन्म : वि० सं० १८३२, गद्दी आरोहण : वि० सं० १८३४
पद त्याग बि० सं० १८५५, स्वर्गारोहण बि० सं० १८६३

२७. श्री ५ महाराजाधिराज गीर्वाण युद्ध विक्रम शाह

जन्म : बि० सं० १८५४, गद्दी आरोहण : वि० सं० १८६३
स्वर्गारोहण : वि० सं० १८७३

२८. श्री ५ यहाराजाधिराज राजेन्द्र विक्रम शाह

जन्म : बि० सं० १८७०, गद्दी आरोहण बि० सं० १८७३
पद त्याग वि० सं० १९०४, स्वर्गारोहण बि० सं० १९३८

१—विशाल नेपालको निर्माण गरी उपत्यकालाई समेत एकीकरण गरे–वडामहाराज

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

२९. श्री ५ महाराजाधिराज सुरेन्द्र बिक्रम शाह
जन्म : बि० सं० १८८६, गद्दी आरोहण वि० सं० १९०४
स्वर्गारोहण : बि० सं० १९३८

३०. श्री ५ महाराजाधिराज त्रैलोक्य बिक्रम शाह
जन्म : बि० सं० १९०४, स्वर्गारोहण : बि० सं० १९३४

३१. श्री ५ महाराजाधिराज पृथ्वीवीर बिक्रम शाह
जन्म : वि० सं० १९३२, गद्दी आरोहण बि० सं० १९३८
स्वर्गारोहण बि० सं० १९६८

३२. श्री ५ महाराजाधिराज त्रिभुवन[२] वीर विक्रम शाहदेव
जन्म : बि० सं० १९६३, गद्दी आरोहण बि० सं० १९६८
स्वर्गारोहण : बि० सं० २०११

३३. श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर बिक्रम[३] शाहदेव
जन्म : वि० सं० १९७७. गद्दी आरोहण वि० सं० २०११
स्वर्गारोहण बि० सं० २०२८ माघ १५

३४. श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव
जन्म : वि० सं० २००२ पौष १४, गद्दी आरोहण २०२८ माघ १७ गते

—:o:—

२—राणाशासनको अन्त्य गरी प्रजातन्त्रको स्थापना गरे—राष्ट्रपिता

३—दलीय व्यवस्थाको अन्त्य गरी पंचायत व्यवस्थाको सूत्रपात गरे—श्री ५ महेन्द्र

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

लामिछाने थापा कर्णाली अञ्चल (जुम्ला) देखि मालकोटबाट

कास्की सराङकोट प्रवेश

१—सत्त्यसिंह थापा (अज्ञात)
२—फत्त्यसिंह थापा
३—खम्बसिंह थापा[1]
४—पृथुसिंह थापा (मृत्यु)
१—फत्त्यसिंह थापाका छोरा २
रणसिंह थापा १
(धनकुटा मुगा प्रवेश)
स. रामकृष्ण थापा १
रणसिंह थापाका छोरा १
सुरवीर थापा १
सुरवीर थापाका छोरा ४
उजिरसिंह थापा १
दलसिंह थापा १
नहकुल थापा १
देवसिंह थापा १ (चनौटे)
१—उजिरसिंह थापाका छोरा १
बागसिंह थापा १
ऐं.का छोरा १
रणधीर थापा १
ऐं.का छोरा १ दुर्गासिंह थापा १
दुर्गासिंह थापाका छोरा २
नरबहादुर थापा १
गरुडध्वज थापा १

नरबहादुरका छोरा १
शम्शेरबहादुर थापा १
ऐं.का छोरा २ मीनबहादुर थापा १
वीरबहादुर थापा १
गरुडध्वजका छोरा १
भैरवबहादुर थापा १
ऐं.का छोरा २
चन्द्रबहादुर थापा १
*दिलबहादुर थापा १
दलसिंह थापा
ऐं.का छोरा ४
मैनसिंह थापा १
महावीर थापा १
कर्ण थापा १ (भिरचोक चनौटे)
बाजवर्ण(फ्ल्याङ्कोट)
मैनसिंह थापाका छोरा ६
जहरसिंह थापा १
ले. नैनसिंह थापा १
पहलसिंह थापा १
लक्ष्मणसिंह थापा १
धनराजसिंह थापा १
हर्कबहादुर थापा १

---

१. सन्तान अज्ञात   * कुलदेवता राखिएको मूलघर

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

जहर्रसिंह थापा १

ऐं.का छोरा ९

बुद्धिवल थापा १

दलखम्व थापा १

चन्द्रवीर थापा १

अैमानसिंह थापा १

नवलसिंह थापा १

कमानसिंह थापा १

ज्वालासिंह थापा १

अकवर थापा १

जंगबीर थापा १

बुद्धिवल थापाका छोरा १

सैरबहादुर थापा १

ऐं.का छोरा ७

सुब्बा मानबहादुर थापा १

नेत्रबहादुर थापा १

कर्णबहादुर थापा १

कृष्णबहादुर थापा १

नरबहादुर थापा १

दिलबहादुर थापा १

भूमबहादुर थापा १

सुब्बा मानबहादुर थापा

ऐं.का छोरा ३

नारानबहादुर थापा १

चन्द्रबहादुर थापा १

सूर्यबहादुर थापा १

नारानबहादुरका छोरा २

प्रकाश थापा १

श्याम थापा १

नेत्रबहादुर थापाका छोरा ५

लोकबहादुर थापा १

दलबहादुर थापा १

खिमबहादुर थापा १

रामचन्द्र थापा १

प्रकाश थापा १

कर्णबहादुर थापाका छोरा २

चीनबहादुर थापा १

राजेन्द्र थापा १

कृष्णवहादुरका छोरा २

मोहन थापा १

महेन्द्र थापा १

नरवहादुर थापाका छोरा १

राजकुमार थापा १

दिलबहादुर थापाका छोरा १

राजेश थापा १

भूमवहादुर थापाका छोरा २

ध्रुवबहादुर थापा १

दलखम्व थापा १

ऐं.का छोरा १

नवलसिंह थापा १

ऐं.का छोरा ४

बलबहादुर थापा (ढुंगेसांघू)

जयबहादुर थापा १

दिलबहादुर थापा १

शम्शेर बहादुर १

जयबहादुर थापा

ऐं.का छोरा १

चीनबहादुर थापा १

ऐं.का छोरा २

मीनबहादुर थापा १

भरतबहादुर थापा १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

मीनबहादुर थापाका छोरा
अन्जु थापा १
भरतबहादुर थापा १
ऐं.का छोरा
अर्जुन थापा १
दिलबहादुर थापा १
ऐं.का छोरा ४
मोती थापा १
गणेश थापा १
कृष्ण थापा १
राम थापा १
संसेरबहादुर थापा
ए.का छोरा ३
पदम थापा १
नेत्र थापा १
कुल थापा १
चन्द्रवीर × अैमानसिंह ×
कमानसिंह × ज्वालासिंह ×
अकबर थापा × जंगवीर ×
ले. नैनसिंह थापा (बाटुलेचौर)
ऐं.का छोरा ३
नरजित थापा १
सुवेदार वागदल थापा १
बलु थापा १ ×
नरजित थापाका छोरा १
वीरध्वज थापा ×
सुवेदार वागदल थापा
ऐं.का छोरा ४
दलबहादुर थापा १
जहरे थापा १

हर्कबहादुर थापा १
डडीकान्छो थापा १
दलबहादुर थापाका छोरा १
डम्वरबहादुर थापा १
डम्बरबहादुर थापाका छोरा १
बाबुराम थापा १
बाबुराम थापाका छोरा २
लक्ष्मण थापा १
कमल थापा १
जहरे थापा ×
हर्कबहादुर थापाका छोरा २
धर्मराज थापा (जनकवि केशरी १)
ख. लिप्तमान थापा १
धर्मराज थापाका छोरा ३
अ० मदनराज थापा १
प्रा० कुन्जराज थापा १
डा० बुलन्दराज थापा १
मदन थापाका छोरा १
समीर थापा १
कुन्जराज थापाका छोरा २
दीपक थापा १
किरण थापा १
लिप्तमान थापाका छोरा २
शिवराज थापा १
प्रेमराज थापा १
पहलसिंह थापा
ऐं.का छोरा सर्वजित थापा १
ऐं.का छोरा २
मनबहादुर थापा (आसाम) १
खड्गबहादुर थापा १
मनबहादुरका छोरा १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

दानबहादुर थापा (आसाम) १
खड्गबहादुर थापाका छोरा २
चोकबहादुर थापा १
बलबहादुर थापा १
चोकबहादुर थापाका छोरा २
राजेन्द्र थापा १ कालु थापा १
लक्ष्मण सिंह थापा
ऐ.का छोरा ३
जुठे थापा १ }
इन्द्रेबहादुर थापा १ } निसंतान
मोती बहादुर थापा १ }
धनराज थापाका (पनाती कास्कीमा छन्)
ऐं.का छोरा १
हर्कबहादुर थापा १
ऐं.का छोरा २
मानबहादुर थापा १
भैरबहादुर थापा १
मानबहादुर थापाका छोरा २
नरबहादुर थापा १
कर्णबहादुर थापा १

महावीर थापा

ऐं.का छोरा १
डम्बरसिंह थापा १
ऐं.का छोरा ६
नरबहादुर थापा १
गडुलध्वज थापा १
रनध्वज थापा १
मानध्वज थापा १
नाम अज्ञात भलाम बसाईं १
बांडिङ थापा १

नरबहादुर थापा
ऐं.का छोरा १
हर्कबहादुर थापा १
ऐं.को छोरा १
बखतबहादुर थापा १
ऐं.को छोरा
बलराम थापा १
गडुलध्वज थापा
ऐं को छोरा २
कहरसिंह थापा १
जमानसिंह थापा ×
कहरसिंह थापा
ऐं.को छोरा ६
दानबहादुर थापा १ ×
सडकबहादुर थापा १
इन्द्रबहादुर थापा १
ईमानसिंह थापा १
बुद्धबहादुर थापा १
इन्द्रबहादुर थापा १
सडकबहादुर थापा
ऐंकोछोरा १
बलबहादुर थापा १
इन्द्रबहादुरका छोरा
झलके १ बेलबहादुर १
बुद्धबहादुर थापाका छोरा
केशव थापा १
इन्द्रबहादुर थापाका छोरा २
प्रकाश १ सुन्दर १
कर्ण थापा : (रुपाताल भिर्चोक चनौटे
ऐंका छोरा २
जबर थापा १
गन्जु थापा १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

जबर थापाका छोरा ३
चतुरे थापा १ रुद्रवीर १ तुलवीर–१
चतुरे अज्ञात :
रुद्रवीरका छोरा ३
केसरसिंह १ अज्ञात उजिरसिंह १
खम्बसिंह १
उजिरसिंहका छोरा ६
च्याँसे+कालु+धर्मबहादुर थापा १
सेरबहादुर थापा १ लोक ब०
संसेर ब०+
धर्मबहादुर थापाका छोरा १ शिवहरि १
सेरबहादुर थापाका छोरा ३
मनबहादुर १ संतबहादुर १ प्रेम थापा १
तुलवीर थापा :
ऐंका छोरा २
खड्गबहादुर थापा १+मानध्वज थापा १
मानध्वज थापाका छोरा २
दिलबहादुर १ भक्तबहादुर १
दिलबहादुर थापाका छोरा १
स्वर्गबहादुर थापा १
ऐंका छोरा २
सुकबहादुर थापा, रुमबहादुर थापा
भक्तबहादुर थापाका छोरा ५
रुद्रबहादुर १ घमण्डबहादुर १ समरे १
रुमबहादुर १ चन्द्रबहादुर १
खम्बसिंह थापा
ऐंका छोरा ६
बुद्धिबहादुर १ गगनसिंह १ भद्रवीर १
अज्ञात १ इन्द्रबहादुर १ कुसबहादुर १

बुद्धिबहादुरका छोरा २
रामजी थापा १ हरि थापा १
गगनसिंहका छोरा ४
दानबहादुर १ सुकबहादुर १ नेत्र ब० मन ब० १
भद्रवीरका छोरा ३
भीमबहादुर १ गद्थे १ विष्णे १
इन्द्रबहादुरका छोरा २
कृष्णे १ सन्ते १
कुलबहादुरका छोरा ३
समर ब० १ विष्णे १ दीपक १
(भिर्चोक चिसापानीमा कंधनी डाँडाँबाट आएका हौं भन्ने कर्णवीर लामिछाने थापाको वंश बगाल यस्तो छ)
कर्णवीर १ अंगद थापा १
कर्णवीर थापाको छोरा ३
भीमराज १ जमले १ महावीरे १
भीमराजका छोरा २
नरसिंह १ तेजबहादुर १
नरसिंहका छोरा २
ह० मनबहादुर ह० अम्बरबहादुर १
मनका छोरा २
कृष्णबहादुर १ भरतबहादुर १
तेजबहादुर थापाका छोरा २
दिलबहादुर १ तीलबहादुर १
अंबरबहादुरका छोरा २
बुद्धिबहादुर १ बलराम थापा १
जमले थापाका छोरा २
पुड्के थापा १ ह० सकुल थापा १
पुड्के थापाका छोरा टेकबहादुर र
निजको छोरा दीपेन्द्र थापा

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

ह० सकुल थापाको छोरा ३
क० प० डंबरबहादुर थापा १
बेलबहादुर १ दलबहादुर १
डम्बर बहादुरको छोरा १
भीमबहादुर थापा १
वेल ब० को छोरा कृष्णबहादुर थापा
दलबहादुरको छोरा भंगारे थापा

अंगद थापा

अंगदका छोरा ३
प्रतापसिंह थापा १ जितबहादुर १
साना थापा १
प्रतापसिंहका छोरा खर्म्वसिंह थापा १
खर्म्वसिंहका छोरा २
हर्कबहादुर थापा १ + श्यामबहादुर १
श्यामबहादुर थापाका छोरा बुद्धि था० १
जित ब० थापाका छोरा ३
भक्त ब० बाबुराम, तिर्थबहादुर +
भक्तबहादुर थापाका छोरा ३
अर्जुन १ रामचन्द्र १ कान्छो थापा १
बाबुराम थापाको छोरा भाइ थापा
(वि० सं० १९१४ सालमा जन्मनु भएका आफुलाई कास्की पोखरा जुम्लेटीबाट बसैं आएको भन्ने मिर्चोकका अैमान थापाको वंश क्रम :)
अैमान थापाका छोरा केसरसिंह थापा १
ऐंका छोरा ३
हर्क ब० थापा + गडुलध्वज थापा +
अंबर बहादुर थापा १
अम्बरबहादुर थापाका छोरा ५
ह० पदंमबहादुर थापा १
ज० म० रणबहादुर थापा १
वीरबहादुर थापा १ सोमबहादुर था० १
पदम० का छोरा टुकबहादुर थापा १
रणबहादुरका रामजी थापा १
वीरबहादुरका छोरा सूर्यबहादुर १
सोमबहादुरका छोरा २
विक्रमराज थापा १ राजकुमार थापा १
सन्तबहादुर थापाको छोरा बौटबहादुर

गन्जु थापा

गन्जुका छोरा १०
नाहारसिंह थापा १ जुहार्लसिंह १
महावीर थापा १ जुद्धवीर थापा १
कालु थापा १ सेतु थापा १
सेतु थापा १ बहादुर थापा १
रणवीर थापा १ तीलविक्रम थापा १
नाहारसिंह थापाका छोरा ४
टेकबहादुर १ नरबहादुर १ कालु १
लालबहादुर १
टेकबहादुरका छोरा ५
दिलबहादुर १ देवराज १ पूर्ण ब० १
रुद्रबहादुर १ सु० मानबहादुर १
दिलबहादुरका छोरा १
मीनबहादुर १ यिनका छोरा २
नीलबहादुर १ रमेश थापा १
देवराज थापाका छोरा १
पदमबहादुर थापा १
पदमका छोरा ३
अमृत थापा १ आनन्द १ घनश्याम १
पूर्णबहादुरका छोरा ४
इन्द्रबहादुर १ आनन्द १ छत्रबहादुर १
एकबहादुर १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

रुद्रबहादुरका छोरा हस्तबहादुर १
सु० मानबहादुर थापाका छोरा ६
रामबहादुर थापा १ हरिबहादुर था. १
नारानबहादुर १ कृष्ण १ अर्जुन १
राजेन्द्र १
नरबहादुर थापाका छोरा १
बडा अध्यक्ष बमबहादुर थापा १
बमबहादुर थापाका छोरा ६
ह० मे० रामबहादुर जम: कृष्ण ब० १
ध्रुव थापा १
सुब्बा ब. १ गोविन्द ब. १ मोहन ब. १
ह० मे० राम ब. का छोरा दीपक थापा
ज. म. कृष्णका छोरा काले थापा
लुरे थापा १ कालु थापा +
लालबहादुर थापाका छोरा २
सेरबहादुर थापा १ सु. रुमबहादुर था.१
सेरबहादुर थापाका छोरा २
जम: सन्तबहादुर थापा १
मानबहादुर थापा २
जम: सन्तबहादुर थापाका छोरा प्रकाश:
मानबहादुर थापाका छोरा १
धीरबहादुर थापा १ राजु थापा १
सु० रुमबहादुर थापाका छोरा १
समरबहादुर थापा
समरबहादुरका छोरा ३
कमल थापा १ लछिमन थापा १ कृष्ण १

जुहार्लसिह थापा

जुहार्लसिह थापाका छोरा १
टेकबहादुर थापा :
टेकबहादुर थापाका छोरा ६
च्यांग्रे १ गणपति +
काजीमान + काले ×
इन्द्रबहादुर १ डिलबहादुर थापा १ ×
च्यांग्रे थापाका छोरा २
संसेरबहादुर + यमबहादुर १
यमबहादुर थापाका छोरा २
दमनबहादुर १ हरि १
इन्द्रबहादुरका छोरा २
बलदीप थापा १ आनन्द थापा १

महावीर थापा

महावीर थापाका छोरा ५
मानबहादुर थापा १ तेजबहादुर थापा १
● हर्कबहादुर थापा १ रुद्रबहादुर थापा १
गंगाबहादुर थापा १
मानबहादुर थापाका छोरा
कृष्णबहादुर १
कृष्णबहादुरका छोरा ३
संवरबहादुर १ ईश्वरबहादुर १
अर्जुन १
सँवरबहादुर का छोरा ३
रामबहादुर १ सकलबहादुर १
आनन्द १
*तेजबहादुरका छोरा रामबहादुर १
घमण्डबहादुर १ स्वस्तिबहादुर १

जुद्धवीर थापा (कन्धनीडाँडा)

जुद्धवीर थापाका छोरा ४
वि० वीरबहादुर थापा १ जयबहादुर १
ध्वजबहादुर थापा १
लालबहादुर थापा १

● चित्तौन वसें । * भीमब. शिवब. चन्द्रबहादुर ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

वि० वीरबहादुर थापाका छोरा ६

तेजबहादुर थापा १ ॐबहादुर थापा १

भीमबहादुर १ भक्तबहादुर थापा १

रामबहादुर थापा १ चन्द्रबहादुर थापा १

जयबहादुर थापाका छोरा २

कोमलबहादुर १ सूर्यबहादुर १

कोमलबहादुर थापाको छोरा ४

ध्वजबहादुर थापाका छोरा ३

पूर्णवहादुर थापा १ दिलवहादुर थापा १

पूर्णबहादुरका छोरा २

भूमवहादुर थापा १ तेजबहादुर थापा १

कालु थापा

सेतु थापा

सेतु थापाका छोरा

पूर्णबहादुर थापा १

पूर्णबहादुर थापाका छोरा २

बुद्धिबहादुर थापा १ बेलबहादुर थापा १

बहादुर थापा

बहादुर थापाका छोरा २

रुद्रवहादुर थापा १ लालबहादुर थापा १

रुद्रवहादुर थापाका छोरा ६

संसेरवहादुर थापा १

अंवरवहादुर थापा १

ढकवहादुर थापा, जिल्ला स०

कर्णबहादुर थापा १ जमबखतबहादुर १

ई० रामजी थापा १

संसेरबहादुर थापाका छोरा ३

रामबहादुर थापा १ लोकबहादुर १

कान्छो १

रामबहादुर थापाको छोरा इन्द्रबहादुर १

अम्वरबहादुर थापाका छोरा २

समर थापा १ बालकृष्ण थापा १

ढकबहादुर थापाका छोरा २

कमल १ ध्रुव १

जंम बखतबहादुर थापाका छोरा

दीपक थापा १

लालबहादुर थापाका छोरा–वेलबहादुर

धनेथापा, वीलबहादुर १

रणवीर थापा

तीलविक्रम थापा

तीलविक्रम थापाका छोरा ३

जितबहादुर थापा १

लालबहादुर थापा, १

पूर्णबहादुर थापा १

कालु थापाका छोरा ४

महावीर थापा १ जितबहादुर थापा १

जंगध्वज १ सत्तबहादुर थापा १

महावीरका छोरा २

केदारवहादुर थापा १

दानबहादुर थापा १

जितबहादुरका छोरा

श्यामबहादुर थापा १

रणवीरका छोरा २

हितबहादुर १ लोकबहादुर १

—: ० :—

✗ नि:सन्तान।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

फल्याङकोट--घघुँवाको हाँगो

[कास्की फल्याङकोट थुँकी पंचायत वार्ड नं० ४ कुंडुलेखोलाको किनार, रानीवनको पुछार लामडाँडाँको बाह्रपिर्केमा गोदार डाँडाको बीच खोल्सोमा चिसा-पानी चनौटेका कर्ण थापाका भाई वाजवर्ण थापाले रस्ती रसाए, बस्ती बसाए। अगाडि थप्रेक कोटको डाँडा मुस्कुराउँछ। मादी गंगा सुसाउँछिन्। तीनतारा तितरी गर्दै तीनकालको सन्देश तित्रोले सुनाउँछ। यहाँका ढुंगाना बाहुन र छेत्री घघुंवाका लामिछाने र गोदार थापाहरूका काँधमा काँध मिलाई कालफाल गर्ने देखिए। खरले छाएका लामिछाने थापाहरूका १२ घर धुरीका परिवारले भीर पहरो फोर्छन्। ढुंगामाथि फापर छरेर परिवारको भरण पोषण गर्छन्। जसरी-तसरी जिन्दगीलाई दुःख जिलो गर्छन्। लामिछाने थापाहरू लमजुङ वांग्रेका पाखा पखेरा र भीर-पुस्तुनका दुर्गम थलोमा अनवरत मातृभूमि, पितृभूमिप्रति बलिदान भैरहेका छन्]

वाजवर्ण थापा

वाजवर्ण थापाका छोरा ३

अंगद थापा १ जंगबीर थापा १

भासु थापा १

अंगद थापाका छोरा ५

बंबसिंह थापा १× पहलसिंह थापा १

बखतबहादुर थापा १× रनध्वज थापा १

पहलसिंह थापाका छोरा १

जमानसिंह थापा १

जमानसिंहका छोरा

खड्गबहादुर थापा १

खड्गबहादुर थापा का छोरा २

बयानबहादुर थापा १

सूर्यबहादुर थापा १

रनध्वज थापाको छोरा २

नवलसिंह थापा १ हर्कबहादुर थापा १

नवलसिंह थापाका छोरा ४

संसेरबहादुर थापा १ जगतबहादुर थापा

दीर्घबहादुर थापा, होमबहादुर थापा १

संसेरबहादुर थापाका छोरा २

कृष्णबहादुर, मीनबहादुर थापा

जगतबहादुरका छोरा–चन्द्रबहादुर थापा

दीर्घबहादुर थापाका छोरा–दीपेन्द्रबहादुर

होमबहादुरको छोरा–रोमबहादुर थापा

जंगबीर थापा

जंगवीर थापाका छोरा–कालु थापा १

कालु थापाका छोरा–२

गंभीरसिंह–१ वलबहादुर थापा १

गंभीरसिंह थापाका छोरा २

घमबहादुर थापा १×

सुकबहादुर थापा १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

सुकबहादुर थापाका छोरा–
बलबहादुर थापा १

भासुर थापा

भासुर थापाका छोरा–तीलविक्रम थापा१

तीलविक्रम थापाका छोरा ४
डंबरसिंह थापा १ बीरबहादुर थापा १
थीरबहादुर × भंगाले ×

डम्बरसिंह थापाका छोरा–
हर्कबहादुर थापा १

हर्कबहादुर थापाका छोरा–
रामबहादुर थापा १

वीरबहादुर थापाका छोरा ५
सन्तवहादुर थापा १ सेरवहादुर थापा १
रुमवहादुर थापा १ छनकवहादुर थापा
श्री वहादुर थापा १

कास्की सराङकोट सिम्तालको हांगो
नहकुल थापा

नहकुल थापाका छोरा भीमसेन थापा १
भीमसेन थापाका छोरा अर्जुन थापा १

अर्जुन थापाका छोरा ३
सहदेवसिंह थापा १ नैनसिंह थापा १
ऐंमनसिंह थापा १

सहदेवसिंह थापाका छोरा २
चंर्फसिंह थापा १ टेकबहादुर थापा १

चंर्फसिंह थापाका छोरा ५
गगनसिंह थापा ×
जि० मु० दिलबहादुर थापा
गरुड़ध्वज थापा १ पहलसिंह थापा १
नरवहादुर थापा १

जि० मु० दिलबहादुर थापाका छोरा ४
लोकबहादुर थापा १ बेलबहादुर थापा १
रामबहादुर थापा १ चित्रबहादुर थापा १

गरुडध्वज थापाका छोरा
देवीबहादुर थापा १

पहलसिंह थापाका छोरा २
हर्कबहादुर थापा १ समरबहादुर थापा १

नरबहादुर थापाका छोरा
बमबहादुर थापा १

टेकबहादुर थापाका छोरा ४
दानबहादुर थापा १†
मेजर : इन्द्र बहादुर थापा १●
दिलबहादुर थापा १† कान्छा थापा १●

दानबहादुर थापाका छोरा ४
पूर्णबहादुर थापा १ रामबहादुर थापा
वैदाम १ सेर वहादुर १

इन्द्रबहादुर थापाका छोरा ५
आत्म व० था० १ कृष्ण व० थापा १
दिलवहादुर थापा १
अर्जुनबहादुर थापा १

नैनसिंह थापा

नैनसिंह थापाका छोरा २
जंगवीर थापा १ सानाकान्छा थापा १

जंगबीर थापाका छोरा ५
वलबहादुर थापा + पूर्णवहादुर थापा १
लालबहादुर थापा १
टेकवहादुर थापा १ कृष्ण व० थापा १

पूर्णवहादुर थापाका छोरा १
गोपाल बहादुर थापा १

---

† भंगरा ● ग्यार्जाती फेदी † चितौन ● बैदाम

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

लालबहादुर थापाका छोरा २
काजीमान थापा १ डम्बर वहादुरथापा १
टेकबहादुर थापाका छोरा २
कर्णबहादुर थापा १ मानबहादुर था० १
कृष्णबहादुरका छोरा टेकवहादुर था० १
टेकवहादुर थापाका छोरा खड्ग वहादुर

अैमनसिंह थापा

अैमनसिंह थापाका छोरा—४
धनराजसिंह थापा १ जंगबीर थापा १
खड्गवहादुर १ यमत्रहादुर थापा +
धनराज थापाका छोरा हर्कबहादुर थापा
जंगबीर थापाका छोरा
टेकवहादुर थापा १
टेकबहादुर थापाका छोरा २
गंगवहादुर थापा १ कृष्णबहादुर थापा
गंगवहादुर थापाका छोरा (नामअज्ञात)
कृष्णवहादुर थापाका छोरा ४
होमबहादुर थापा १ झपट वहादुर थापा १
बीरवहादुर थापा १
हर्कबहादुर थापा १

लामाचौर चनौटेको हाँगो

देवसिंह थापा

देवसिंह थापाका छोरा २
सुरबीर थापा १ धनबीर थापा १
सुरवीर थापाका छोरा ३
पद्मसिंह थापा १ दिल्ली व० था० १
जमानसिंह थापा १
पद्मसिंह थापाका छोरा २
ठुलाकान्छा थापा १ साना कान्छा थापा १
ठूला कान्छाका छोरा शिव थापा १
सानाकान्छाका छोरा २
जेठा कुलबहादुर थापा १ माहिला १
कान्छा १ जिमिरे बस्ने

धनबीर थापा

धनवीर थापाका छोरा ४
जसराज थापा १ खड्गवहादुर थापा १
केहेरसिह १ बलबहादुर थापा १
केहेरसिह थापाका छोरा १
ह० जंगवीरथा० १ खड्गबहादुर था० १
ह० जंगवीरका छोरा ३
कर्णबहादुर थापा १ रणसिंह थापा १
खम्भसिह थापा १
रणसिंह थापाका छोरा २
डि० सेरबहादुर थापा १
बि० इन्द्र व० थापा १
डिट्ठा सेरबहादुर थापाका छोरा ३
ख० टेक बहादुर थापा १
तीलकबहादुर थापा १ विश्वप्रकाश १
टेकबहादुर थापाका छोरा ध्रुवथापा
बि० ईन्द्रबहादुर थापाका छोरा २
चेतवहादुर थापा १ नारन व० था० १
चेतबहादुर थापाका छोरा २
नरेन्द्रसिह थापा, डम्बर व० थापा

खम्वसिंह थापा

खम्वसिह थापाका छोरा ५
ॐ व० थापा टिका व० थापा १
नरव० थापा १
अणकबहादुर थापा १
लोकेन्द्रबहादुर थापा १
ॐ बहादुरका छोरा अैमन १
रवि थापा १
टिकबहादुर थापाका छोरा किशोर १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

ग्यार्जाति लामिछाने थरको हांगो

जहरसिंह थापा

जहरसिंह थापाका छोरा–६
चन्द्रवीर थापा १ अैमानसिंह थापा १
कमानसिंह थापा १ ज्वालासिंह थापा १
अकबर थापा १ जंगबीर थापा १
चन्द्रवीर थापाका छोरा १
सर्वजित थापा १
सर्वजितका छोरा हर्कबहादुर थापा १
हर्कबहादुर थापाका छोरा ३
कृष्णबहादुर थापा १ रणवहादुर था० १
रुद्रबहादुर थापा १
अैमानसिंह थापा छोरा २
लोकबहादुर थापा १ सूर्यबहादुर थापा १
सूर्यबहादुर थापाका छोरा
यमबहादुर थापा
कमानसिंह थापा ×
ज्वालासिंह थापाका छोरा ठुलो
हर्कबहादुर थापा
ठुलो हर्कबहादुर थापाको छोरा ४
भीमबहादुर थापा, संसेरवहादुर थापा १
धनबहादुर थापा १ हिरा ब० थापा १
संसेर वहादुरका छोरा
रत्न वहादुर, गोवर्धन १
अकबर थापाका छोरा ४
काले थापा १ मानवहादुर थापा १
द्रानबहादुर थापा १ रामबहादुर था० १
कालेको छोरा रामचन्द्र थापा
जंगबीर थापाका छोरा लतरसिंह १+
डंवरध्वज १ डम्बरध्वजका छोरा १
टेकबहादुर थापा १ टेकबहादुरका छोरा
खड्गबहादुर

ग्यार्जाति-टापु थरमा बस्ने

नाहारसिंह थापाका छोरा २
केसर थापा १ सन्तबीर थापा १
केसर थापाका छोरा ४
कर्णवहादुर १ चन्द्रवहादुर थापा १
बाटुल थापा १ अज्ञात १
कर्णवहादुर थापाका छोरा २
कृष्णवहादुर थापा १
धनबहादुर थापा १
कृष्णवहादुर थापाका ४ भाइ मध्ये
परशुराम थापा
धनबहादुर थापाका छोरा
रामबहादुर थापा १ काजी १
सन्तवीर थापाका छोरा ३
सेरबहादुर थापा १ फत्त्यसिंह थापा १
रणबहादुर थापा ×
सेरबहादुर थापाका छोरा
हर्क वहादुर थापा
आफुलाई पुर्वेली भन्ने थापाहरू

दलखम्भ थापाका छोरा रुद्रबहादुर
रुद्रबहादुर थापाका छोरा
हरिवहादुर थापा

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

'कास्की सराङ्कोट बाट मुगामा प्रवेश

धनकुटा-मुगाली थापाका सन्तान

स० रामकृष्ण थापाका छोरा ४

कालु थापा १ नाम अज्ञात १
वालाराम थापा १ (निसन्तान)
बलभद्र थापा १

कालु थापाका छोरा २
अमरसिंह थापा १ विजय थापा १

अमरसिंह थापाका छोरा ३
चंपै थापा १ हातीराज थापा १
नयराज थापा १

चंपै थापाका छोरा २
इन्द्रवीर थापा १ भक्तु थापा† १

इन्द्रवीर थापाका छोरा ४
अकबीर थापा १ गंभीर थापा १ +
रामभद्र थापा १ वामा थापा १

अकवीर थापाका छोरा १ हर्कवीर

हर्कवीर थापाका छोरा १ काजीमान

वाँका थापाका छोरा १ पद्मेथापा ×

हातिराज थापाका छोरा २
सुबेदार अमृत थापा १ जितमान १×

सुबेदार अमृत थापाका छोरा २
जमादार जंगवीर थापा १
सुबेदार कटक बहादुर थापा १

जमदार गंभीर थापाका छोरा ३
सुबेदार मानध्वज थापा १ रिपुमर्दन थापा १ ह० हस्तवीर थापा १

सुबेदार मानध्वज थापाका छोरा ३
ह० डम्बरबहादुर थापा १ चक्र बहादुर थापा १ भक्तवहादुर थापा १

रिपुमर्दन थापाका छोरा २
अंबरवहादुर थापा १
ह० दलवहादुर थापा १

ह० हस्तबीर थापाका छोरा ३
तेजबहादुर थापा १ सेरबहादुर थापा १
लोकबहादुर थापा १

नयराज थापा

नयराज थापाका छोरा २
सुबेदार अमृत थापा १ जितमान थापा +

अमृत थापाका छोरा २
सुबेदार कटकबहादुर थापा १ जमादार जंगबीर थापा १

सुबेदार कटकबहादुर थापाका छोरा ३
सुबे० सेतु थापा १ (इलाम बसैं)
ह० वीरध्वज थापा ● जसमान था० १

जसमान थापाको छोरा २
सु० रनध्वज थापा १ भीमव० थापा १

सु० रनध्वज थापाको छोरा २
तेजबहादुर थापा १ डी० बमब० थापा १

डी० बमबहादुर थापाका छोरा ४
सुवर्ण थापा १ रुद्र थापा १ (अज्ञात) २

भीमवहादुर थापाको छोरा १
जगत बहादुर थापा १

जगत बहादुर थापाका छोरा १
टेकबहादुर थापा १

टेकबहादुर थापाका छोरा १
कोषबहादुर थापा १

† छोरा सिंहवीर निःसन्तान ।
● इलाम बसैं

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

विजय थापा

विजय थापाका छोरा ३

सि० नैनसिंह थापा १ सिंहराज था० १
स्वरुप थापा १

सि० नैनसिंह थापाका छोरा २
ह० कालु थापा १ परतें थापा १

ह० कालु थापाका छोरा ३
अवलसिंह थापा १ +करबीर थापा १
सि० मानध्वजसिंह थापा १

करवीर थापाका छोरा ३
पृथ्वीध्वज थापा १ सि० कृष्णबहादुर
(आसाम) १ ललितबम थापा १ ×

सि० मानध्वज थापाका छोरा १
अडीमर्दन थापा १

परते थापाका छोरा १
जीतमान थापा १

जीतमान थापाको छोरा १
रणध्वज थापा १

(२) सिंहराज थापा ×

(३) स्वरूप थापा

(३) स्वरूप थापाका छोरा ५
(१) सि० कीर्तिमान थापा १ सि० खड्ग-सिंह थापा १ कालू थापा × सि० दत्तु थापा १ विर्ने थापा १

सि० कीर्तिमान थापाका छोरा ३
खम्वसिंह थापा १ हेमदल थापा १
लट्ठे थापा[1] १

खम्वसिंह थापाका छोरा ३
मानवीर थापा + वृधिमान १
देवीबहादुर थापा १

वृद्धिमान थापाका छोरा ३
बलभद्र थापा १ रितुवर्ण १
खड्गबहादुर थापा १

देवीबहादुर थापाका छोरा ६
कटकबहादुर थापा + अडिदल थापा +
मोतीप्रसाद थापा + सिद्धिमान थापा[2]
धोजवीर थापा १ (आसाम बसैं)
शिवलाल १ (आसाम बसैं)

सि० खड्गसिंह थापाका छोरा १
बुद्धिमान थापा १

बुद्धिमान थापाका छोरा ३
अडिमर्दन थापा १ (आसाम वसैं)
बहादुर थापा १ बलभद्र थापा :

हेमदल थापाका छोरा ४
सिंहवीर थापा + सु० महावीर थापा १
(इलाम बसैं) सिंहदल थापा १
सिपाही अमृतसिंह थापा १

सि० अमृत थापाका छोरा ४
सुरवीर थापा + भीमबहादुर थापा १
मदनबहादुर थापा १ धनबहादुर थापा १

भीमबहादुर थापाका छोरा ३
फत्तेबहादुर थापा १ हरिबहादुर थापा १
मानबहादुर थापा १

मदनबहादुर थापाका छोरा
पदमवहादुर थापा १

धनबहादुर थापाका छोरा
पदमबहादुर थापा १

कालू थापा : निःसन्तान

---

१. लसुने बसाइँ।

२. आसाम बसाइँ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

सि० दत्तु थापाका छोरा ३
अँमान थापा १ मेहेरमान थापा १
नाम अज्ञात मेहेरमान थापाका छोरा १
छत्रबहादुर थापा १

छत्रवहादुर थापाका छोरा ३
धनवहादुर थापा १ चक्रबहादुर थापा १
लालवहादुर थापा १

अँमान थापाका छोरा ४
रहरमान थापा १ (हात्तीखर्क वसैं)
चहकमान १ (आसाम वसैं)
हर्कबहादुर थापा १ बलभद्र थापा १

हर्कबहादुर थापाका छोरा काले थापा

बालाराम थापा

वालाराम थापाका छोरा १
वलभद्र थापा १

वलभद्र थापाका छोरा सुरवीर थापा १

सुरवीर थापाका छोरा २
ह० कालू थापा १ भक्तु थापा १

ह० कालू थापाका छोरा २
रनकेसर थापा १ ह० अडीमर्दन थापा १

रनकेसर थापाका छोरा ९
भरध्वज थापा १ (आसाम वसैं)
नरसिंह थापा १ (आसाम वसैं)
वलवहादुर थापा १ (निःसन्तान)
जयबहादुर थापा १ (आसाम वसैं)
सनर्कसिह थापा १ वंवहादुर थापा ×
चक्रवहादुर थापा १ (आसाम वसैं)
पहलमान थापा (निःसन्तान)
रत्नबहादुर थापा ×

सनर्कसिह थापाका छोरा २
टिकाराम थापा १ मोहन थापा १

टिकाराम थापाका छोरा पुड्के थापा १

ह० अडीमर्दन थापाका १
नरध्वज थापा १

नरध्वज थापाका छोरा ४
पदमबहादुर थापा १ दलवहादुर थापा १
मानवहादुर थापा १ (निःसन्तान)
चक्रवहादुर थापा १

पदमबहादुर थापाका छोरा २
रामचन्द्र थापा १ पूर्नबहादुर थापा १

दलवहादुर थापाका छोरा ३
पहलमान थापा १ जुठे थापा १
लींडे थापा १

चक्रबहादुर थापाका छोरा ३
साने थापा १ भोटे थापा १ काले थापा १

भक्तु थापाका छोरा ५
जंगवीर थापा १ (निःसन्तान)
भैरे थापा १ मानध्वज थापा १ (नि.सं.)
खड्गसिह थापा १ धनवीर थापा १

भैरे थापाका छोरा १ वलवहादुर थापा[१]

खड्गसिह थापाका छोरा ३
सेते थापा १ (आसाम वसैं)
चतुरमान १ दलवहादुर थापा १
(हात्तीखर्क वसैं)

धनवीर थापाका छोरा ३
ऐवर्ण थापा १ मानवीर थापा १
जहरसिह थापा १

---

१. श्यामलित वसैं ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

बलभद्र थापा

बलभद्र थापा का छोरा ३

सुबेदार चामु थापा १ जसीवन्त १

सुबेदार मुकुन्द थापा १

सुबेदार चामु थापा का छोरा २

जमादार बिरू थापा १ ले. अर्जुन थापा १

जमादार बिरू थापाका छोरा ५

ह० भीमसेन थापा १ नाम अज्ञात १ (नि. सन्तान) सु० बलभद्र १ ले० खड्ग-सिंह थापा १ सु० गंभीर थापा १

ह० भीमसेन थापाका छोरा १०

रितुवार थापा १ कुलदीप थापा १ केव १ रतने थापा १ रञ्जने थापा १ लिटे थापा १ रघुवीर थापा १ भरध्वज थापा १ ह० संसेर थापा १ बुद्धिमान थापा[1] १ (सबै निसंतान)

ह०संसेरको छोरा तिलविक्रम (इलाम बसैं)

सुबेदार बलभद्र थापाका छोरा (आसाम ३)

हस्तवीर थापा १ जितमान थापा १ जुद्धवीर थापा १

ले० खड्गसिंह थापाका छोरा ६

सु० धनवीर थापा[2] १ कोते नरध्वज थापा १ अ० सुरध्वज थापा १ मानध्वज थापा १ वलवहादुर थापा १ दलवहादुर थापा १

कोते नरध्वज थापाका छोरा २

पदमबहादुर थापा १ दीपवहादुर थापा १

पदमबहादुर थापाका छोरा २

गरुडध्वज थापा १ इन्द्रवहादुर थापा १

दीपवहादुर थापाका छोरा ३

अम्बरबहादुर थापा १ धनबहादुर थापा १ काले १

मानध्वज थापाका छोरा पद्मजङ (आसाम बसैं)

वलबहादुर थापाका छोरा ४

टंकबहादुर १ लोकबहादुर १ ह० कृष्णबहादुर थापा १ लैनबहादुर १

टंकबहादुर थापाका छोरा गणेश थापा

लोकवहादुरका छोरा ३

चन्द्रबहादुर १ दलबहादुर १ रिपुमर्दन १

ह० कृष्णवहादुरका छोरा ६

दानबहादुर १ खड्गवहादुर १ लछीमन १ दलवहादुर १ पदमबहादुर १ पद्मकेसर १

लैनबहादुरका-छोरा डम्वरवहादुर थापा १

दलबहादुर थापाका छोरा २

धर्मध्वज थापा १ टेकबहादुर थापा १

सुवेदार गंभीर थापाका छोरा लछीमन (पातले बसैं)

ले० अर्जुन थापा

ले० अर्जुन थापाका छोरा २

ले० कालू थापा १

ले० रन्धोज थापा १

ले० कालू थापाका छोरा

ले० भैरव थापा

---

१. आसाम बसैं।

२. सेरबहादुर थापा, कमलबहादुर थापा १ बाँफी

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

ले० भैरव थापाका छोरा ५
मु० देवीबहादुर थापा १+ सि० गणेश
सि० दीपबहादुर थापा १+
सु० अंबरबहादुर थापा १
डि० नरेन्द्रबहादुर थापा १
सि० गणेशबहादुरका छोरा २
अम्बरबहादुर थापा १
भक्तबहादुर थापा १
सु० अम्बरबहादुर थापाको छोरा २
ख०भक्तबहादुर थापा १ झपट थापा १
भक्तबहादुर थापाका छोरा २
तिलकबहादुर थापा १
खड्गबहादुर थापा १
झपटबहादुर थापाका छोरा-जनक थापा १
डि० नरेन्द्रबहादुर थापाका छोरा २
गोविन्दबहादुर थापा १
इन्द्रबहादुर थापा १
गोविन्दबहादुर थापाका छोरा ४
उमेश १ हरिबहादुर १ +१ +१
इन्द्रबहादुर थापाका छोरा ४
बद्री १ राजु थापा १ +१ +१
ले० रन्धोज थापाका छोरा ३
क० प० नरसिंह थापा १
क० प० करबीर थापा १
मे० क० जगतबहादुर थापा (निसंतान)
क० प० नरसिंह थापाका छोरा १
ले० रिपुमर्दन थापा १
ले० बुद्धिमान थापा १

बुद्धिमान थापाका छोरा ३
सु० लोकबहादुर थापा १
मु० कनक थापा १
सु० अंबरबहादुर थापा १
लोकबहादुर थापाका छोरा–
मु० पदमबहादुर थापा
मु० पदमबहादुर थापाका छोरा २
खड्गबहादुर थापा १ भोटु थापा १
मु० कनक थापाका छोरा ३
कमलबहादुर थापा १ देवीबहादुर थापा१
दलबहादुर थापा १
ले० रिपुमर्दनका छोरा हर्कबहादुर थापा
हर्कबहादुर थापाका छोरा ३
पदमबहादुर थापा १ रत्नबहादुर थापा १
भीमबहादुर थापा १
पदमबहादुर थापाका छोरा ३
बलबहादुर थापा १ टंकबहादुर थापा १
हरिबहादुर थापा १
रत्नबहादुर थापाका छोरा ३
उपेन्द्रबहादुर थापा १ अज्ञात १
भीमबहादुर थापाको छोरा २
रेवन्तबहादुर थापा १ अज्ञात १
क० प० करबीर थापा
क० प० करबीर थापाका छोरा ६
सु० अबिदल थापा[1]
क० प० पहलमानसिंह थापा १
क० प० मदनमानसिंह १
क० प० नसीबसिंह थापा १
सु० भक्तबहादुर थापा १
खड्गबहादुर थापा १

१. निसन्तान

कल्याणी रेग्मी स्मारक पुस्तकालय काठमाण्डौं, नेपाल Dilli Raman Regmi Kalyani Regmi Memorial Library Kathmandu, Nepal 07 NO 478

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

क० प० पहलमानसिंह थापाका छोरा ३
ले० नरनारायणसिंह थापा १
हेमबहादुर थापा १
कुलशेखरसिंह थापा १

ले० नरनारायणसिंह थापाका छोरा ३
राजनारायणसिंह थापा १
कृष्णनारायण थापा १
अजितनारायण थापा १

हेमबहादुर थापाका छोरा ३
लक्ष्मण थापा १ भूपेन्द्र थापा १
भूपाल थापा १

कुलशेखरसिंह थापाका छोरा ४
अच्यूत थापा १ अनुप थापा १
अनिल थापा १ अमोद थापा १

क.प. मदनमानसिंह थापाका छोरा ३
कप० उदीपसिंह थापा १
दुर्गामानसिंह थापा १
वसन्तमानसिंह थापा १

कप. नसीबसिंह थापाका छोरा ३
ले० टेकवहादुर थापा १
ध्रुवनरसिंह थापा १
तोत्रनरसिंह थापा १

ले० टेकबहादुर थापाका छोरा ९
डि० रुद्रवहादुर थापा १
भक्तवहादुर थापा १
चक्रेन्द्रबहादुर थापा १
प्र० मं० सूर्यबहादुर थापा १
देवेन्द्रवहादुर थापा १
मे० हरेन्द्रवहादुर थापा १
इन्जीनियर इन्द्रबहादुर थापा १
नगेन्द्र थापा १ भोगेन्द्र थापा १

डि० रुद्रवहादुर थापाका छोरा ११
भक्तवहादुर थापाका छोरा ३
चकेन्द्रबहादुर थापाका छोरा ५

प्र० मं० सूर्यबहादुर थापाका छोरा १
सुनिल थापा १

देवेन्द्रबहादुर थापाका छोरा ७
मे० हरेन्द्रबहादुर थापाका छोरा ३
ई० इन्द्रबहादुर थापाका छोरा १
नगेन्द्र थापाका छोरा १
भोगेन्द्र थापाका छोरा अज्ञात

सु० भक्तबहादुर थापाका छोरा ४
कृष्णवहादुर थापा १
लोकेन्द्रबहादुर थापा १
रणबहादुर थापा १
ले० रुद्रवहादुर थापा १

कृष्णबहादुर थापाका छोरा ४
रामजी थापा १ शिवजी थापा १
भरतजी थापा १ माधवजी थापा १

लोकेन्द्रबहादुर थापाका छोरा १
जनकजी थापा १

रणबहादुर थापाका छोरा २
डा० नारायण थापा १
श्यामजी थापा १

ले० रुद्रवहादुर थापाको छोरा ५
विष्णु १ सुरेन्द्र १ उदव १
मेशबहादुर १ विजय थापा १

खड्गबहादुर थापाका छोरा
राजेन्द्रबहादुर थापा १
धीरेन्द्रबहादुर थापा–१

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

राजेन्द्रबहादुर थापाका छोरा ४

विनोदबहादुर थापा १

जङ्गबहादुर थापा १

वीरेन्द्र थापा १ सत्येन्द्र थापा १

धीरेन्द्र थापाका छोरा २

केसरबहादुर थापा १

वोधविक्रम थापा १

सुबेदार मुकुन्द थापाका छोरा ५

निर्मल थापा १ ह० अम्बरसिंह थापा १

गजसिंह थापा १ कालु थापा १

कनकसिंह थापा १ (निसन्तान)

निर्मल थापाका छोरा ३

सनमान थापा १ अस्मान थापा १

(निसन्तान) जहरसिंह थापा १

जहरसिंह थापाका छोरा ५

भोटु र चामुका निसन्तान

सुरवीर थापा १ ह० दिगबीर थापा १

मे० क० श्रीकृष्ण १

सुरवीर थापाका छोरा पहिलो हांगो—

सुबे० भीमबहादुर थापा १

टेकबहादुर थापा १

सुबे० भीमबहादुर थापाका छोरा

भक्तबहादुर थापा १

भक्तबहादुरका छोरा २

वासुदेव थापा १ शंकर थापा १

टेकबहादुर थापाका छोरा पहिलो हाँगो

लाटे थापा १ कृष्णबहादुर थापा १

ढुंडीराज १ (दोस्रो हाँगो)

भरतबहादुर थापा १ बलराम थापा १

सुरबीर थापाको दोस्रो हाँगो—

रणमर्दन थापा १ भैरव ब० थापा १

कुल बहादुर थापा १

रणमर्दन थापाका छोरा ४

हेडमबहादुर था. १ डम्बर बहादुर था. १

पुण्यबहादुर थापा १

भैरवबहादुर थापाका छोरा २

दुर्गाबहादुर थापा १ करबीर थापा १

दुर्गाबहादुर थापाका छोरा ७

प्रकाश था., उपेन्द्र थापा १ केशव थापा १

कुमार थापा १ राजेन्द्र थापा १

ईश्वर थापा १ अज्ञात १

कुलबहादुर थापाका छोरा ३

यज्ञबहादुर थापा १ विष्णुबहादुर थापा १

सूर्यबहादुर थापा १

ह० दिगबीर थापाका छोरा ३

खम्भे थापा १ नरबहादुर थापा १

अम्बर बहादुर १

नरबहादुर थापाका छोरा ६

मेगबहादुर थापा १ खड्गबहादुर थापा १

लोकबहादुर थापा १ केवल थापा १

गोपालबहादुर थापा १

इन्द्रबहादुर थापा १

मे० क० श्रीकृष्णबहादुर थापाका छोरा २

ह० पहलमान थापा १

ले० अर्जुन थापा १

ह० पहलमान थापाका छोरा ५

अज्ञात १ डम्बरबहादुर थापा १

रामबहादुर थापा १ शेरबहादुर थापा १

रणबहादुर थापा १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

ले० अर्जुन थापाका छोरा ८

भोगेन्द्र थापा १ राजेन्द्र थापा १

नारायन थापा १ भगवान थापा १

ईश्वरी थापा १ बासु थापा १

शिव थापा १ शशी थापा १

ह० अम्बरसिंह थापा (निसन्तान)

गर्जसिंह थापा (इलाम बसैं)

कालु थापाका छोरा १

खड्गसिंह थापा १

खड्गसिंह थापाका छोरा ३

हर्के थापा १ नरे थापा १ (+)

जलबहादुर थापा १

हर्के थापाका छोरा—राते थापा[1]

पुडके थापा १

पुडकेका छोरा शुहे थापा १

[वृन्दा मष्टा (वनमसान-काली) कुलदेवतालाई पुज्न माथिका लामिछाने थापाहरूको वंश क्रम यहीं टुङ्गिन्छ]

---

१. आसाम बसाइं ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री सूर्यबहादुर थापाको संक्षिप्त जीवनी

सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री सूर्यबहादुर थापा

जन्म : मार्च १९२८ धनकुटा जिल्ला मुगा कोशी अञ्चल

पिताको नाम : लेफटेन्ट श्री टेकबहादुर थापा

शिक्षा : ईलाहावाद विश्वविद्यालय बी० ए०

कार्य : पञ्चायत र राजतन्त्रबारे केही लेख रचना

सन : १९६४ मा वाशिङ्गटनमा भएको विश्व बैंक सम्मेलनमा गभरनरको हैसियतले भाग लिनुभएको

आमन्त्रित : भ्रमण चीन र भारत

मानपदवी : त्रिशक्तिपट्ट प्रथम : गोरखा दक्षिणवाहु प्रथम:

नेपाल श्रीपद प्रथम : विशेष सेवा पदक र जर्मन अर्डरले विभूषित :

विदेश-भ्रमण : भारत, चीन, थाइल्याण्ड, जापान, ईटाली, फ्रांस,

संयुक्त अधिराज्य : संयुक्त राज्य अमेरिका :

सामाजिक-जीवन : भूमिगत विद्यार्थी आन्दोलनमा विद्यार्थी जीवनमा

सर्वप्रथम भाग लिएको :

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

आत्मबिश्वास र जन अधिकारप्रति दृढ विश्वास राख्ने पढ्नमा विशेष रूचि :

१९५४-५६ सम्म नेपाली कांग्रेसको सदस्य :

१९५८ मा सल्लाहकार सभाको निर्वाचित सदस्य साथै सल्लाहकार सभाको अध्यक्ष

१९५९ नेपाल संसदको माथिल्लो सदनको मनोनीत सदस्य :

१९५९ मा दलगत राजनीति छोडेको

१९६० मा कृषि वन तथा उद्योग मन्त्रीमा नियुक्ति :

१९६२ का कृषि वन तथा उद्योग मन्त्रीमा नियुक्ति :

१९६२-६६ मा राष्ट्रीय पञ्चायतको मनोनीत सदस्य :

१९७२ मा अर्थमन्त्री :

१९६३ मा मन्त्रीमण्डलको उपाध्यक्ष तथा अर्थ आर्थिक योजना कानून तथा न्यायमन्त्री :

१९६४-६५ मन्त्रीमण्डलको उपाध्यक्ष : अर्थ कानून तथा सामान्य प्रशासन मंत्री

१९६४ मा मन्त्रीमण्डलको अध्यक्ष :

१९६६ मा धनकुटा जिल्लाबाट राष्ट्रीय पञ्चायतको निर्वाचित सदस्य :

१९६६-६९ मा प्रधानमन्त्री तथा राजदर्वार र अर्थ :

१९६९-७१ मा शाही सल्लाहकार सभामा नियुक्ति :

१९४९-७३ मा राष्ट्रीयपञ्चायतको सदस्यमा पुनः विर्वाचित सदस्य :

१९७२-७३ मा सुरक्षा कानून अन्तर्गत वन्दी ।

वर्तमान प्रधान मन्त्री :

———

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

बाटुलेचौर थुं अर्मलाका बस्नेत् (बस्न्यातहरू)

जुहाराम वस्न्यात

नरसिंह वस्न्यात

●बदलसिंह वस्न्यात

जुहाराम बस्न्यातका छोरा ५

गजकेशर १ बीरभञ्जन १ वागवीर १

रामचन्द्र १ डम्बरसिंह १

गजकेशरका छोरा २

दलखम्ब १ (काठमाडौं वसैं)

दुर्गाराम वस्न्यात

दुर्गारामका छोरा ४

मेहेरमान १ देवीवहादुर (नि० सं०)

मानवहादुर × अम्बर वहादुर वस्न्यात १

मेहेरमान बस्न्यातका छोरा ४

पूर्णवहादुर १ डम्बरवहादुर १

मीनबहादुर १ तीर्थवहादुर १

पूर्णवहादुरका छोरा ४

कृष्णबहादुर १ नारान वहादुर १

रामवहादुर १ गंगाबहादुर बस्न्यात

डम्वरवहादुर वस्न्यातका छोरा २

क०प० चन्द्रवहादुर १ पूर्णवहादुर १

कप : चन्द्रबहादुरका छोरा १

घनश्यामबहादुर १ बीरवहादुर १

जित वहादुर १

मानवहादुर वस्न्यातका छोरा–राजेन्द्र

तीर्थवहादुरका छोरा २

राजेन्द्र बस्न्यात १ वाबुराम १

कृष्णवहादुरका छोरा धनवहादुर

नारानवहादुरका छोरा–हरिबहादुर

अम्बरवहादुर वस्न्यातका छोरा ५

रामचन्द्र १ चित्रबहादुर १ अकल ब० १

जगतबहादुर १ रुद्रबहादुर १

रामचन्द्रका छोरा २

प्रकाश १ विकास १

चित्रवहादुरका छोरा–बंवहादुर

अकलवहादुरका छोरा उदयवहादुर

बीरभञ्जन बस्न्यातका छोरा

सुवेदार वंबहादुर वस्न्यात (४४ साल-को पर्वमा ज्यान सजायँ)

सुवेदार वखतबहादुर बस्न्यात १

नरबहादुर १ रिफले वलवहादुर १

चौमानसिंह १

सु॰ वखतवहादुरका छोरा ३

भीमबहादुर १ तुलबहादुर १

परशुराम १ (प्रधानपंच)

भीमवहादुर वस्न्यातका छोरा २

टेकवहादुर १ रामबहादुर १

परशुरामका छोरा २

प्रेम वस्न्यात १ वसन्त वस्न्यात १

● धनकुटा जिल्ला भिरगाउँ वसैं : बि० सं० १९४४ को पर्वमा भागेर जांदा भारद्वाज गोत्र फापेन भनी आफुलाई धनञ्जय गोत्रका हौं भनी प्रचार गरे ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

नरबहादुरका छोरा २

जमार्नसिह १ अम्बर बहादुर १

बलवहादुर बस्न्यातका छोरा ४

धनबहादुर १ नरबहादुर १

चन्द्रवहादुर १ तुलबहादुर १

तुलबहादुरका छोरा १ गोविन्दबहादुर

गोबिन्दवहादुरको छोरा १ धनवहादुर

चौमार्नसिहका छोरा ४

सु० वेगबहादुर १ सु० देउमार्नसिह १

डंबरवहादुर १ ललित बहादुर १

सुवेदार वेगवहादुरका छोरा ३

ढालवहादुर १ नीलबहादुर १

झलकबहादुर १

सुवेदार देउमार्नसिहका छोरा २

केहेर्रसिह १ रामजी १

डंबरवहादुरका छोरा १ खड्गबहादुर

खड्गबहादुरका छोरा १ भीमबहादुर

बागवीर बस्न्यातका छोरा ३

जितमर्वसिह १ पहर्लसिह १

अैमार्नसिह (निसन्तान)

जितमान बस्न्यानका छोरा २

हर्कबहादुर १ गुमार्नसिह १

हर्कवहादुरका छोरा २

ज०म० छेत्रवहादुर १ कान्छो १×

ज०म० छेत्रवहादुर बस्न्यातका छोरा ३

भक्तबहादुर १ धर्मराज १ वाबुराम १

गुमार्नसिहका छोरा सेरबहादुर

पहर्लसिह बस्न्यातका छोरा २

खड्गबहादुर १ दिलबहादुर १

खड्गबहादुरका छोरा १ पदमबहादुर

पदमबहादुरका छोरा ५

रुद्रबहादुर १ रामचन्द्र १ स्यानु १

खिमबहादुर १ लेखबहादुर १

रामचन्द्र बस्न्यातका छोरा ३

नैर्नसिह बस्न्यात १ बुङ्चे[1]+

गफे बस्न्यात १

नैर्नसिह बस्न्यातका छोरा ३

मु० तर्कबहादुर बस्न्यात १

धीरे वस्न्यात १ नरबहादुर+

मु० तर्कबहादुरका छोरा ३

धर्मराज बस्न्यात १ गजकेशर बस्न्यात १

धनबहादुर बस्न्यात +

धर्मराजका छोरा २

नीलवहादुर बस्न्यात १

तुलवहादुर बस्न्यात १

गजकेशरका छोरा वेगबहादुर–

वेगवहादुर बस्न्यातको छोरा १

धीरे बस्न्यातका छोरा २

दिलवहादुर बस्न्यात १

तुलबहादुर बस्न्यात +

दिलवहादुरको छोरा १ एकबहादुर

गफ्रे बस्न्यातका छोरा १ दलबहादुर

देलवहादुर बस्न्यातका छोरा ३

कुलवहादुर १ डंडे + फौर्दसिह १

---

१. हलो छोडी कोदालो, कोदालो छोडी हल खान लाग्यो बुङ्चे भ्याकुराको फल। बुङ्चेले गीठा भ्याकुर खाजा खाँदाको संज्ञना ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

कुलबहादुरको छोरा २
कृष्ण बस्न्यात १
अर्जुन बस्न्यात १

डंवरसिंह बस्न्यातका छोरा ४
सु० धोजवीर १ हर्कवहादुर+
नरवहादुर बस्न्यात
सु० भीमवहादुर बस्न्यात
नरबहादुरका छोरा १
अम्वरबहादुर बस्न्यात

अम्वरबहादुर बस्न्यातका छोरा ३
शेरवहादुर १ हिक्मतवहादुर १
धनवहादुर बस्न्यात १
शेरवहादुरको छोरा ३
हिक्मतवहादुरको छोरा ३
धनवहादुरको छोरा ३

सु० भीमबहादुर बस्न्यातका छोरा २
कर्णबहादुर बस्न्यात+
इन्द्रवहादुर भन्ने थर्पु कान्छा १

इन्द्रवहादुरका छोरा २
रामवहादुर १ गणेशवहादुर बस्न्यात १
रामवहादुरका छोरा १ पानवहादुर
नरसिंह बस्न्यातका छोरा १
विचारी गडुलध्वज बस्न्यात

वि० गडुलध्वजका छोरा ३
भक्तबहादुर बस्न्यात+१
जि० मु० बलवहादुर बस्न्यात १
ज०म० वमबहादुर बस्न्यात

जि० मु० वलवहादुरका छोरा ५
वाँके १ विचारी चन्द्रबहादुर बस्न्यात १
१ सु० नरवहादुर बस्न्यात १
देवीवहादुर बस्न्यात १
वाँके बस्न्यातका छोरा १
गणेशबहादुर बस्न्यात
गणेशवहादुरका छोरा १
गंगाबहादुर बस्न्यात

वि० चन्द्रवहादुर बस्न्यातका छोरा २
रा० भीमवहादुर बस्न्यात १
यज्ञवहादुर बस्न्यात १ (वडा अध्यक्ष)

रा० भीमबहादुर बस्न्यातका छोरा ४
लोकेन्द्र ब० १ अर्जुन ब० १
मुरारि व० १
खोमबहादुर १

यज्ञवहादुरका छोरा ५
तुलबहादुर ब०१ उदयबहादुर ब० १
कृष्ण ब० १ लछु ब० १ बीनु १
सु० नरबहादुरको छोरा १
इन्द्रबहादुर बस्न्यात
इन्द्रवहादुरको छोरा ४
कृष्ण १ राम १ बद्री १ लछु १

देवीबहादुर बस्न्यातका छोरा ६
दिलबहादुर बस्न्यात १ (उपप्रधान पंच)
कृष्णबहादुर १
कुलवहादुर १ भिउसिने १
मोतीवहादुर १ भोजबहादुर १
भोजवहादुरको छोरा १ सूर्यबहादुर

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

ज०म० बमबहादुर बस्न्यातका छोरा ३

डि० शेरबहादुर १ हर्कबहादुर १

राईटर नरबहादुर बस्न्यात १

डि० शेरबहादुर बस्न्यातका छोरा ४

होमबहादुर बस्न्यात १

भोजबहादुर बस्न्यात १

रामबहादुर बस्न्यात १

गोपाल बस्न्यात १

होमबहादुर बस्न्यातका छोरा १ भूपाल

हर्कबहादुरको छोरा १ हिमबहादुर

रा० नरबहादुरका छोरा ३

बाबुकाजी १ कुलबहादुर ब० १

मीनबहादुर ब० १

बाबुकाजीका छोरा १

कुलबहादुरका छोरा १ श्याम बस्न्यात

श्याम बस्न्यातका छोरा १ राजु

मीनबहादुरका छोरा १ रामबहादुर

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

बस्न्यात घरानाको वंश

गढ चित्तौड शिशौदिया घरानाका राजवंशका कुलदेखि मुसलमानको अत्याचार क्रूर निर्मम हमलाबाट आफ्नो हिन्दू धर्म ती यवनका पञ्जादेखि बचाउन, लुक्न यसै नेपालको पार्वत्य शिखरका लेक लेकान्तरमा प्रवेश गर्ने वीर क्षत्री बस्न्यातहरू हुन् । कुनैले खप्तड लेकको आश्रय लिए र तहीं गाँजरा बनाए । खप्तडी नलीमा बुट्टा भर्ने कलाको कामदेखि लिएर तरवार चलाउनमा सिपालु यी बस्न्यातहरू कुनै सिरू पालेर बस्तथे । कुनै दुलालहरूसँग कुम जोरी दुल्लूमा बसे । थरका खुलाल भए । कुनै सिरूपाली, कुनै खप्तडी थरमा विभाजित भै राष्ट्र नेपालको एकीकरण गर्ने काममा बडामहाराजा पृथ्वीनारायण शाहलाई काँधमा बोकी हिंड्ने **अभिमानसिंह** बस्न्यातको नाम इतिहासमा सुनका अक्षरले अङ्कित भैरहेको छ । कुनै भारद्वाज र कुनै कौशिक ऋषिबाट शिक्षा दीक्षा पाएका यी बस्न्यातहरू जुम्ला, डोटीदेखि पूर्व हानिदै नेपाल अधिराज्यभरि छरिएका पाइन्छन् ।

पूर्व २ नं० भोटे सिरुवामा, सोलु काँगेलमा, भोजपुरमा, पोखरामा, कास्कीकोट र उपल्लो हेमजा वेसीमा, ठमेलमा, डिल्लीबजारमा, सिफलेमा, काठमाडौंको केलटोलमा वि० सं० १८३२ मा श्री प्रतापसिंहबाट सुना बिर्ता बक्स पाउने बस्न्यातहरूकै पुर्खा थिए ।

आज वल्कोटदेखि कास्कीकोटको तखत छँदै वाटुलेचौर लामाचौर गाउँमा झर्ने—जुहाराम बस्न्यातका भाइ बदलसिंह बस्न्यातको हाँगो धनकुटा भीरगाउँमा फैलिरहेको भेटिन्छ, जसका सन्तति कर्णेल भक्तबहादुर बस्न्यातको नाम लिन सकिन्छ । वि० सं० २०३३ मा रा० पं० स० माननीयको राष्ट्रिय जिम्मेदारीमा उठ्ता "शाहवंश एक विहंगम दृष्टिमा" भन्ने लिखित गहकिलो सुझाव उहाँबाट पेश भएको थियो ।

पूर्व किरांत प्रदेशकै 'कुराउनीको पेरुङ्गो एक साहित्यिक लेख उहाँले नेपाली साहित्यिक जगतलाई दिनुभएको पागुर अत्यन्तै मीठो छ । उहाँका जीजू बदलसिंह पोखराबाट हिंडेर धनकुटा बसाइँ गर्न पुग्दा आज त्यो वंश यसरी उन्नत हाँगाबिंगा मुजुरा र चिल्ला चंकिला मिठासपूर्ण फल फूलमा फैलिंदै गैरहेको छ पढ्नुहोस् :—

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

बदलसिंह बस्न्यात

ऐंका छोरा ४

माथवरसिंह बस्न्यात १
ले० कृष्णसिंह बस्न्यात १
पृथुसिंह १ सु० दलगंभीर बस्न्यात
माथवर सिंह (अज्ञात)
ले० कृष्णसिंह बस्न्यातका छोरा १
श्रीमान बस्न्यात
सु० श्रीमान बस्न्यातका छोरा ३
ले० टंकबहादुर १ सु० उदयबहादुर १
इन्द्रबहादुर (अज्ञात)
ले० टङ्कबहादुरका छोरा ५
क० भक्तबहादुर बस्न्यात १
डि० हिकमतबहादुर ब० १
चित्रबहादुर+१ नगेन्द्रबहादुर १
त्रिभुबहादुर बस्न्यात १

क० भक्तबहादुरका छोरा ५

विश्व बस्न्यात+१ विदुर ब० १
सुभाष बस्न्यात १ हेमबहादुर बस्न्यात
विष्णुबहादुर बस्न्यात १
विदुरका छोरा २
विज्ञान ब० १ विकास ब० १
सु० उदयबहादुर बस्न्यातका छोरा ७
जगतबहादुर १ अगमबहादुर १
तेजबहादुर १ बलबहादुर १
वि० कटकबहादुर १ बखतबहादुर १
गोरखबहादुर बस्न्यात १

(डोटी खप्तड लेकदेखि कास्कीकोटमा आफ्नु तरवार सांध लगाउँ आएका भीमराज बस्न्यात खप्तडी थिए। उनकी छोरी हरिमाया ले० नैनसिंह थापाकी छोरीकी छोरी हुन्। हरिमायाले नैनसिंह थापाका नाती सु० वागदल थापाका छोरा हर्कबहादुर थापालाई भाइटीकाको दिन टीको लगाउने गर्दथिन्। हरिमाया दुर्गाराम बस्न्यात खुलालको विवाहिता कान्छी पत्नी हुन्। कौशिक गोत्रका लामाचौरका गिरिराज खप्तडी बस्न्यातको वंश।)

गिरिराज बस्न्यातका छोरा १ गजराज
गजराजका छोरा १ धर्मसिंह बस्न्यात १
धर्मसिंहका छोरा ४
ज.म पद्मसिंह १ निशान लालबहादुर १
जगेबहादुर + सु० चीनबहादुर १
सुबे: अंबरबहादुर १
जम० पद्मसिहका छोरा २
भीमबहादुर १ मानबहादुर १
निशान लालबहादुरका छोरा २
भोजबहादुर ब० १ टेकबहादुर ब० १
सु० चिनबहादुरका छोरा ४
रूपबहादुर १ शिवबहादुर १ टंक ब० १
हरिबहादुर बस्न्यात १
सुबे. अंबरबहादुर बस्न्यातका छोरा ३
श्याम १ नेत्र १ इन्द्र १
बस्न्यात माध्यन्दिनी क्षत्रिय शाखा त्रिप्र वर भारद्वाज गोत्र : मूलघर गोर्खा ?
❀ सिरपाली बस्न्यात

* २१११–१–१ मा बखतमान सिंह बस्न्यातद्वारा प्रतिपादित वंशावलीबाट।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

वि० जी० झपटसिंहका छोरा चित्रसिंह

चित्रसिंहका छोरा समीरसिंह
ऐं का छोरा रामसिंह तनका छोरा
नारसिंह ऐं.का हम्मीरसिंह
तनका छोरा जाधौसिंह

जाधौसिंहका छोरा २
जयराजसिंह १ भीमराजसिंह १

जयराज सिहका छोरा ४
जयसिह १ सेनापति शिवरामसिंह १
जगतमणिसिह १ रणसिह १

सेनापति शिवरामसिंहका छोरा ४
काजी नाहरसिंह १ प्र०से० केहरसिंह १
काजी अभिमानसिंह १
काजी धोकलसिंह १

काजी नाहरसिंहका छोरा २
वाकवीरसिंह १ इन्द्रवीरसिंह १

प्र० से० केहरसिंहका छोरा ३
मूलकाजी वखतवारसिंह १
काजी जहरसिंह १
मूलकाजी कीर्तिमानसिंह १

काजी अभिमानसिंहका छोरा ३
काजी रणवीरसिंह १ केशवरसिंह १
का० रणदीपसिंह १

काजी केशवरसिंहका छोरा २
कर्णेल गुन्जमानसिंह १
कर्णेल वरफमानसिंह १

कर्णेल गुन्जमानसिंहका छोरा ४
छविमानसिंह १ कप० दिलमानसिंह १
सुब्बा कुमारमानसिंह १ चेतमानसिंह १

कप० दिलमानसिंहका छोरा ३
सुवे : सूर्यमानसिंह १ ले जगेमानसिंह १
मुरलीमानसिंह १

ले० जगेमानसिंहका छोरा ३
सुवे० ठाकुरमानसिंह १
ले० मदनमानसिंह १
कप० मदनवहादुरसिंह १

सुवे० ठाकुरमानसिंहका छोरा २
सुवे० हनुमानसिंह १ गोकोलमानसिंह १

ले० मदनमानसिंहका छोरा २
शरणमानसिंह १ सिद्धिमानसिंह १

कप० मदनवहादुरसिंहका छोरा ३
धरेन्द्रमानसिंह १ छलकमान १
वद्रीमान १

क० वरफमानसिंहका छोरा २
कप० इन्द्रमानसिंह १
मेक० देवीमानसिंह १

कप० इन्द्रमानसिंहका छोरा
वद्रीमानसिंह

वद्रीमानसिंहका छोरा १
वखतमानसिंह १

बखतमानसिंहका छोरा १
आनन्दप्रतापसिंह

काजी धोकलसिंहका छोरा १
काजी रणवीरसिंह १

भीमराजसिंहका छोरा १
रामभद्रसिंह १

रामभद्रसिंहका छोरा १
वदल सिंह १

विसेन ठाकुर वंशका गोत्र : कौशिक :
थर : खप्तडी

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

वृ० क० पहलमानसिंह बस्न्यात

वृ० क० पहलमानसिंह
बस्न्यातका छोरा ५
ईमानसिंह १ ललितमानसिंह १
नाम अज्ञात १ नाम अज्ञात १ ऐं० १

ईमानसिंहका छोरा ४
क० वीरबहादुर बस्न्यात १
क० भक्तबहादुर बस्न्यात १
महेन्द्रबहादुर बस्न्यात १
ले०ज० सुरेन्द्रबहादुर बस्न्यात १

क० वीरबहादुरका छोरा
कर्णेल गंगाबहादुर बस्न्यात १

क० गंगाबहादुरका छोरा १
भूतपूर्व मंत्री यज्ञबहादुर बस्न्यात १

क० भक्तबहादुर बस्न्यातका छोरा ६
कप दिव्यबहादुर बस्न्यात १
डा० प्रकाश बस्न्यात +
महारथी सिंहबहादुर बस्न्यात १
कञ्जरभेटर भीष्मबहादुर बस्न्यात १
म० नि० अर्जुनबहादुर बस्न्यात १
ना० सु० शंकरबहादुर बस्न्यात १

कप० दिव्यबहादुरका छोरा १
प्रतापसिंहबहादुर बस्न्यात १

महारथी सिंहबहादुरका छोरा १
उज्ज्जवलबहादुर बस्न्यात १

अर्जुनबहादुरका छोरा १
दिवसबहादुर बस्न्यात १

नासु० शंकरबहादुर बस्न्यातका छोरा २
सुभाष बस्न्यात १ शेखर बस्न्यात १

ललितमानसिंह बस्न्यातका छोरा ३
कप० थिरमानसिंह बस्न्यात १
ले० शेरमानसिंह बस्न्यात १
कृष्णमानसिंह बस्न्यात १

कप० थिरमानसिंहका छोरा २
S. P. देवेन्द्रमानसिंह बस्न्यात १
जितेन्द्र बस्न्यात १

ले० शेरमानसिंहका छोरा ३
लीलामानसिंह बस्न्यात १
हुमान सिंहबस्न्यात १ (स० रथी)
विन्दुमानसिंह बस्न्यात १

❀ खप्तडकी विन्ध्यवासिनीको १२ वर्षे पूजा भाग पठाउनुपर्ने। खप्तडको नलीन रगतको छाप भएको प्रसादको रूपमा लिनुपर्ने। नयाँ मुलुकको आम्दानी गराए वापत र लखनौ भोटको लडाइँ फत्त्य गरेकाले घुमाउरे कल्की ' 'खप्तडे राजा'को उपाधि राजाबाट प्राप्त भएको थियो।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

धनकुटा सल्ले फलांटेका लामा कार्की

अज्ञात

↓

महेन्द्रसिह कार्की

↓

बहादुरसिह कार्की

↓

हस्त धनवीरसिह कार्की

↓

केशरसिह कार्की

↓

भूपालमानसिह कार्की

राजसभा स्थायी समितिका अध्यक्ष

वृ० ज० श्री भूपालमानसिंह कार्की

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

([१]वीरभट्टका ३ भाइ छोरा थिए। भगीवन्त जयतु र भगीरथ। भगीवन्तका छोरा खानी गाउँ बस्ने हुनाले खनाल भए। यिनैका माझीकी छोरी बूढाथोकी छोरीतिरबाट पैदा भएका सुतार कार्कीहरू भए। जयतुका सन्तान बराल र भगीरथका नीपानीमा वसेका सन्तान 'नेपाल' भएको कुरा पं० शिवराज बरालज्यूवाट 'वराल वंशलता'मा दर्शाइएको छ। सुतार र मुडुला कार्की अनि लामा कार्कीहरूको मूलघर पनि संग्रामशूर कार्कीको वीरगाथावाट खुलेकै छ। ताकुम धारापानीको साँध प० ४० नं० नुवाकोट आँधी खोलाको शिरानी डहरेको देउराली छेवेको भञ्ज्याङ कार्कीनेटाबाट लामा कार्कीका पुर्खाका सन्तति महेन्द्रसिंह कार्की पूर्व नेपाल विशाल पार्ने गोरखनाथ गुरूको मन्त्र जप्तै श्री ५ बडामहाराजा पृथ्वीनारायण शाहको अभियानमा यात्रा गर्दै धनकुटामा नै बसाईं बसे।)

---

१. विराटनगर-इनरवा गाउँमा हाट लाग्ने गर्दछ। यसलाई यिनै भूपालमानसिंह कार्कीज्यूबाट बसालिएकोले 'भूपाल' नगर पनि भन्ने चलन छ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

फल्याङकोटका गोदार थापा

कास्की काँहुँले ठानादेखि पूर्व लागेपछि पुनः काठमाडौंदेखि दुइ भाइ हिंडेर लमजुङ वेसी शहर प्रवेश गरेपछि १ भाइको सन्तान खुदी खोलादेखि माथि डाँडामा वस्यो। अर्को भाइ पल्लो नुवाकोट पुग्यो। एक भाइ फल्याङकोटमा बसे पछि गोदारका सन्तान दाङ सल्यानको धर्ना चित्रकोटमा वस्यो, जुन लालसिंह थापाका नाती चित्रवीर थिए। लालसिंहका छोरा गन्जसिंह तिनका नाति रोहवरसिंह र गन्जसिंहहरूका सन्तान फैलिइरहेछन्। फल्याङकोटको दरसन्तानको हाँगो यस प्रकार छ]

देवराज थापा●

श्रीकृष्ण थापा

बमबहादुर थापा

देवराज थापाका छोरा २

वहादुर १ भाइ थापा १

वहादुरका छोरा ७

सर्वसिंह १ वखानसिंह १ देवराज १

वनब० १ वर (वसाइँ) १ जमानसिंह १

दिलवहादुर (चन्द्रवहादुर) १

वनवहादुरका छोरा ३

यमवहादुर १ ह० धनवहादुर १

भक्तबहादुर १

यमवहादुरका छोरा ५

वलबहादुर १ नरवहादुर १ खिमवहादुर१

रामव० १ कृष्णब० १

ह० धनवहादुरका छोरा ध्रुवव० थापा

भाइ थापाका छोरा २

भीमवहादुर १ ह० मानवहादुर १

भीमवहादुरका छोरा ६

अज्ञात २ लालबहादुर १

भुर्तेल १ पदंवहादुर १

खिमवहादुर १ (सबै निसंतान)

ह० मानवहादुरको छोरा कृष्णवहादुर

श्रीकृष्ण थापाका छोरा २

नाम अज्ञात १ धोलक थापा १

नाम अज्ञातका छोरा ३

देवराज× संतवहादुर १ नाम अज्ञात १

सन्तवहादुरका छोरा जेठो थापा

जेठो थापाका छोरा २

वयानबहादुर १ तीर्थवहादुर १ ×

अज्ञात थापाका छोरा ई० गणेश व०

● वडादशैं सप्तमी अष्ठमी नवमीमा बलि पूजा गरी विजयादशमीका दिन भैयाद् वसेर भोज खाने। हतियारहरूमध्ये कुनै खड्ग घरका धुरीमा घुसार्ने। कुलपूजा गर्ने।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

धोकलका छोरा ६
मानध्वज १ अज्ञात २ + हस्तव० १
मेहेरमान १ जुधवीर १

मानध्वजका छोरा ५
मान ब० १ रण ब० १ खम ब० १
देवबहादुर १ खिमबहादुर १

मानबहादुरको छोरा १ शेरबहादुर

शेरबहादुर थापाका छोरा ५
चन्द्रबहादुर १ श्रीबहादुर १ नरब० १
कर्णबहादुर १ कृष्णबहादुर १

रणबहादुरका छोरा १
कृष्णबहादुर १ रेशमब० १

खमबहादुरका छोरा २
हरिब० विनोदब० १

देवबहादुरको छोरा प्रेमबहादुर थापा

खिमबहादुरको छोरा २
वीरब० १ गणेशब० १

मेहेरमानका छोरा २
इन्द्रबहादुर १ दिल ब० थापा १

इन्द्रबहादुरको छोरा देनबहादुर थापा

दिलबहादुरको छोरा ३
भक्तब० १ रामब० १ कृष्णब० १

जुद्धवीरका छोरा ७
कुमबहादुर + बुद्धिबहादुर १
चन्द्रबहादुर १ सु० समरबहादुर १
लालबहादुर १ मीनबहादुर १
रामचन्द्र १

बुद्धिबहादुरको छोरा श्रीबहादुर +
चन्द्रबहादुरको छोरा ध्रुवबहादुर

सु० समरबहादुरको छोरा २
अर्जुन १ कुसा १

मीनबहादुरका छोरा २
गोरे १ कान्छो १

रायचन्द्रको छोरा २
रवि १ अमृत १

बमबहादुरको छोरा १
डंबरबहादुर गोदार (थापा)

डम्बरबहादुरको छोरा ३
सुवेदार १ जितबहादुर १ मानब० १

सुवेदारको छोरा ५
ह० बुद्धिमान १ केदारबहादुर १
(चितौन बसाइँ) अज्ञात सूर्य १

ह० बुद्धिबहादुरका छोरा ३
सुकबहादुर १ ह० हर्कबहादुर १
कृष्णबहादुर १

जितबहादुरको छोरा १ चक्रबहादुर १

चक्रबहादुरका छोरा ४
मोहनबहादुर १ रामबहादुर १
शिवबहादुर १ कृष्ण बहादुर १

मानबहादुरको छोरा २
इन्द्रबहादुर १ तोरणबहादुर १

[काभ्रे विहावरका गोदार थापा]

बौधमान, सिंधुली

कुलमान

पृथिवीमान अज्ञात

कुलमानका छोरा १
[1]स० श्यामसिंह (विहावर)

१—काभ्रे जिल्लाको नाममुख र दाप्चाको बीचमा श्यामपाटी छ ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

श्यामसिंह थापाका छोरा ३

अज्ञात[२] रामसिंह थापा १ अज्ञात

रामसिंह थापाका छोरा १

अचलसिंह थापा (जंम वि०सं० १८३०)

अचलसिंह थापाका छोरा ४

अज्ञात १ अज्ञात १

काजी हेमदल[३] १ थापा १

अज्ञात (वि० सं० १८५४)

काजी हेमदल थापाका छोरा ४

दलमर्दन थापा १ गजराजजङ्ग थापा १

वृ० क० दलभञ्जन थापा १

क० क० केसरसिंह थापा १ (१९०१)

दलमर्दन थापा (अज्ञात)

गजराज थापाका छोरा १

हर्कजङ्ग थापा १

हर्कजङ्ग थापाका छोरा ९

चन्द्रजङ्ग थापा १ गंभीरजङ्ग थापा १

गजराजजङ्ग थापा १ डिल्लीजङ्ग थापा १

केसरजङ्ग थापा १ नेत्रजङ्ग थापा १

शेरजङ्ग थाा १ सूर्यजङ्ग थापा १

टेकजङ्ग थापा १

क० चन्द्रजङ्गथापाका छोरा २

शोभाजङ्ग थापा १ मीनारजङ्ग थापा १

शोभाजङ्ग थापाका छोरा १

नृपेन्द्रजङ्ग थापा १

मीनारजङ्ग थापाका छोरा १

लोकेन्द्रजङ्ग थापा १

गंभीरजङ्ग थापाका छोरा २

वृ० ज० प्रकाशजङ्ग थापा १

ले० क० लेकजङ्ग थापा १

वृ० ज० प्रकाशजङ्ग थापाका छोरा ३

सुदर्शनजङ्ग थापा १ मदनजङ्ग थापा १

अशोकजङ्ग थापा १

ले० क० लेकजङ्ग थापाका छोरा २

कुलप्रतापजङ्ग थापा १ होमजङ्ग थापा १

गजराजजङ्ग अज्ञात

डिल्लीजङ्ग थापाका छोरा १३

ले० क० इन्द्रजङ्ग थापा १

क० प० गुप्तजङ्ग थापा १

ले० क० गेहेन्द्रजङ्ग थापा १

ले० क० रोहितजङ्ग थापा १

रोहिणीजङ्ग थापा १

मे० क० केशवजङ्ग थापा १

ले० क० दिलीपजङ्ग थापा १

क० प० केशवकृष्णजङ्ग थापा १

क० प० हेमजङ्ग थापा १

ले० क० पुगेन्द्रजङ्ग थापा १

२—बनारसको कालभैरव बजारमा वि० स० १९२२ मा 'हेमदल' कोठी निर्माण गरी काजी हेमदल उहीं स्वर्ग भए ।

३—तनौं जिल्लाको 'थर्पु' भन्ने गाउँका सुँयल थापाहरूमा कर्णेल कटकबहादुरका नाति, जर्नेल नूरबहादुरका छोरा अमेरिकाका राजदूत, भूतपूर्व गवर्नर तथा अर्थमन्त्री डा० भेषबहादुर थापा हुन् । अरू स्थानीय छुटेका [illegible] थापाहरूको पुख्यौंली कतिपय कठिनाइले गर्दा छुट्न गएकोमा सो दोस्रो संस्करणमा समावेश गरिनेछ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

डिप्टीजङ्ग थापा १ तृप्तिजङ्ग थापा १
केसरजङ्ग थापाका छोरा २
लवजङ्ग थापा १ तेजजङ्ग थापा १
नेत्रजङ्ग थापाका छोरा १
नोकजङ्ग थापा १
सेरजङ्ग थापा १
सूर्यजङ्गका छोरा १ तेजेन्द्रजङ्ग थापा १
टेकजङ्गका छोरा ७
हरिहरजङ्ग थापा १ सुधीरजङ्ग थापा १
शमशेरजङ्ग थापा १ दिलीपजङ्ग थापा १
मोहनजङ्ग थापा १ अज्ञात, अज्ञात

क० क० केसरसिंह थापा

(जन्म बि० सं० १९०१)का छोरा ६
क० क० डिल्ली शमशेर १ धर्मशमशेर १
ले० क० प्रेमशमशेर १+
ले० क० केदारशमशेर १
क० क० डम्बरशमशेर १
क० क० पद्मशमशेर १

धर्मशमशेरका छोरा ४

ले० क० थीरशमशेर १ डंबरशमशेर १
मे० क० गंभीरशमशेर १+
राउन्द्रशमशेर १ (नि:सन्तान)

ले० क० थिर शमशेरका छोरा २

क० प० हृदयशमशेर १
ले० किरणशमशेर १

डंबरशमशेरका छोरा ३
खेचरशशेर १ रामशमशेर १
लक्ष्मणशमशेर १

प्रेमशमशेरका छोरा ६

क० प० भोग्यशमशेर १+
क० शिवप्रतापशमशेर थापा १
अज्ञात १ हेमशमशेर थापा १
गेहेन्द्रशमशेर थापा १
भूपेन्द्रशमशेर थापा १

क०शिवप्रतापशमशेर थापाका छोरा

नरप्रतापशमशेर थापा १

हेमशमशेर थापाका छोरा ३
पिताम्बरशमशेर थापा १
मुकुन्दशमशेर थापा १
सुदर्शनशमशेर थापा १

गेहेन्द्र शमशेर थापाका छोरा ३

माधव थापा १ इन्दु थापा १
उप स० नारायण थापा १

भूपेन्द्रशमशेर थापाका छोरा ३

सचिव चिरनशमशेर थापा १

कल्याणशमशेर थापा १
कुमारशमशेर थापा १

ले.क. केदारशमशेर थापाका छोरा ५

कुवेरशमशेर थापा १ मानशमशेर थापा १
टेकशमशेर थापा १
महेन्द्रशमशेर थापा १
महेन्द्रशमशेर थापा १
रेवतशमशेर थापा १

क० क० डम्बरशमशेर थापाका छोरा ३
वृ० ज० तिलकशमशेर थापा १
श्रीप्रसादशमशेर थापा १ (निसन्तान)
ले० क० लोचनशमशेर थापा १

वृ० ज० तिलकशमशेर थापाका छोरा २
प्रकाश थापा १ सानुभाइ १

लोचनशमशेर (ले० क०) का छोरा २
गुलावशमशेर थापा १
दिलीपशमशेर थापा १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

सुवेदी खत्री क्षत्रीको वंशावली

[भारद्वाज गोत्रका हरिशंकर उपाध्याय सुवेदीका क्षत्रिनीतर्फका छोरा पूर्णानन्द (पुरन्धर) खत्री क्षत्री गोर्खाका एक नेपाली सपूत थिए । श्री ५ पृथ्वी नारायण शाहकालीन बाँका वीर सैनिक छोरा जमादार धनञ्जय खत्रीले माथवरसिंह थापा र सरदार भक्ति थापाका साथ काँगडा किल्लामा घोर घमासान-को लडाइँमा पराक्रम देखाए ।

धनञ्जयले काँगडावाट जितेर ल्याएका नगरकोटी कमारा कमारीलाई उनले पूर्व २ नं० चरीकोट नजीकै मागाको स्यासी गाउँमा लगेर राखे ।

यसभन्दा पूर्व यिनीहरूका पुर्खा ताकुम कास्कीकोटतिरवाट आई पू० १ नं० सापिङमा वसेका थिए । यिनका सन्तानमध्ये क० कटकवहादुर खत्रीहरू काठमाडौं कमलपोखरीमा शान इज्जतले वसेका छन् ।

अंग्रेज वैरीका साथ पौंठा जोरी हाकाहाकी लड्दै गोर्खालीको शान मान इज्जत राख्ने, नेपालको सार्वभौमिकता जोगाउन नेपाल वाइसी, चौविसी एकताको सुन्दर फूलमाला गुथ्ने कार्यमा राष्ट्ररक्षक बन्दै अगाडि वढ्ने खत्रीहरू राष्ट्रिय गौरवका वलिया स्तम्भ नै थिए ।

आज न्यायको क्षेत्रमा कूटनीतिको क्षेत्रमा मित्रताको पुल बाँध्ने कार्य र उच्च अलौकिक देशदेशावरका बयानहरू लेख्ने, नेपाललाई शान्तिक्षेत्र राख्ने आफ्ना नरेशको भावना बुझी राजा प्रजा दुवैको सम्बन्ध अभिन्न पार्ने नेपाललाई रक्षा एवं विकास गर्न सिरुपाते खुकुरी र कलम चम्काउँदै वैरीको सातो लिने हरिशंकरका सन्तान दरसन्तान यहाँ यसरी फैलिएका छन्]

हरिशङ्कर उपाध्याय सुवेदी

ऐं. ऐं का छोरा २

पूर्णानन्द (पुरन्दर खत्री) १

परमानन्द खत्री १

पूर्णानन्दका छोरा

ज० म० धनञ्जय खत्री १

धनञ्जयका छोरा ५

जयसिंह १ (अज्ञात) नन्दवीर १

● दलवीर १ रणवीर १

● पू० वं० १ नं० स्याँसी—

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

कर्णेल फौदसिंह[1] १

क० फौदसिंहका छोरा ५

क० कीर्तिमान १ क० जितबहादुर १

मे० दानबहादुर १ नरबहादुर १

मे० टेकबहादुर १

क० कीर्तिमानका छोरा ५

पहलमान १ क० प० रामविक्रम १

क० वेदबहादुर १ भैरव बहादुर १

क० प० गणेशबहादुर १

क०पहलमानका छोरा ३

मे० ज० पदमबहादुर खत्री १

क० हरिविक्रम १ अवेबहादुर १

क० जितबहादुरका छोरा ५

भुवनवीर १ श्रीबहादुर १ सूर्यबहादुर १

चन्द्रबहादुर १ ताराबहादुर १

सूर्यबहादुरका छोरा २

ध्रुवबहादुर १ खुर्सबहादुर १

मेजर दानबहादुरका छोरा ३

कृष्णवीर १ **केसरबहादुर के० सी०**

(चीनको प्रथम नेपाली राजदूत १)

कलमबहादुर १

मेजर टेकबहादुरका छोरा २

क० हरिवीर १ विष्णुवीर १

हरिवीरका छोरा १ फरेन्द्रबहादुर १

विष्णुवीरका छोरा १ प्रकाशबहादुर १

परमानन्दका छोरा जयधर्म १

जयधर्मका छोरा ३

कहरसिंह १ हस्तवीर १ कविराज १

कहरसिंहका छोरा १ जबरसिंह १

जबरसिंहका छोरा ५

भीमबहादुर १ डंबरबहादुर १

नरबहादुर १ सैनध्वज १ मानध्वज १

हस्तवीरका छोरा १ सुरवीर खत्री १

सुरवीरका छोरा २

रिसल्ला रणबहादुर १ सिंहबहादुर १

रि० रणबहादुरका छोरा ३

नरबहादुर १ डम्बरबहादुर १

गणेशबहादुर १

सिंहबहादुर खत्रीका छोरा २

जितबहादुर खत्री १

गोरखबहादुर खत्री १

---

१. वि० सं० १९११ को लडाइँमा कर्णेल फौदसिंह, कर्णेल बहादुरसिंह रायमाझी, लेफटेंट नैनसिंह थापाहरू घुंडा धसेर लडे। लडाइँ फत्त्य पारेपछि कर्णेल फौदसिंह जनरल धीरशमशेरको हजुरिया हुने मौका पाए। श्री ३ वीरशमशेर-को त मुख्य हजुरिया भए। श्री ३ जंगका खलकलाई पन्छाई धीरशमशेरका सन्तानलाई शासन दिलाउने मूल भूमिका फौदसिंहले खेलेका थिए। दरबारमा थुतुनु र मुतुनु जोगाउनुपर्छ भन्ने सिद्धान्त यिनको थियो।
गोरखालीहरूको सैनिक इतिहास (सं० योगी नरहरिनाथमा पाइने थर घर उमरा फौजमा उल्लिखित नजीकी दुल्लभ खत्री, कप्तान रणवीरसिंह खत्री। श्री सुरवीर खत्री आदि यी खत्रीहरूको वंशसित सम्वन्धित छन् भन्ने अनुमान गरिन्छ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

कविराज खत्रीका छोरा ३
लालबहादुर खत्री १
साहिँला +१ दीर्घबहादुर खत्री १
लालबहादुरका छोरा ५
दिलबहादुर खत्री १
अम्बरबहादुर खत्री १
ईश्वरबहादुर खत्री १
फत्यबहादुर खत्री १
केसरबहादुर खत्री १

दिलबहादुर खत्रीका छोरा ५
प्रधाय न्यायाधीश नयनबहादुर खत्री १
नरेन्द्रबहादुर खत्री १
इन्द्रबहादुर खत्री १
हरिबहादुर खत्री १
बलराम खत्री १
प्र० न्यायाधीश नयनबहादुर खत्रीका छोरा

दीर्घबहादुर खत्रीका छोरा ४
गोरे खत्री १ अम्बरबहादुर खत्री १
देवीदत्त खत्री १ मीठे खत्री १

अम्बरबहादुर खत्रीका छोरा ८
डोलबहादुर खत्री १
ललितबहादुर खत्री १
दिलबहादुर खत्री १
शिवबहादुर खत्री १
नवराज खत्री १
लवराज खत्री १
मदन खत्री १ कल्याण खत्री १

ईश्वरबहादुर खत्रीका छोरा ५
रामे खत्री १ बावे खत्री १
कृष्णे खत्री १ डम्बरे खत्री १
भीमसेन खत्री १

फत्यबहादुर खत्रीका छोरा ६
सर्वध्वज खत्री १ दुर्गाबहादुर खत्री १
रुद्रबहादुर खत्री १ नखबहादुर खत्री १
ललितबहादुर खत्री १ नैनबहादुर खत्री १

केसरबहादुर खत्रीका छोरा २
रामचन्द्र खत्री १ ज्ञान खत्री १

रामचन्द्र खत्रीका छोरा ३
उत्तम खत्री १ उत्सव खत्री १
विलास खत्री १

(वाटुलेचौर वडाकोटको मौलोका राजा सिद्धिनारायण शाहका द्वारे मुरल खवासका सन्ततिहरू)

द्वारे मुरल खवासका छोरा २
रजवल खवास १ गजवल खवास १

गजवल खवासको छोरा १
उजुरसिंह खवास १

उजुरसिंह खवासका छोरा ३
टेकबहादुर खवास १ चतुर खवास १
गंभीर खवास १

टेकबहादुर खवासका छोरा ३
हस्तबहादुर खवास १
हर्कबहादुर खवास १
बयानबहादुर खवास १

चतुर खवासका छोरा ३
मने खवास १ धने खवास १
ह० बलबहादुर खवास १

गंभीर खवासका छोरा १
धोजे खवास १

धोजे खवासका छोरा २
मीनबहादुर खवास १
बुद्धिबहादुर खवास १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

राखुबाट आएका
करवीर खवासका छोरा २
ह० लालवहादुर खवास १
चन्द्रबहादुर खवास १
गहौंकोटबाट आएका
पुड़के खवास १ फट्टे खवास १
भक्तपुर साँखुवाट बाटुलेचौरमा
आएका रेग्मी
श्री लक्ष्मी नारायण रेग्मीका छोरा १
गोपी १
गोपीका छोरा १
जि० मु० बलभद्र रेग्मी १
बलभद्र रेग्मीका छोरा २
डिठ्ठा लीलाधर रेग्मी १
डिठ्ठा एकदत्त रेग्मी +
डिठ्ठा लीलाधर रेग्मीका छोरा ४

—: ० :—

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

सम्माननीय प्रधान न्यायधीश श्री नयनबहादुर खत्री

प्रारम्भीक जोवन र शिक्षा :—

पाटन हाईस्कूलवाट एस. एल. सि. र त्रि-चन्द्र कलेजवाट वि. ए. पास गरी भारतको लखनउ विश्वविद्याद्यालयवाट एम० ए० एल० एल० वि० को उपाधि क्रमशः सन् १९४६ र ४७ मा हाँसिल गर्नु भयो ।

सरकारी सेवामा प्रवेश :—

आफ्नो उच्च शिक्षा समाप्त गरी सकेपछि वि० सं० २००४ साल श्रावणमा मुलुकी अड्डा ऐन सवाल फाँटको सुब्बा पदमा नियुक्त हुनु भयो र तत्काल गठित सुधारसमितिको कानून उप-समितिमा पनि कार्य गर्नु भएको थियो ।

२००५ सालमा पर-राष्ट्रविभाग मातहतको जैसीकोठामा केही समय परराष्ट्र मामिला सम्वन्धी तालीम प्राप्त गरी सके पछि २००५–१२–१९ मा मेजर कप्तानको दर्जा पाई ल्हासाको वकिल पदमा नियुक्त हुनु भयो। २००६ साल देखि २००८ साल सम्म उक्त पदमा काम गर्नु भई वि० सं० २००९ सालमा नेपाल फर्कनु भै केही समय पर-राष्ट्र मन्त्रालयमा नै रहनु भयो ।

सम्माननीय प्रधान न्यायधीश श्री नैनबहादुर खत्री क्षत्री

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

२००९ साल आषाढ़ १५ गते देखि कानून तथा संसदीय प्रबन्ध मन्त्रालयको उप-सचिव पदमा सरूवा हुनु भै २०१३ साल भाद्र ८ गते सचिव पदमा पदोन्नति भयो ।

वि० सं० २०१६ साल आषाढ़मा वहाँलाई श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्रबाट) सर्वोच्च अदालतको स्थायी न्यायधीशको पदमा नियुक्त गरी वक्सियो। समय समयमा का० मु० प्रधान न्यायधीशको पद समेत सम्हाली आउनु भएको श्री खत्रीलाई श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०३३ साल श्रावण २४ गते सर्वोच्च अदालतको प्रधान न्यायधीश पदमा नियुक्त गरी वक्सियो ।

२०१७ साल देखि हाल सम्म निरिक्षण भ्रमण गर्नु भएका जिल्लाहरू :—

---

(१) मोरङ (२) सप्तरी (३) सिरहा (४) धनुषा (५) सर्लाही (६) सिंघुली (७) रामेछाप (८) चरिकोट (९) औखलढुङगा (१०) खोटाङ्ग (११) उदयपुर (१२) भक्तपुर (१३) बागलुङ (१४) पर्वत (१) स्याङ्जा (१६) कास्की (१७) वैतडी (१८) कैलाली (१९) कंचनपुर (१०) बाँके (२१) दाङ (२२) सल्यान (२३) धनकुटा (२४) संखुवासभा (२५) नुवाकोट (२६) सुनसरी (२७) सुर्खेत (२८) सिन्धुपाल्चोक (२९) चितवन (३०) मकवानपुर (३१) पर्सा (३२) वारा (३३) गोरखा (३४) डोटी (३५) वर्दिया (३६) झांपा (३७) काभ्रेपलान्चोक (३८) नवलपरासी (९९) पाल्पा (४०) रूपन्देहि (४१) जुम्ला

बिदेश भ्रमण :—

बेलायत, जापान, थाइलैण्ड, स्पेन, इन्डोनेशिया, अस्ट्रेलिया, सिंगापुर, फ्रान्स, हङकङ

बिभुषण र पदक :—

कर्त्तव्य परायण, इमान्दारीता र कार्यकुशलताको फलस्वरूप सम्माननीय श्री खत्री ज्यू २०१३ सालमा गो० द० वा० तेश्रावाट बिभूसित हुनु भएको थियो भने २०१६ सालमा गो० द० बा० दोश्रा २०२४–२–३० मा प्रथम श्रेणीको गोरखा दक्षिण वाहुवाट विभूषित हुनु भयो। २०३१-९-१४ मा त्रिशक्तिपट्ट पहिला दर्जा र ०३२-९-१४ मा नेपाल श्रीपद दोश्रो विभुषण समेत प्राप्तगर्नु भयो ।

२०१३ सालमा स्वर्गीय श्री ५ महेन्द्रको शुभराज्यविषेकको पदक, र ०३१–११–१२ मा श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर बिक्रम शाहदेवको शुभराज्यभिषेकको पदक प्राप्त गर्नु भएको छ। साथै वहाँले लामो सेवा गरे वापस पाइने जानपद सेवा पनि प्रात्त गर्नु भएको छ ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

त० हेमप्रसाद रेग्मी १ शत्रुघन रेग्मी १
दिलबहादुर हमाल १
इन्द्रबहादुर हमाल १

शत्रुघन रेग्मीका छोरा ३
वसन्त १ रामप्रसाद १ नारायण १

हेमप्रसाद रेग्मीका छोरा ३
भरत रेग्मी १ कृष्ण रेग्मी १
देवीप्रसाद रेग्मी १

दिलबहादुर हमालका छोरा २
सुनिल हमाल १ दीपक हमाल १

इन्द्रबहादुरका छोरा २
युवराज हमाल १ धिराज हमाल

[पाटन ललितपुरदेखि लक्ष्मी-नारायणको र लाखेका मुकुन्डा बौकी कास्कीका राजा सिद्धिनारायणको तखतमा बाटुलेचौरमा आई बस्ने]

गुनमन्त नेवार

गुनमन्त नेवारका छोरा १
अजम्वर नेवार
अजम्वरका छोरा १ तुलसीनारान
तुलसीनारानका छोरा १
ॐ कुमार श्रेष्ठ जन्म .१९५६)

ॐ कुमार श्रेष्ठका छोरा ६
ख० चामुनारान १ देवनारान १
अजबनारान १ जीवनारान १
रुद्रनारान १ टेकनारान १

ख० चामुनारानका छोरा ५
पूर्णबहादुर १ नन्दे १ कृष्ण १
भूवन १ कान्छो १

देवनारानका छोरा २
मुक्तिनारान १ देवनारान १

अजवनारानका छोरा ३
कृष्ण १ गणेश १ कुमार १

जीवनारानका छोरा ३
कुन्नारान १ टोकनारान १ हरि १

रुद्रनारानका छोरा २
दुर्वलाल १ जगतलाल १

टेकनारानका छोरा १ अर्जुन

[1]बाटुलेचौर वडहरवोटका तिसिना

[मूल पुर्खा वैकुण्ठ : थर तिसिना : मौदगल्य गोत्र : परमानन्द पट्टिको हाँगो

परमानन्दका छोरा ३
डिल्लीराम तिसिना १
ब० हरिलाल तिसिना १
स्वामी नित्यानन्द तिसिना

---

१. आफ्ना गुरू वैकुण्ठ तिसिनालाई वस्न भनी कास्कीकोटका राजाले वडाकोट बाटुलेचौरको दर्वार निर्माण गरेपछि भलामको कुनु भन्ने सपाउँदे फांट विर्ता दिएका थिए। साथै कालु खत्रीलाई सियाको लाल मोहर बक्स भयाको थियो। भुर्जुङ्खोलाको खरक भैंसी पालनको लागि र जुंलेडीही गाई पालनको लागि बन्दोबस्त भए पछि वैकुण्ठले बावाजीको वन बांगेपानी आँङे टारीमा घडेरी वनाएर वसेका थिए। यिनै तिसिनाको वडाकोट (वडहर वोट)मा वसैं सरेपछि ६० सालमा रैकरे ३ पाटन दर्ता भोग चलन भयो। वडहरबोटमा राणाशासनको शुरुवात् अघिदेखिनै लेलेबाट देवकोटा, अर्मलाबाट भट्टराइ,

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

डिल्लीरामका छोरा ४

भाश्वर तिसिना १ कालु तिसिना १

भक्तु तिसिना १ ईश्वरी तिसिना १

भाश्वर तिसिनाका २

तीलप्रसाद तिसिना १

कुलप्रसाद तिसिना १

व० हरिलाल तिसिनाका छोरा ४

पं० लीलाधर तिसिना १

पं० मुक्तिनाथ तिसिना १

पूर्णदीप तिसिना १ नन्दलाल तिसिना १

स्वामी नित्यानन्दका छोरा १

देवनारान तिसिना

देवनारान तिसिनाका छोरा ६

छविलाल तिसिना १

शिवप्रसाद तिसिना १

वलराम तिसिना १

कृष्णलाल तिसिना १

नन्दलाल तिसिना १

विद्यालाल तिसिना १

पं० लीलाधर तिसिनाका छोरा ४

उमानाथ तिसिना १ ईश्वरी तिसिना १

कोमलनाथ तिसिना १ (अज्ञात १)

पं० मुक्तिनाथ का छोरा ३

रमेश तिसिना १ प्रकाश तिसिना १

किरण तिसिना १

पूर्णदीप तिसिनाको छोरा २

भुवन तिसिना १ (अज्ञात १)

बाटुलेचौर उपाध्याय अधिकारीको हाँगो

रमाकान्त अधिकारी

हरिशङ्कर अधिकारी दुइ दाजुभाइ----

रमाकान्त अधिकारीका छोरा १

श्रीकान्त अधिकारी

श्रीकान्त अधिकारीका छोरा १

हरिमाधव अधिकारी

हरिमाधव अधिकारीका छोरा ३

रविलाल अधिकारी १

श्रीप्रसाद अधिकारी १

नन्दराज अधिकारी १

पाउँदुरबाट पौंड्याल (खडानन्द पौड्याल) गल्कोटबाट वस्न्यातहरूको आवागमन भयो। शाह, थापा, तिसिना, अधिकारी र खवासहरू कास्कीकोटवाट राजा सङ्सङै झरेका थिए। वि० सं० १९०१ सालमा वावाजीको वनमा अमरगिरिले श्री ३ जंगवहादुरबाट हरिहर र पञ्चमूर्ति हनुमानको स्थापना गर्ने स्थिति वन्देज गुठीआदिको सनद रुक्का पाएपछि गुफा निर्माण गरी उक्त वन उनैको संरक्षकत्वमा रहेको थियो। वैकुण्ठ तिसिनाका छोरा जागेश्वर तिसिनाका ६ भाइ छोरा भए। वानारसका ४ छोरा मध्ये जेठा देवदत्त थिए। माहिलाका नाती मणिरत्न हुन् र उनका छोरा धर्मदत्त थिए र उनका २ भाइमा जेठा रामनाथ कान्छा घनश्याम भए। वानारसका भाइ गजाधरका पं० लोकनाथ सहित ३ छोरा भए।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

रविलाल[२] अधिकारीका छोरा १
भविसरे खत्री
भविसरे खत्रीका छोरा १
भूजराज खत्री
भूजराज खत्रीका छोरा ४
वाबुराम खत्री १ ॐ वहादुर खत्री १
पोषणवहादुर खत्री १
कुलवहादुर खत्री १
श्रीप्रसाद अधिकारीका छोरा १
विष्णुप्रसाद अधिकारी
विष्णुप्रसाद अधिकारीका छोरा १
ओमनाथ अधिकारी
ओमनाथ अधिकारीका छोरा ६
पुष्पराज अधिकारी १
चुडामणि अधिकारी १
दयाशङ्कर अधिकारी १
चोमनाथ अधिकारी १
माधवनाथ अधिकारी १
रुद्रनाथ अधिकारी १
नन्दराज अधिकारीका छोरा १
भोजराज अधिकारी
भोजराज अधिकारीका छोरा २
पं० डुकुरेश्वर अधिकारी १
पं० चुडामणि अधिकारी १
डुकुरेश्वर अधिकारीका छोरा १
काशीनाथ अधिकारी १
नारायण अधिकारी १

दुर्गा अधिकारी १
केदार अधिकारी १
गौरेश्वर अधिकारी,
लोकेश्वर अधिकारी
लोकेश्वर अधिकारीका छोरा २
तारापति अधिकारी १
रश्मिलाल अधिकारी १
तारापति अधिकारीका छोरा ४
लाटा अधिकारी १ लाटा अधिकारी १
डण्डपाणि अधिकारी १
पं० कलाधर अधिकारी १
डण्डपाणि अधिकारीका छोरा ३
टिकाराम अधिकारी १
रामनाथ अधिकारी १
कालु अधिकारी १
पं० कलाधर अधिकारीका छोरा ६
पुड्के अधिकारी १
देवीलाल अधिकारी १
अग्निधर अधिकारी १
रविलाल अधिकारी १
नारान अधिकारी १
ऋषि अधिकारी १
रश्मिलाल अधिकारीका छोरा ६
पद्मलाल अधिकारी १
विश्वनाथ अधिकारी १
नन्दीकेशर अधिकारी १
महेश्वर अधिकारी १

---

२. श्रीप्रसाद अधिकारी उपाध्यायका दाजु रविलालले जि० मु० करवीर खत्रीको कान्छी आमा अक्करे खप्तडी वस्न्यातकी दिदी विधवा ल्याईतेबाट जन्मिएका भविसरे खत्री क्षेत्री हुन् । हाल भूजराज खत्रीको कुण्डली राजा सिद्धिनारायण शाहबाट आफ्नो गोठ तवैला गुरू खलकलाई दानपत्र बक्स भएको थियो ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

रत्नाखर अधिकारी १
दीनानाथ अधिकारी १
पद्मलालका छोरा
गौरीलाल तनका छोरा १
जगन्नाथ अधिकारी १
विश्वनाथ अधिकारीका छोरा ३
यकेश्वर अधिकारी १
चाउरे अधिकारी १
चुड़ामणि अधिकारी १
नन्दीकेश्वर अधिकारीका छोरा २
मु० नन्दराज अधिकारी १
दण्डपाणी अधिकारी १+
मु० नन्दराज अधिकारीका छोरा ३
ना० सु० झनकराज १ यादवराज १
मेघराज १
महेश्वर अधिकारीका छोरा १
पूर्णाखर
दीनानाथ अधिकारीका छोरा १
पं० उमानाथ अधिकारी
पं० चुडामणिका छोरा ४
प्रेमराज १ वन्धु १ श्रीराम १
नवराज १
हरिशङ्करका छोरा २
महेश्वर अधिकारी १
खडानन्द अधिकारी १
महेश्वरका छोरा १
अच्युतानन्द अधिकारी
अच्युतानन्दका छोरा ५
शशीधर अधिकारी १
डण्डपाणी अधिकारी १
हरिप्रसाद अधिकारी १

धनपति अधिकारी १
रामनाथ अधिकारी १
शशीधर अधिकारीका छोरा १
लीलाधर अधिकारी
लीलाधरका छोरा ५
रामचन्द्र अधिकारी १
सोमनाथ अधिकारी १
फणिन्द्र अधिकारी १
दयासागर अधिकारी १
सुभाष अधिकारी १
डण्डपाणी अधिकारीका छोरा १
ऋषिराम अधिकारी
हरिप्रसादका छोरा १
रामकृष्ण अधिकारी
धनपतिका छोरा ३
भोलानाथ अधिकारी १
सालिगराम अधिकारी १
खडानन्द अधिकारी १
रामनाथका छोरा २
भेषनाथ अधिकारी १
कलाधर अधिकारी १ (चितौन)
भेषनाथको छोरा ४
विष्णु अधिकारी १
वद्री अधिकारी १
डण्डपाणी अधिकारी १
रमेश अधिकारी १
खडानन्दका छोरा १ हुमनाथ १
हुमनाथको छोरा ३
हरिकृष्ण अधिकारी १
गुरुदत्त अधिकारी १
नेत्रप्रसाद अधिकारी १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

लामाचौरका खत्री गोत्र : आत्रेय : थर पौड्याल

(सेती अन्चल-बाजुराकोटको दरबार भित्र एउटा लिस्नो थियो त्यहाँका राजपुजारीहरूले तल माथि गर्ने लिस्नोको नाम 'पौडी' भन्ने राखे। पछि ती पुजारीको थर पनि पौडेल हुनगएको हो भनी नेपाली सँस्कृतिका इतिहासवेत्ता योगी श्री नरहरिनाथज्यूले एक लेखमा चर्चा गर्नु भएको छ। साथै एउटा लोककथाले भनेको छ एकादेशका तीन भाइ छोरा काशीमा पढन जान घरबाट निस्केर हिंडेछन्। बाटोमा साँघु, झोलुंगो, फड्के तर्ने डुंगा समेत नभएको नदी भेट्टिएछ। पारी पुग्नै पर्‍यो, अब केगर्ने ? तिनै जना दाजुभाइले हात हात समाती तर्ने आँट गरी नदीमा हेलिए छन्। संयोगवश तिनै जनालाई नदीले बगाए छ। एकभाइ बग्दै जाँदा झयाङ्मा अल्झियो र पाखा उत्रेछ। त्यो चाँहि अर्ज्याल भयो। अर्कोलाई बगाउँदै लगी कुनै पोखरीमा फयाँकिदिएछ। त्यस पोखरीबाट उत्रेको भाइ पोखरेल भएछ। अर्को चाँहि पौडी खेलेर निस्केको हुनाले त्यो चाँहि पौडेल भँकन थरमा फँलिएको थियो।)

कालु खत्री-क्षेत्री

कालु खत्रीका छोरा ४

मानसिंह खत्री १ बामल खत्री १

नारान खत्री १ (निसंतान)

सुवेदार माधव खत्री १

मानसिंह खत्रीका छोरा कर्णसिंह खत्री

तिनका छोरा नरबहादुर खत्री

नरबहादुर खत्रीका छोरा

रिपुमर्दन खत्री

रिपुमर्दन खत्रीका छोरा ४

झपटबहादुर खत्री १

बयानबहादुर खत्री १

भीमबहादुर खत्री १

भोलाबहादुर खत्री १

बामल खत्रीका छोरा सिंगवीर खत्री १

सिंहवीर खत्रीका छोरा २

मानध्वज खत्री १ गोपी खत्री १

सु० माधव खत्रीका छोरा जंगवीर खत्री

जंगवीर खत्रीका छोरा ३

सु० मोतीबहादुर खत्री १

डिट्ठा सुरथबहादुर खत्री १

गोतीबहादुर खत्री १

पदमबहादुर खत्री १

डिल्लीबहादुर खत्री १

मानबहादुर खत्री १

ललितबहादुर खत्री १

जगतबहादुर खत्री १

मुखिया लछीमन खत्री १

डी० सुरथबहादुर खत्रीका छोरा ३

ले० कोमलसिंह खत्री १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

डी० दिलबहादुर खत्री १
सुब्वा रणबहादुर खत्री क्षेत्री १
- ले० कोमलसिंहका छोरा राम ब० खत्री
रामबहादुर खत्रीका छोरा २
कृष्णबहादुर खत्री १ खगेन्द्रब० खत्री
डी० दिलबहादुर खत्रीका छोरा ३
सुब्वा रुद्रबहादुर खत्री १
नर्सिङबहादुर खत्री १
सुवा तोरणबहादुर खत्री १
सुवा रुद्रबहादुर खत्रीका छोरा २
महेशकुमारसिंह खत्री १
सुरेसकुमार खत्री १
सुब्वा रणबहादुर खत्रीका छोरा ४
खिच्मतबहादुर खत्री १
चिनियाबहादुर खत्री १
प्रेम खत्री १ नाम अज्ञात
डिल्लीबहादुरका छोरा गगन खत्री
गगनसिंह खत्रीका छोरा ५
बलराम खत्री १ जनक खत्री १
शिव खत्री १ प्रह्लाद खत्री १
विष्णु खत्री १

मानबहादुर खत्रीका छोरा १
खड्गबहादुर खत्री १
खड्गबहादुर खत्रीका छोरा
भक्तबहादुर खत्री
ललितबहादुर खत्रीका छोरा १
जगतबहादुर खत्री १
जगतबहादुर खत्रीका छोरा १
जगतबहादुर खत्री १
जगतबहादुर खत्रीका छोरा २
ॐ बहादुर खत्री १
वि० रणबहादुर खत्री १
ॐ बहादुर खत्रीका छोरा २
ई० स्वयंबहादुर खत्री १
भोलाबहादुर खत्री १
रणबहादुर खत्रीका छोरा २
भोला खत्री १ नारान खत्री १
मु० लछीमन खत्रीका छोरा ३
जमानसिंह खत्री १ वेलबहादुर खत्री १
कृष्णबहादुर खत्री १
वेलबहादुर खत्रीका छोरा १
परशुराम खत्री १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

जिम्रिेका खत्रीहरूको मूलपुर्खा

नारायण उपाध्याय पौडेलका छोरा २
डम्बर पौडेल खत्री १
अम्बर पौडेल खत्री १
डम्बरका छोरा १ भोजराज खत्री १
भोजराज खत्रीका छोरा १
वाजवर्ण खत्री १
वाजवर्ण खत्रीका छोरा १
कालु खत्री १
अम्बर खत्रीका छोरा १
गणेश खत्री १
गणेश खत्रीका छोरा १
ऋतुवर्ण खत्री १
ऋतुवर्ण खत्रीका छोरा १
चन्द्रवीर खत्री १
चन्द्रवीर खत्रीका छोरा २
महावीर खत्री १ जसराज खत्री १
महावीर खत्रीका छोरा २
भूपाल खत्री १ बाँके खत्री १
भूपाल खत्रीका छोरा २
गंर्जसिह खत्री १ खंभसिह खत्री १
बाँके खत्रीका छोरा १
कमलवहादुर खत्री १
कमलबहादुर खत्रीका छोरा ३
चक्रवहादुर खत्री १ भरत खत्री १
रामबहादुर खत्री १

जसराजका छोरा ३
नरवहादुर खत्री १ हर्कवीर खत्री १
सेरजङ् खत्री १
हर्कवीरका छोरा २
बंवहादुर खत्री १ +
अक्कलध्वज खत्री १
अक्कलध्वज खत्रीका छोरा १
डंवरवहादुर खत्री १
नरवहादुरका छोरा २
नैंनसिंह खत्री १ बंवहादुर खत्री १
नैंनसिहका छोरा ३
रनवहादुर खत्री १
लोकवहादुर खत्री १
जंगवहादुर खत्री १
बंवहादुरका छोरा ४
हिम्मत खत्री १ मोती खत्री १
कृष्ण खत्री १ हेम खत्री १
हिम्मत खत्रीका छोरा २
हर्कवहादुर खत्री १ कप्तान खत्री १
मोती खत्रीका छोरा १
अकलमान खत्री १
सेरजङ्का छोरा १
कृष्णवहाडुर खत्री (दैलेखवसाइँ)

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

[शुक्ला गंगाको बायाँ किनार लामाचौर भँडारी-डहर भँडारी क्षत्री हरूको हो । यी काश्यप गोत्री भँडारी-हरूको मूल पूर्खाले बडामहाराजापृथ्वी-का सेवा तथा राजभक्तिमा सर्मपित भै बाइसे चौबीसे राज्यका घले राजा रजौटाहरू सँग घोर घमासान युद्ध गरेर नेपाल एक विशाल राष्ट्र निर्माण गर्ने काममा ठुलो पराक्रम देखाएका छन् । ती भँडारीहरूको पुर्खौली हेर्नुहोस् :—]

गन्जसिंह भँडारी क्षत्री
जसवन्त भँडारी क्षत्री १

गन्जसिंह भँडारीका छोरा ३
माधवसिंह भँडारी १
ले० प्रसादसिंह भँडारी १
ज्वालासिंह भँडारी १

माधवसिंह भँडारीका छोरा ३
सु० कोमलसिंह भँडारी १
डि० बुद्धिमानसिंह भँडारी १
डि० कर्णमानसिंह भँडारी १

सुकोमलसिंह भँडारीका छोरा ५
हेमानसिंह भँडारी १
देउमानसिंह भँडारी १
दुर्गामानसिंह भँडारी १
पृथ्वीमानसिंह भँडारी १
खिममानसिंह भँडारी १

हेमानसिंह भँडारीका छोरा ३
भद्रमानसिंह भँडारी १
रत्नमानसिंह भँडारी १
गणेशमानसिंह भण्डारी १

देउमानसिंह भँडारीका छोरा १
कृष्णमानसिंह भँडारी १
गोपीमानसिंह भँडारी १

दुर्गामानसिंह भँडारीका छोरा १
वेदमानसिंह भँडारी १

खिममानसिंह भँडारीका छोरा १
तेजमानसिंह भँडारी १

डी० कर्णमानसिंह भँडारीका छोरा १
अम्बरमानसिंह भँडारी १

अम्बरमानसिंह भँडारीका छोरा २
उपेन्द्रमानसिंह भँडारी १
राजेन्द्रमानसिंह भँडारी १

ले० प्रसादसिंह भँडारीका छोरा ४
लिप्तमानसिंह भँडारी १
लोकेन्द्रमानसिंह भँडारी १
जगतमानसिंह भँडारी १
शिवमानसिंह भँडारी १

लिप्तमानसिंह भँडारीका छोरा ४
माधव भँडारी १ कृष्ण भँडारी १
श्याम भँडारी १ कालु भँडारी १

जगतमानसिंह भँडारीका छोरा ३
दुर्गामानसिंह भँडारी १
पृथ्वीमानसिंह भँडारी १ रा. पं. स-
तेजमानसिंह भँडारी १

पृथ्वीमानसिंह भँडारीका छोरा १
शरदमानसिंह भँडारी १ रा. पं. स-

तेजमानसिंह भँडारीका छोरा १
वेदभानसिंह भँडारी १

जसवन्तसिंह भँडारीका छोरा १
रणबमसिंह १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

रणबर्मसिंह भँडारीका छोरा ४

नैनसिंह भँडारी १
वदलसिंह भँडारी १
गम्भीरसिंह भँडारी १
जमानसिंह भँडारी १

नैनसिंह भँडारीका छोरा ४

भैरवबहादुर भँडारी १
डि० बखतबहादुर भँडारी १
लोकवहादुर भँडारी १
गुन्जबहादुर भँडारी १

डि० बखतबहादुरका छोरा ३

कृष्णवहादुर भँडारी १
दानवहादुर भँडारी १
गणेशबहादुर भँडारी १

गुन्जबहादुर भँडारीका छोरा २

लोकेन्द्रवहादुर भँडारी १
गेहेन्द्रबहादुर भँडारी १

[1]वदलसिंह भँडारीका छोरा १

कृष्णबहादुर भँडारी १

कृष्णबहादुर भँडारीका छोरा १

उजिरे भँडारी १

गंभीरसिंहका छोरा १

वीरबहादुर भँडारी १ +

जमानसिंह भँडारीका छोरा २

डंबरवहादुर भँडारी १
नरवहादुर भँडारी १

डंबरवहादुर भँडारीका छोरा २

चेतबहादुर भँडारी
हरिबहादुर भँडारी १

नरबहादुर भँडारीका छोरा ७

रुद्रबहादुर भँडारी १
लालवहादुर भँडारी १
लेखवहादुर भँडारी १
उदयबहादुर भँडारी १
चेतवहादुर भँडारी १
रेसबहादुर भँडारी १
बाबुराम भँडारी १

(ताकुम् धारापानी मौलोका स्थापित पौडेल कालु थापाका सन्ततीहरू उसै थलोदेखि बगालै बनेर काश्यप ऋषिले झुप्रो हाली तपस्या गरेको उच्च चिन्तन, मनन, स्वाध्यायको तपोभूमि कास्की-कोटमा चढे, उनै शाह र लामिछाने, थापा र बस्नात कार्की र कुँवर खड्का-हरूका साथ जिउँदाका जन्ती मर्दाका मलामी वने, तिनैको एक हाँगो यहाँ यसरी फैलिएको छ)

वाटुलेचौरका बगालै थापा गोत्र :
'आत्रेय थर पौड्यालय :

वागबीर थापा

ऐंका छोरा ४

जि० मु० अंगद थापा १
जुठु थापा १ जबर थापा १
बाहावल थापा १

---

१. सिंहमानसिंह भँडारीको छोरा ख० दिलमानसिंह भँडारी र कान्छो भँडारी हुन् । यो हाँगोलाई दोस्रो संस्करणमा प्रकाशित गरिनेछ ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

जि० मु० अंगद थापाका छोरा
जि० मु० फत्त्यसिंह थापा १

जि० मु० फत्त्यसिंह थापाका छोरा ६
करवीर थापा १ लालबहादुर थापा १
अर्जुन थापा १ देवराज थापा १
दलवहादुर थापा १ बलबहादुर थापा १

करवीर थापाका छोरा २
धोजे थापा १ धर्मसिंह थापा १

धोजे थापाका छोरा १
ह० बलबहादुर थापा १

ह० बलवहादुर थापाका छोरा १
धनवहादुर थापा १

धनवहादुर थापाका छोरा १
कटुजे थापा १

लालवहादुर थापाका छोरा ३
हर्कबहादुर थापा १
भक्तबहादुर थापा १
देवीबहादुर थापा १

अर्जुन थापाका छोरा १
अने थापा १

अने थापाका छोरा ३
वहादुर थापा १ काले थापा १
भूपाल थापा १

वहादुर थापाका छोरा १
कर्णवहादुर थापा १ काले थापा +

भूपाल थापाका छोरा
मनवहादुर थापा १

मनवहादुर थापाका छोरा २
जसराज थापा १ रुद्रबहादुर थापा १

देवराज थापाका छोरा २
फौदसिंह थापा १
देवीबहादुर थापा १

दलवहादुर थापाका छोरा १
देवबहादुर थापा १

वलवहादुर थापाका छोरा २
तुलबहादुर थापा १ गोरे थापा

फौदसिंह थापाका छोरा १
दुर्गबहादुर थापा १

दुर्गबहादुर थापाका छोरा ४
हेमबहादुर थापा १ हर्कबहादुर थापा १
यज्ञबहादुर थापा १
तेजबहादुर थापा १

देवीवहादुर थापाको छोरा १
प्रेमबहादुर थापा १

जुठु थापा
ऐं.का छोरा १ माथवरसिंह थापा १

माथवरसिंह थापाका छोरा २
चामु थापा १ नैनसिंह थापा १

चामु थापाका छोरा ३
हर्कवहादुर थापा १ माहिला थापा १
टेकवहादुर थापा १

माहिला थापाका छोरा १
खिमबहादुर थापा १

नैनसिंह थापाको छोरा १
इन्द्रबहादुर थापा १

जबर थापा
ऐं.का छोरा १ नरवीर थापा १

नरवीर थापाका छोरा १
विराज थापा १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

विराज थापाका छोरा ३
रणवीर थापा १ धनवीर थापा १
सन्ते थापा १

रणवीर थापाको छोरा १
धोकल थापा १

धोकल थापाको छोरा
भीमवहादुर थापा १

धनवीर थापा + सन्ते थापा +
भीमबहादुर थापाका छोरा १

बाहावल थापा

ऐं.का छोरा १ खड्गसिंह थापा १

खड्गसिंह थापाका छोरा २
जि० मु० गुमानसिंह थापा १
वलिराज थापा १ (आसाम वसैं)

जि० मु० गुमानसिंह थापाका छोरा ५
कर्णबहादुर थापा १
ललितवहादुर थापा १
पूर्णवहादुर थापा १
लालवहादुर थापा १
वीरबहादुर थापा १

कर्णबहादुर थापाका छोरा ३
चित्रवहादुर थापा १ (अज्ञात)
पदमवहादुर थापा १

ललितवहादुर थापाका छोरा १
दिलवहादुर थापा १

पूर्णवहादुर थापाका छोरा २
होमवहादुर थापा १
मोतीवहादुर थापा १

लालवहादुर थापाका छोरा २
लोकबहादुर थापा १
होमबहादुर थापा १

वीरबहादुर थापाका छोरा २
वीरबहादुर थापा १
रामवहादुर थापा १

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

थामे अधिकारी[1] क्षत्रीको पुख्यौंली

चौबिसे समय भन्दा पनि, पूर्व खाञ्चाखान मिचाखानको वंशमा प० ४ नं० नुवाकोटका राजाले पटरानीका सन्तान नभै मुडुलाकार्कीकी छोरी बिहे गरे पछि तिनै कन्याबाट २ छोरा पैदा भए। (१) श्याम (२) माणिक। पछि पटरानीबाट पनि, एक राजकुमार पैदा भए। तर उनका बुवा स्वर्ग भैसकेका थिए राजकुमार पाँच वर्षका हुनाले अब पटरानी मुमाबाट पैदा भएको भाइ नावालखै भए भनी तिमी २ भाइको उमेर पुगेको हुनाले यो राज्य सत्ता "धर्मसित थामे" भन्ने सहितको अधिकार राजाबाट स्वर्गारोहण हुनु भन्दा अगाडि बक्सिएको थियो र ती २भाइले राज्य चलाए।

पल्लो नुवाकोटका राजाले कास्कीकोटमा अधिकार लिए पछि चौबिसे अन्य छिमेकी लमजुङ, तनहुँ राज्यलाई समेत आफ्नो अधीनमा लिए। तनहुँ लमजुङसित साँठो गाँठो मिलाए पछि एक भाई तनहुँ पस्यो। अर्को भाइले धादिङ फूलखर्कैमा बस्ती बसायो र यिनैका सन्तान दर सन्तान आज फैलिए र अधिराज्य भरी थामे अधिकारी क्षत्री भएर छरिएका छन्। जसमा तनहुँ अर्चलचहुरका अधिकारी क्षत्री खलकको पुख्यौंली तल दिएको छ :—

रानी पोखरी, स्थित काठमाडौं दरबार हाईस्कूलका हेडमास्टर नेपाली दन्त्य कथाका संकलन स्वर्गीय श्रीबोध विक्रम अधिकारी र उहाँका छोरा मेजर कृष्ण बिक्रम, नेपाल राष्ट्रबैंकका गवर्नर कल्याण बिक्रम अधिकारी, अनि बखानसिंह अधिकारीको वंशजमा गजकेशर अधिकारीको छोरा जितबहादुर अधिकारी र साझा प्रकाशनका अध्यक्ष श्री क्षत्रप्रताप अधिकारी यस क्रममा विशेष उल्लेखनीय छन्।

बखानसिंह अधिकारी क्षत्री
ऐका छोरा ४
मेजर बिसमानसिंह अधिकारी १
डि० कुलमानसिंह अधिकारी १
सुबेदार उजीरसिंह अधिकारी १
तीलबीरसिंह अधिकारी १
कुलमानसिंहका छोरा १
डिल्लीमानसिंह अधिकारी १

१—क० झलकमानसिंह अर्चलचौर, अमृतसिंह अधिकारी धादिङ, क० सन्तबहादुर अधिकारी ज्यामरूक।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

ऐंकाका छोरा १ हरिबहादुर अधिकारी

ऐंका छोरा ४

रामचन्द्र अधिकारी १ मोहन अ० १

वालकृष्ण अधिकारी १ शरणसिंह
अधिकारीं क्षत्री १

सु० उजीरसिंह अधिकारीका छोरा ३

ले० माशवरसिंह अधिकारी १
सुवेदार कीर्तिमानसिंह अधिकारी १
क० प० ललितवम अधिकारी क्षत्री १

माधवसिंह अधिकारीका छोरा ३

नजरमानसिंह अधिकारी १
हेमवहादुर अधिकारी १
कोते छेत्रवहादुर अधिकारी १

हेमवहादुर अधिकारीका छोरा १
डंबरवहादुर अधिकारी १

ऐंका छोरा २

अरुण १ कमल १ नवीन १

कोते छेत्रबहादुरका छोरा ६

कृष्णबहादुर १ ईमानसिंह १
जम:गोविन्द १ मे० कुलबहादुर अ० १
खड्गवहादुर अधिकारी १
सुवेदार कीर्तिमानसिंह अधिकारीका
छोरा ३

ले० धीरजमानसिंह अधिकारी १
दीर्घसिंह १ क० झलकमानसिंह १

ले० धीरजमानसिंहका छोरा ३

सुब्बा विष्णुध्वज अधिकारी १
जमादार शिवध्वज अधिकारी १
सुवेदार ब्रह्मध्वज १

विष्णुध्वजका छोरा २
केशव अधिकारी १ विमल अधिकारी १

ब्रह्मध्वजका छोरा २

प्रकाश अधिकारी १ दीपक अधिकारी १

क० झलकमानसिंहका छोरा ३

वीर्पुध्वज अधिकारी १ सुदीपध्वज अ० १
सुजनध्वज अधिकारी १

क० प० ललितबम अ०का छोरा २

मेजर मेहेरध्वज थामे अधिकारी १
सचिव कर्णध्वज अधिकारी क्षत्री १

मे० मेहेरध्वजका छोरा २

महानिर्देशक विन्दुध्वज अधिकारी १
जोनध्वज अधिकारी १

कर्णध्वज अधिकारीका छोरा २

ईन्जीनीयर अरुणध्वज अधिकारी १
ईन्जीनीयर सत्यध्वज अधिकारी १

—:०:—

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

उपसंहार

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

उपसंहार

कूल भन्नु जन्मस्थल हो । यही जन्मस्थललाई स्वर्गीय आलोकदिएर भुक्ति मुक्तिलाई उन्मुख गराउनु हरएक कूलदीपक सन्ततिको कर्तव्य हुन्छ ।

आज उत्तर भोट दक्षिण भारतसंग हाते मालो गर्दै छिमेकीको रुपमा हाम्रो देश विकासोन्मुख छ । यस राष्ट्रका निवासी मेची महाकाली भित्रका कुनै अदृष्ठ-कर्ताद्वारा निर्मित हिमाल पहाड र भित्री मधेश तराई आदि प्राकृतिक भूमण्डलमा वस्ने आजका हामी नेपालीहरू आफुलाई सगौरव नेपाली भन्दछौं । तर यो नेपाल खण्ड कति ठाउँमा धाँजा फाट्यो दैवी प्रकोपबाट या दुश्मनीय हमलाबाट भनौं यसको सौंन्दर्यलाई देखी राल काडी कति[1] बाइसे चौबिसे राजाहरू छारा ठाउँ ठाउँमा गढी किल्ला पार्वत्य चुलीमा निर्माणगरी सामन्ती स्वतन्त्र राज्य चलाउनु पुगेका थिए । यहाँ कहिले गोपाल, अहीर, किराँत, कहिले लिच्छवी र कहिले मल्ल राजाहरुले आफूलाई सूर्यवंशी र चन्द्रवंशीमा घोषित गरी वैदिक तथा बौद्ध आदि धर्मको अनुयायी बनी आफ्नो युगलाई सुनौला अक्षरमा अंकित गरेर परमधाम भए ।

यस देशलाई जब श्री ५ पृथ्वीनारायण शाहबाट पर्वतीय गुरुङ मगर खस क्षेत्रीहरूको सुदृढ़ संगठनद्वारा पूर्व पश्चिम उत्तर दक्षिण चौरदिशालाई संगठनात्मकले विजय गरी एकीकरण गरियो, त्यस कामको प्रमुख सूत्रधारको रूपमा पनि थापा, बस्नेत, पाँडेहरू नै थिए । श्री ५ बडामहाराजा धिराजको उत्तरा-धिकारीको रूपमा प्रतापसिंह (जन्म बि० सं० १८०८ गद्दी आरोहण बि० सं० १८३१ स्वर्गारोहण १८३४) रणबहादुर शाह (जन्म बि० सं० १८३२ गद्दी आरो-हण बि० सं० १८३४ पदत्याग बि० सं० १८५५ स्वर्गारोहण बि० सं० १८६३)

१—उस समय सल्यान देखि बझाङ, सम्मका, २२ राज्य यी थिए (जुम्ला रूकुम, सल्या, मालनेटा, फलाबाङ, गुर्माकोट, दाङ छिल्ली, जाजरकोट, जाहारी, रोल्पा, बाँफी, दुल्लु, दैलेख, अछाम, गोताम, बिमकोट, मुसीकोट, दर्ना, बझाङ, बाजुरा, थलहरा । तनहुँ देखि प्यूठान सम्मका २४ राज्य लमजुङ, कास्की, नुवाकोट, सतहुँ, गरहुँ, भीरकोट, पाल्पा, गुल्मी, अर्घा, खाँची, पर्वत, गलकोट, मुसीकोट, इस्मा प्यूठाना, खुमरी, विमरी, यिनै राज्यलाई बाइसी र चौबिसी भन्ने चलन थियो ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

आदिको उदयमा पनि नायकी रूपले बहादुर शाह तथा राजेन्द्र लक्ष्मीद्वारा नेपाल एकीकरणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलिएको कुरा अविस्मरणीय छ। यस समयमा हिमाली भेकले चर्चेको पहाडीं भागमा जति सबै नै नेपाल राष्ट्र हो भन्दै पश्चिमी क्षेत्र काँगडा गढ कुमाउ-पहाडमा गर्जिने नेपाली सपूत अमरसिंह थापा सरदार भक्तिसिंह थापा आदिनै थिए। मलाउ, तारागढ, नालापानीका ढिकढाक खोला-खोल्साहरूमा नेपाली नर-नारीलाई एकत्रित गरी फिरंगी विरुद्ध राष्ट्र-चेतना जगाउने बीर बलभद्र आदिनै थिए। किन्तु साम्राज्यवादी अंग्रेजले आफ्नो भौतिक विकासको र छल-छामको खडयन्त्र द्वारा तराईको केहीं भेक काट्न वाध्य नै गरायो-लग्यो।

क्षत्रियहरूले जुवा खेल्नु, लडाइमा हाँक दिएर बोलाएमा पछि न हट्नु भन्ने हिन्दू धर्म र संस्कृति अनुसार आफू अगि बढ्ने हिम्मत देशभक्त नेपाली वीरले कायम राख्तै आएको कुरा हो।

यस पहाडी थुम्का थुम्की र डाँडाँ कांडामा बसेका विभिन्न नेपालीं जातिहरू-ले पुरातनकाल देखिनै जाति-जातिको साँघुरो घेरालाई नाघीं आफू कर्मक्षेत्रमा उत्रे-को कुरा कहिल्यै भुल्न सकिदैन। यिनीहरूले समानताको मंत्र र विकासको राष्ट्र ध्वनि फुक्तै सदैव राष्ट्र निर्माणमा लागेका पाइन्छन्। आफ्नो कर्म अनुसार नाम र उद्देश्य दिदै यहाँको थलोलाई पहिले देखिनै पुकारिएको पाइन्छ—तपोभूमि, पुण्य-भूमि, विहार (क्रिडा) भूमि, कर्मभूमि आदि। यहाँ जसले जुन कल्पना र आरा-धना गऱ्यो त्यही प्राप्त गर्ने क्षमता छ भन्ने कुरा भुल्न सकिदैन। यहाँ ऋतु-ऋतुले दिएका फलफूल खनिज पदार्थ जल आदि प्राप्त गरी खाने र हिंड्ने मानवीय प्रकृति हो। यसैमा रमाई हाँसी खेली उफ्री हाउ भाउ गरी रमाउने, नाच्ने, गाउने, खन-जोत गरी पसिना बगाउने आदि अनुकरण हाम्रा कर्मभूमिका उपलब्ध मानिन्छन्। यस बाट नै हाम्रो सार्वभौमिकताको रक्षा गर्दै स्वाभिमान एवं संस्कृति-लाई जोगाई राख्न ठूलो प्राप्ति भएको छ। यसैमा क्रियाशील बनी अलौकिक शक्ति आर्जन गर्ने रुपमा शोषण र दबाब गरी हैन राष्ट्रीय निर्माणको ज्योतिर्मय आलोक दिई विज्ञानको वास्तविकता पैल्याइ अलौकिक स्थायित्व प्रदान गरे। यहाँ कूल देवता र पूजाको महत्व दर्शाउने सिर्जनात्मक आधार पनि निर्माण गरे। बेला बेला-मा विपक्षीको हमला गरिने शक्तिलाई सिथिल पर्नि साहसी राजाको स्थापना गरे। छरिएको विभिन्न सम्प्रदायलाई एक जूट पारे। यसरी पृथ्वीनारायणशाहको सपना साकार गरी शक्ति विशेषको राष्ट्रीय ज्योति जगाउने काम प्रमुख रूपले थापाहरू कै पराक्रम र लगनशीलता बाट भएको थियो। यसवाट अन्तर राष्ट्रमा प्रतिष्ठा र नेपालको सार्वभौमिकतामा आँच ल्याउने आँट सम्म पनि हुन सकेन। यो वंशा-

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

वलीले यही कुरालाई प्रदर्शित गरेको छ। यहाँ पाइने धार्मिक सामाजिक र राजनीतिक बिकासलाई बढाउने राजा प्रजामा एकता ल्याउने आदि कार्य पनि थापाहरूबाट भएको पाइन्छ। यसैले देशलाई कठिन अवस्था परेको वेला आफूलाई खुकुरीको धारमा राखेर पनि यिनीहरूले देशको शान मान जोगाउन अगि वढेका छन्। यिनीहरूले नै आफ्नो राष्ट्रका सारा जनतामा राष्ट्रीयता र राजभक्ति कायम गरी अगि वढेका राजाको आह्वानमा काँधमा वाँध मिलाई—राष्ट्र रक्षाको क्रान्तिमा साथ दिएका छन्। जीवनलाई वलिदान गर्दै ऐतिहासिक पानामा गौरवको वान्की चढाउने राष्ट्रीय विभूति अमरसिंह, माथवर, भीमसेन आदि औंलामा गनिने बीर स्वयंमा एकलव्य थिए भन्नु अत्युक्ति हुने छैन।

स्वामी राजा रणवहादुर शाहका वजे श्री ५ बडामहाराजाधिराज पृथ्वी वि० सं० १८३१ मोहनतीर्थ (गोरखा-देवीघाट) मा स्वर्गारोहण हुँदा ९ जना रानी सतीगएका थिए। यसै मोहन तीर्थ निकट काली भूमि वंकोट ग्राम सुभिक्ष राजवन्ती भूमि भनी प्रशंशा गरिएको गोर्खा वोर्लाङमा जन्मिएका भीमसेन थापाका वावु अंवरसिंह थापाको जन्म १८१६ मा भएको हो। फेरि पश्चिमी नेपालको लडाईंमा नाम चलाएका अर्का बुढा अमरसिंह थापाको जन्म चाँहि १८०८ मा भएको हो। यिनलाई पृथ्वीनारायण शाहलाई वोलचालमा बूढा महाराजा भनी प्रयोग गरे झैं वूढा अमरसिंह भन्ने पनि चलन छ। वि० सं० १८४५ मा वहादुर शाहले भोटेसँग युद्ध गर्दा केरूङ कुती अमल गरी डिगर्चामा भोटेहरूलाई लघारेका थिए। राणाको एक छत्र उदय हुनु अघि नेपालको खलवलिएको शासनमा २३ वर्षका भीमसेन थापा र २३ वर्षकै रणवहादुरशाहको समान उमेरको दौंतरी थियो। यसै बीचमा रणवहादुर शाहका पछि लागीं अंवरसिह थापाका छोरा भीमसेन थापा आफ्नो लाल वाल सहित "स्वामीको जो गति मेरो सोही…… भनै राजा वनारश (काशी) लाग्दा सँगैं गएका थिए। येता वालक राजा गिर्वाणलाई लिई राजेन्द्रलक्ष्मीले पाण्डेहरूको मन्त्रीत्वमा राज्य-सन्चालन गरेकी थिइन्। यस समयको नेपालको स्थिति अशान्ति र परस्पर वैमनष्यपूर्ण थियो। पछि अमरसिह सहित् स्वामीराजा रणवहादुर शाह फर्के पछि पाण्डेहरूको शक्ति खत्तम गराई बिस्तारै भीमसेन अभ्युदय हुन्छ। त्रिरत्न सौन्दर्य गाथाका रचयिता कवि सुन्दरानन्दले— "जियान् मन्त्रीश थापा कुलमणि र निशं भीमसेनो यशस्वी" भनी "थापा कूलको रत्न" भन्ने पदवी दिएका छन्। तेस्तै स्वयं गिर्वाणबाट यिनलाई "सर्व भीममये जगत्" भन्दै प्रशंसा गरियो। हुनपनि ल० पु० पाटन जाने वागमतीको पूल, धरहरा, सुनधारा, नरदेवी, शोभाभगवतीको पूल आदिको साथै सेना संगठनको विकास र बारूदको निर्माण प्रशोधन आदि जस्ता काम यिनैबाट भएको थियो। यिनले सैनिक प्रशासनमा निक्कै

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

सुधार गरेका थिए। १५८ रोपनी जगामा सैनिकहरू बस्ने र तालिम ज्ञान लिने सैनिक शिविर (छावनी) थापाथलीमा खोली बन्दोबस्त मिलाए।

यसप्रकार नेपाललाई सैनिक संगठन तथा विकास सुविधाको रूपद्वारा एउटा सबल र अस्तित्वपूर्ण राष्ट्रको रूपमा उभ्याउने काम भीमसेन थापाबाट भएको कुरा स्मरणीय छ। यिनका भाइ नयनसिंह थापा (काँगडामा वीरगति पाएका) गजरसिंह, अमरसिंह र रणवीरसिंहले पनि राष्ट्ररक्षाको सन्दर्भमा ठूलो काम गरेका थिए। यिनको खलक माथबरसिंह थापाले ज्यूँदै पक्डेको र मारेको बाघको तस्वीर अझै अजायब (म्युजियम) घरमा राखेको हामी देख्न सक्छौं। श्री ५ **बडा महाराजा पृथ्वीनारायण शाह** द्वारा पनि आफ्नो दिब्योपदेशमा राष्ट्रिय एकीकरणको लागि थापाको ठूलो योगदान भएको कुरा प्रस्टयाउँदै खुला हृदयबाट प्रशंसा भएको कुरा यहाँ अविस्मरणीय छ।

वि० सं० १८९५ सालतिर आई थापा खलकमा आपत्तीको पाहाड बज्रन्छ। भीमसेन थापालाई विष मुद्दा लाग्दछ र यिनको खलकमा अन्योलको कुइरो मडारिन थाल्दछ। फलस्वरूप : यिनी आफ्नो आत्मगौरव र ईज्जतप्रति ममता रा खतै स्वयं वि० सं० १८९६ साउनमा आत्महत्त्या निम्ति सेरिई दर्दनाक किसिमले ९ दिन बाँची परमधाम हुन्छन्। यिनको लास स्याल, गिद्धलाई आहार बनाई दिईन्छ। पछि भीममुक्तेश्वरको[1] निर्माण हुन पुग्द छ। यिनलाई यो षडयन्त्र रच्ने सूत्राधार मुख्तियार रणजङ् पाँडे थिए। यिनीहरूले विष मुद्दालाई लक्ष गर्दै सात पुस्तासम्म थापा खलकले जागिर पाउने छैन भन्ने उर्दी फिंजाएका थिए। बँचेका यत्किन्चित् थापालाई पनि जात पतित गराई चोक-चोकमा गै भिखारी बन्दै मागी खानु भन्ने उर्दी दिए। यिनका आइमाईलाई नांगा पयरबाट नै हेल्मु-भोटसम्म पुऱ्याई त्यहाँवाट पैदलै फर्काइ बोर्लाङ बुङ्कोट पाहाडमा डुलाएका थिए। वीर माथवरसिंह भारत चंपारन जिल्लातिर थिए। आफ्ना पितासहित् थापा खलकको पतनले उनको हृदय जलेको थियो। भीमसेनको मृत्यु पश्चात् १८९९ सम्म नेपालको राजकाजमा निकै अस्तव्यस्त र भांड भैलो मच्चिई रह्यो। यो स्थितिमा वि० सं० १८९९ साल पौषमा वाउन्नलाख पाहाड मध्धेशका प्राणीमा रीति स्थिति भएन, सरकारमा पनि सुविस्ता भएन, आउनु पऱ्यो भनी अभयको धर्मपत्र-लालमोहर पठाइयो। यसरी अभयदान भए पछि उनी नेपाल आए र वि० सं० १९०१ मा धर्म बन्देजको कागज यसरी भयो—कप्तान वलवहादुर थापाले ढुंगाको सोझो गरी आएका तिमी थापाहरू माथि अन्याय जबरजस्तीसित बेहुर्मत गऱ्याका हुन्। भीमसेन थापालाई

---

१. विष्णुमतिको कालीमाटी पूलमाथिको दाहिने किनारमा छ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

कीर्ते जालसाँजको चुक्ली पारी बेहुर्मत गरी प्राण त्याग गराउन जाने नौं, विरायौं भनी १९०० साल साउनवदी २ रोज १ मा रणजङ् पाँडे प्रभृतिको कायलनामा कागज भयो। थापाहरूको सर्वश्व भएको सारा सम्पत्ति थामियो। माथवरसिंह प्रधानमन्त्री भए। अझै यिनका सन्तान गोर्खा[1] वोर्लाङ डाँडाँमा यस प्रकार पाइन्छन् :—

अमर सिंह थापा
↓
उजिर सिंह थापा
↓
सेरजङ्ग थापा
↓
खड्ग जंग थापा
↓
मान प्रताप थापा
↓
भैरव बहादुर थापा
↓
रुद्र वहादुर थापा

पूर्व २ नं का माथवर सिंह थापाका खलकहरू :—

प्र० मं० माथवर सिंह थापा
↓
भैहरणसिंह थापा
↓
भैरवरसिंह थापा
↓
स० भरैंसिह थापा
↓
नृपसिंह थापा | प्रसादसिंह थापा

नृपसिंह थापा
↓
कर्णेल सनमानसिंह
↓
जंगवीरसिंह थापा
↓
ले हर्कवहादुर थापा

प्रसादसिंह थापा
↓
क०प० गणेशबहादुरसिंह थापा
↓
ले० नरसिंहवहादुर | डि०ए० तुलवहादुर थापा | पद्मजङ्ग थापा | समरजङ्ग थापा

ले० नरसिंहवहादुर
↓
३ छोरा

डि०ए० तुलवहादुर थापा
↓
राजेन्द्रवहादुर थापा

समरजङ्ग थापा
↓
४ छोरा

पद्मजङ्ग थापा
↓
सनद कुमार | पूर्ण कुमार | नरेन्द्र जङ्ग | वीरेन्द्र जङ्ग

---

१. पद्मजङ्ग थापाका पुत्र जेठा चन्द्रजङ्ग पद्मजङ्ग थिए। यिनका छोरा विश्वबन्धु थापा भए :—

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

माथवरसिंह थापाको प्रधानमन्त्रीत्व प्राप्तिले यिनीहरूको आश्रयमा रहेका कुँवरहरूको पनि भाग्योदय हुन पुग्यो। वालनरसिंह कुँवरको पुख्यौली घर प० ४ नं० भिर्कोट ज्याग्दीखोलामा थियो। यिनीहरू स्याङ्जाबाट कास्की र कास्कीका राजासँग छोरी ताराको प्रसंगले मन मुटाप भै गोरखा पुगेका थिए। नेपाल अभियानमा उपत्यका प्रवेश गरेका कंवरहरू माथवरसिंह थापाको उदयले वाल नर सिंह सहित जंगवहादुरलाई आश्रय मिल्यो, फलतः भानिज जंगवहादुरलाई सुवेदारी मान दिई थापा थलीमा गास-वास समेत दिइयो। पछि यिनै जंगबहादुर द्वारा मामा माथवरसिंहलाई वि० सं० १९०१ को रात्रिमा गोलीद्वारा मारियो र झ्यालवाट मिल्काइ दिई हात्तीबाट लास घिसारी पशुपति आर्यघाटमा दाह संस्कार भयो। यसरी मामा मारी जंगवहादुरको राजदरवारमा प्रवेश भए पछि वि० सं० १९०३ मा कोतपर्व मच्चिन्छ। यसमा देशभक्त सपूतहरू विना कसुर परमधाम हुन पुग्दछद्। जसमा सर्दार दगमर्दन थापा कुंभे थापा, पूर्णधन थापा, रणजोर थापा, काजी नरसिंह यापा सर्दार अर्जुन थापा आदि काटिन्छन्। र वाँचेका जंगवीर थापा लगायत केही थापाहरू भाग्दछन्, धपिन्छन्। यसरी कोतपर्व भँडार खालपर्व आदि नर संहारकारक काण्डहरू रचि जंगवहादुरले आफ्ना प्रतिद्वन्दीहरूलाई पूरापूर सखाप पारे र निस्कन्टक शक्ति हत्याउँछन्। यसरी आफू एक छत्र वीर निस्केकोले राजदरिवारमा समेत सन्त्रास फैलन पुग्दछ। यही मौका छोपी आफ्नो जातित्व र वंशको गौरव राख्ने अभिप्रायमा उनले श्री ५ मार्फत् लालमोहर बनाउँछन्—जसमा जंगबहादुरका अघिका पुरखाहरू बडा पुरुषार्थ रहेछन्, आजदेखि यिनीहरूलाई खस छेत्री न भन्नु 'राणाजी' भन्नु। खस छेत्री भने निजले जात अनुसारको सजायँ पाउने छ। भनी लेखियो।

यसरी थापाहरूको अभ्युदयलाई षडयन्त्र र जालसाँजी गरी कुंवर राणाहरुद्वारा निमिट्यान्न पारिन्छ। बलैजफत् इतिहासको पानालाइनै कालो कुचक्रमा रँगमगाइन्छ। अनि निरङ्कुश राणाशाही राज्यको उदय हुन्छ।

प्राप्त बगाले थापाहरूको पुरानो वंशावली निम्नप्रकार छ प्रस्तुत वंशावली यहाँ हामीले नेपाली पूर्णाङ्क ८१ द्वारा प्राप्त गरी उल्लेख गरेका हौं।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

थापाका वंशावली[१]

गोत्र आत्रेय प्रवर ३ अत्री, आत्रेय, ३ अर्चनं अत्रिप्रवर इनीसंग्रह गरी श्री उदय भट्टाचार्य उमादेवी ब्राह्मणी १ तन्का पुत्र सुदय भट्टाचार्य भुमादेवी २ तन्का पुत्र रायि भट्टाचार्य देवी प्रिया रामादेवी ३ तन्कापुत्र देवदत्त भट्टाचार्य देवीप्रिया ४ तन्का छोरा वत्सराज भट्टाचार्य वसुन्धरादेवी ५ तन्का चेला भयेनन् र कन्नौज जाई विवाह् गर्न जाँदा कन्या दिएनन् पर्वत्या भयन र तव राधा माधव राजपुतकी चेली शुभकन्या विवाह् गरेर ल्याएका तनका कालु थापा जन्म्या। खसं वृद्ध भया भनीकन कार्की ब्राह्मण मीत बावा छेउ विन्ति गरी तिनैकी चेली विवाह् गरिदिया, तन्का वत्सराज जन्म्या। एक दीन बुढिया थैं तेरा मीत बाबाका चेली यै काला पुत्र भया भन्दा सुवेदीकी चेली मागी फेरी विवाह् गरिदिया तन्का कन्याराज जन्म्या कन्याराजका गोरा पौडचाल बचटराजका काला पौडचाल तन शुभ कन्याका कालु थापा हुन्, कनौज जाई कालु थापाको विवाह् गऱ्या राजा थाप्या र राजा बोलाया तन्का चेला जन्मदा वच्छराजका ३ चेला जन्म्या ब्राह्मण कालु थापाले वच्छराजैका सन्तानैमा गुरु प्रोहित मान्नु सुवेडी गणपति मान्नु पौडचालको थापालाई राजा मान्नु गरीदियां विर्ता ब्राह्मणलाई राज्य थापालाई भनी धर्मको बन्दोवस्त बाँधि दिया जान्या पौडचाल महा थापालाई चिन्दछन् गोष्ठ देवता काढा, गैडुं, गंगा भवानी हुन्। कार्तिक शुक्ल अष्टमी गोष्ठ पुजा हो जान पौडचालले र थापाले मात्रै ६ भाई त्रयोदशी अरू देवताको पुजा हो "सो कर्म कुरुते नित्यं देवता तिर्थ पुजक" पुरश्चरण कृतो वंश सर्व सिद्धी कुतो कूल ॥ कालिका प्रसादेन भूपतीर्भवतीकुल ॥ यथा गुणं तथा नाम कालु ब्राह्मण भूतते ॥ साके ५१११ सम्वत् १२४६ थापाका सन्तति कालु थापा देखिन् लेखिन्छ—

कालु थापा १

कालु थापाका छोरा ४

पूर्णखर थापा पुलामका राजा भया पुलमी थापा हुन् १

माहिला तारापती थापा ताकम् गयि वस्या राजा भया १

साहिला वीरु थापा १

कान्छा धर्मराज थापा १

जस्धर थापा पछी २ जना हुन्

---

१. नेपाली पूर्वाङ्क ख

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

दुई जना आया जम्रीमा राज्यगऱ्या २
तन्का सन्तान जमऱ्याल बोलाया
धर्मराजको छोरा अनन्तराम थापा ३
अनन्तरामको छोरा मुसु थापा ४
मुसु थापाका चेला २ मध्ये घुरू थापा ५
घुरू थापाको चेला कर्णराज थापा ६
कर्णराज थापाको छोरा धर्मराज थापा ७
धर्मराजका चेला गिरीधर थापा ८
गिरिधर थापाका चेला गङ्गाराम थापा ९
गङ्गाराम थापाका चेला रणजीत थापा १०
रणजीत थापा दद्यास आया ३ चेला जन्म्या माहिला नरहरि थापा ११
नरहरि थापाका ७ चेला मध्ये छैटौं जसराज थापा १३
जसराज थापाका चेला बलीराज थापा १४

(नेपालका प्रथम प्रधानमन्त्री भीमसेन थापा)

तनका छोरा २ भध्ये
जेठा रामचन्द्र थापा (यिनका सन्तति १२ पुस्ताका श्रीजनरलभीमसेन थापा)
कान्छा लछिमन थापा (यिनका सन्तति १२ पुस्ताका श्रीकाजी रणध्वज थापा)
रामचन्द्र थापाका छोरा देवदत्त थापा १६
तनका चेला भैरवसिंह थापा १७
तनका चेला कर्णसिंह थापा १८

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

तनका चेला स्यामराज थापा १९
तनका चेला ३ मध्ये माहिला चेला वसम्भर थापा २०
तनका चेला संग्राम थापा २१
तनका चेला विक्रम थापा २२
तनका चेला विजय थापा २३
तनका चेला वीरभद्र थापा २४
तनका मुख्यानी पट्टीका जेठा चेला जीवन थापा कीर्तिपुरमा पऱ्या २५
ऐं. ऐं. माहिला छोरा वत्सराज थापा २६
वीरभद्र थापा कान्छी मुखीनी पट्टी कान्छा अमरसिंह थापा
जीवन थापाका छोरा कृष्णसिंह थापा
वंसराज थापाका छोरा केहेरसिंह थापा
कान्छा अमरसिंह थापाका चेला ५ के
जेठा भीमसेन थापा १
माहिला नैंनसिंह थापा १
साहिला बखतवारसिंह थापा १
काँहिला अमृतसिंह थापा १
कान्छा रणवीरसिंह थापा १

भीमसेन थापाको चेला भएन र माहिला नैंनसिंह थापाका जेठा चेला उजिर सिंह थापाका चेला सेरजङ थापालाई धर्मपुत्र छोरा तुल्याई राख्या (इनले सुवेदारी मान बैठकका कामली श्री ५ महाराज रणबहादुर शाह पाउ रखवारी कासी जाई मुल काजी भैं नेपाल आई दर्बारमा कल बढाउना भारदारहरू लायि सजांय गरी जनरली मान पाई १८७२ सालमा अंग्रेजसँग २ लडाइं गरी घरको बन्दोबस्त गरी (?) सालदेखि एकौटि मुखत्यारी ३४ वर्ष सम्म गऱ्या दर्वार वसन्तपुरमा रह्या ।

माहिला नैंनसिंह थापाका चेला २ (यिनले काँगडासम्म वैह्नी जिती कॉगडैमा गोलीले मुक्त भया—यिनका छोरा कर्णेल उजीरसिंह थापा जनरल माथवरसिंह थापाका महातारी समेतलाई सरकारवाट बिर्ता लिस्त १ मोजीपुर १ पाटं वाहाफले सेरामा १० खेत वीत्तलप पाया) ।

जेठा उजीरसिंह थापा यिनले ७२ सालमा बटौलीमा २ लडाइं गरी अंग्रेजलाई जित्या) ।

कान्छा माथवरसिंह थापा १

साहिला बखतवारसिंह थापाका चेला २ (यिनले श्री ५ महाराजगीर्वाण जुद्ध विक्रम साहा श्री ५ महाराज राजेन्द्र विक्रम शाहको टहल गरी दर्वार भँडार

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

खालमा रही पालपामा २ पल्टनको तैनाथ र सबुज पल्टनको भेट खानु भनी विर्ता गरी दिया—

जेठी मुख्येनी पट्टीको छोरा जेठा त्रीविक्रमसिंह थापा १ कान्छी मुख्येनी पट्टीका कान्छा नारायणसिंह थापा १

काहिला अमृतसिंह थापाका केटी पट्टीका चेला दलवहादुर थापा १

(यिनले काजीमान भै श्रीनाथ ५ पट्टीको तैनाथ पाई यिनले अंग्रेजसँग लड्न नालापानी गया : कंपुका चाँद तोडाको नमुना ईनैले ल्याई सबै कम्पुलाई चाँद तोडा दिया······)

कान्छा रणवीरसिंह थापाका कान्छी मुख्येनी पट्टीका चेला······(यिनले १८७२ सालको लडाईं गऱ्या आफ्ना दाजु वखतवारसिंह थापा जागिमा दर्दिया भै नुवाकोट गयाको हुनाले दर्बारमा श्री ५ महाराज राजेन्द्र विक्रम शाह वहादुरको टहलमा रही छोटा जनरल भया, कालगतीले जोगीहरूसँग सतसँग गरी सन्यास धर्म ली कासीवास भयो······)

जेठा सेर विक्रमसिंह थापा १

माहिला युद्ध विक्रम सिंह थापा १

साहिला सम्सेर विक्रमसिंह थापा १

काहिला भीम विक्रमसिंह थापा १

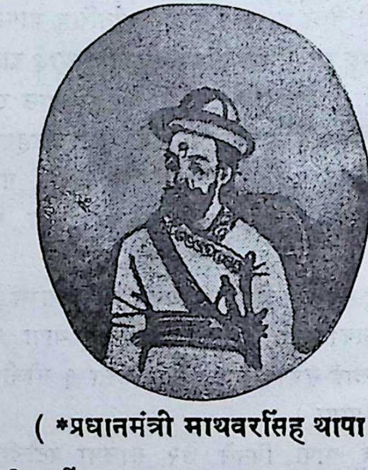

(*प्रधानमंत्री माथवरसिंह थापा)

कान्छा रघु विक्रमसिंह थापा १

जेठा उजिरसिंह थापाका जेठी मुख्येनी पट्टीका चेला सेरजङ्ग थापा १

❀ थापावंशका दोस्रा प्रधानमंत्री

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

कान्छा मातवरसिंह थापाका जेठी मुख्खेनी पट्टीका चेला रण उज्ज्वलसिंह थापा १

रण उज्ज्वलसिंह थापाका चेला

जेठी मुख्येनी पट्टिका जेठा चेला श्री वीर विक्रमसिंह थापा १

कान्छी मुख्येनी पट्टिका जेठा चेला वीर विक्रमसिंह थापा १

ऐं कान्छी मुख्येनी पट्टिका कान्छा छोरा वीसी विक्रमसिंह थापा १

काजी नैंनसिंह थापाका जेठा छोरा कर्णेल उजीरसिंह थापाले ७२ सालमा वटौलीमा अंग्रेजसँग २ लडाई जिती ठूलो नाम चलाया

कान्छा छोरा मातवरसिंह थापाले भारादारी खेलमा देव लागनु पऱ्यो, आफुलाई सचेत ११ टागन घोडा ली १० जना साथ ली ६ दिनमा वनारस पुगी हींस्थान पञ्जावको सयल र काँगरामा बाबु नैंनसिंह थापा लडाईमा मुक्त भयाका ठाउँमा पिंड दान दी ज्वालाजीको दर्सन गरी लाउर अम्वर सहरको सयलमा १७ सवार घोडाका र उँट खच्चर साथमा राखि सवारी गरी आफु प्रख्यात भैरहे ६ वर्ष पछी अब नेपाल जाने वेला भयो भनी नेपाल आई आफ्ना शत्रुसँग पुरपछ्रेमा जीती आफ्ना दाजु भाई इस्टमित्र कामदार कारिन्दाहरूको सर्वस्व भयाको फिर्ता गरी श्री ५ सरकारवाट अभयको सुनापत्र मधेस पहाडमा विर्ता समेत र प्राइमिनिस्टर आण्ड कम्याण्डर ईनचिफ कलाबहादुर जनरलको खिताप भै एक कोटिको मुखत्यारि भया आफुलाई दुख दिन्या र दरवारको सलतनत् खराप गर्न्या थापाहरूलाई विषको वात लगाई मार्नामा मतलव गन्यहिरूलाई ज्यूज्यान सजाँ भयो ।

जनरल मातवरसिंह थापा कलावहाबुरका छोरा

जेठा कप्तान रणजोरसिंह थापा १

कान्छा सद्दे विवाहिता पट्टि कम्याण्डर कर्णेल उज्ज्वलसिंह थापा १

ऐं.का छोरा श्री विक्रम थापा छेत्री १

सम्वत् १९३१ सालमा कर्णेल भये

ऐं.का कान्छा छोरा कान्छी पट्टिका वीर विक्रमसिंह थापा छेत्री १

ऐं. सालमा कप्तान भया

राज्यको सारा हालीमुहाली जर्नेल भीमसेन थापाले हातमा लिई बसेका थिए। राजपरिवार र गुरुज्यू बाहेकका सम्पूर्ण नेपालीले उनको आदर गर्नुपर्थ्यो ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

चौतरियाहरू र गुरुज्यू भीमसेन थापालाई तिमी भन्थे तापनि उनीहरूको टुपी पनि भीमसेन थापा कै हातमा थियो । भीमसेन थापा कहाँ नपुगी राजदरबारमा कोही जान सक्तैनथे ।

भीमसेन थापालाई थापा बन्धु जतिले चिठी लेख्ता यसरी लेख्तथे :—

स्वस्तिश्री सर्वोपमायोग्यत्यादि सकल गुण गरिष्ठ राजभारोद्धारण सामरथ श्री श्री श्री छ जनरलकम्पाण्डर ईनचिफ भीमसेन थापा साहेबका चरणतल दलसुर थापा सोभासिह थापाको कोटि साष्ठाङ्ग सेवा सतपूर्वक पत्र मिदं······

इति सम्वत् १८९३ साल मिती फागुन वदी १४ रोज १ मुकाम इलाम खलंगा शुभम् ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

थापा परम्परा ऐतिहासिक कालु[1] थापा र उनको वंश

अघि जुंलामा खस राजाका वंशमा सात भाइ छोरा थिए। धौलागिरिको ताकुम्‌कोटमा भृगु गोत्रका आदि पुरुष "भृगु" को नै राज्य थियो। यिनका साथमा लागेर जुंला बाटै 'जय चन्द्र' र 'रन्के' साथै आएका थिए। रन्के मुनामा जयचन्द मच्छेममा र 'भृगु' चाँहि ताकुम् कोटमा नै वसे। जयचन्द आग्री मगर (छन्तेल) र रन्के चाँहि 'पून' मगर भए। जसका सन्तान ताकुम्‌मा छँदै छन्।

भृगु सहित भै रन्के र जयचन्द समेत ताकुमकोट् मा राम्रो राज्य सन्चालन गर्न सक्ने खस राजाको खोजीमा जुंला खसगिरि पाहाड़ तर्फ लागे। जुंला खसका तत्कालीन राजाका पनि सात भाइ छोरा लहरै सुतेका थिए। त्यस मध्येबाट शिरानी उँभो-उँभो सरेका छोरा 'डिम्ब' लाई ल्याई ताकुम्‌को राजा बनाए। यी 'डिम्ब' सानो नाबालक भएकाले शिक्षा दिक्षा दिइ बझाङ्गे राजखलककी कन्या-सँग विवाह भयो। यी राजकन्या साथै 'भृगु' र डिम्ब सहित पौडी गाउँबाट भान्छेको रूपमा यौटा बाहुन समेत् लिइ ताकुम् आए र राजकाज चलाउँदै थिए यस्तैमा 'राजा' डिम्वबाट बझाङ्गे राजखलककी कन्या देखि यौटी बालिका पैदा भईन्। विधिको विडम्बना भनौं ? राजकुमारी आफ्नै दर्वार भित्रको उहि भान्छे बाहुन् पौडचालसँग लसपसिन पुगिछन्, गर्भ रह्यो। तिनै आत्रेय पौडचालय ब्राह्मणको रज बिर्य देखि राजकुमारीबाट एक पुत्र जन्मियो। यिनको नाउ कालु राखे। वालक कालु जवान भए पछि ताकुमकोटमा राजा डिम्वले यिनै कालुलाई आफ्नो राज्यदिई आफू 'भुजी' अर्नाकोट तर्फ लागे। यस्तैमा उत्तर तर्फबाट आएका जाडेहरूसँग डिम्वको लडाइं चल्यो। जाडेहरूलाई पराजित गरी आफ्नो विजयको

---

१. नेपाली पू० अं० ८९ मा कालु थापाका सन्तानको वंशावली उद्घृत गरिरहेछु, तर यो तल दिईएको भनाई मैले ताकुमबाट अनुसन्धान गरिएको यस लेखवाट अझ विशेष जानकारी हुन सकला भन्ने विश्वास लिएकोछु। यो जनसाधारण हरूको भनाई र विश्वासको आधारमा तयार गरिएको हो, त्यसैले आजको प्राप्त ऐतिहासिकतामा कति मेल खाला–नखाला, यस प्रति अझै सोध खोजु हुन वान्छनीय छ। आजको लोकसंस्कार र जन जीवनलाई हेरी नेपालका पुराना स्थानीय मौला र लोक विश्वासका चौतारा किल्ला आदिलाई सोच्ता म यसैप्रति आश्वस्त वनी यस-लाई याहाँ स्थान दिई रहेछु। विशेष सोध खोज र भविश्यले अझै प्रस्यचाउँदै जाला!

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

उपलक्ष्यमा आफ्ना सैनिक उमरावहरूलाई वुकी भुजीमा ६० मुरीखेत र दुइ खर्क पाखो विर्ता दिए ।

पछि राजा डिम्बवाट नै नागराज कीर्तिवम र मलेवम भन्ने छोरा जन्मिए । मच्छिमको जयचन्द र मुनाको रन्केद्वारा राजकुमार कालुलाई मान्नु पर्दथ्यो । राजगद्दीमा डिम्ब्रद्वारा स्थापना गरी राखिएकोले भान्छे वाहुन पौडयालपुत्र 'थापा' भन्ने लोकप्रसिद्धि परम्परा चल्यो । कालु थापा वलवान पुरुषार्थी र जमामर्दी लौह पुरुष थिए, यिनका विवाहित र भित्रीनी समेत गरी जंमा ५३ वटी रानी थिए ।

यिनीहरूवाट धृतराष्ट्रका झैं १०० भाइ छोरा जन्मिए । यसरी सय जनाको बगालले डाँडा काँडा ढाक्यो । ताकुम्कोट तलको बाख्रीचौरको मङ्सिरे दाईंमा झर्दा र बढाई गर्दा खसीको सपेटो, सागको मुठो र दहीको ठेकी लिई राजा कालु थापा-लाई मान्ने परम्परा चलेको थियो ।

कालु थापाको वल पहुँच र जगजगीवाट छिमेकी साना राजाहरू उठी रीस डाहले कालु थापालाई राज गद्दीवाट हटाई अर्के राजा स्थापना गर्ने सोच विचार षडयन्त्रमा लागी बुढा रन्के र जयचन्द समेत भुजी अर्नाकोटमा डिम्ब राजाका छोरा मलेवम र किर्तिवम सँग उजुर गर्न पुगे । मलेवम र किर्तिवमको सल्लाहा अनुसार रन्के र जयचन्दले संगठन तयार गरी आफ्नो सरकारी तिरो कालीचौरको धुरी तिर्ना निम्ति कालु थापालाई पाख्रीचौर वोलाई उनी आएको समय हमला गरी उनलाई कब्जा गरे । पछि उनी त्याहाँवाट भागी वोरलाङ्ग चौर गई बसे । यसलाई अझैं "थापा चौर" भनिन्छ ।

यसरी राजगद्दीवाट थापालाई भगाएकोमा अपसोच मान्दै भृगुका सन्तान (सुवेडी) छेपलधारोमा गई भात भान्सा गर्दै थिए, धुवाँ चलिरहेको थियो । धुवाँको मुस्लो देखि ताकुम्कोटका राजाले तिनिहरूलाई वोलाई सोधें । उत्तरमा उनिहरूले हामी थापा राजाको अनुयायी हौं, उनिहरू जाहाँ जान्छन् उतै पछि लाग्दछौं भने । उनिहरूको कुरावाट प्रभावित भै यी कीर्तिवम मलेवम राजाले थापालाई दरवाङचौर मानिस पठाई वोलाए ।

थापाका मानिस दूतको रूपमा आए । उनिहरूसँग भने "हामी भाई भाई हौं हाम्रो परस्पर कुनै वैरभाव छैन । हामी राजा हुन्छौं, थापा काजीको रूपमा रही राजकाजमा सल्लाहा दिंदै रहने भई हाम्रा पिता पुर्खाको राजकाज चलाउँछौं यहीं बसौं ।"

यसरी किर्तिवमको अनुरोधलाई समर्थन गरी काजीको रूपमा थापा बस्ने भनि लालमोहर सदर भयो ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

यसरी राजा कीर्तिवम मलेवम र काजी थापा भई राम्रो रूपले राज्य संचालन हुन थाल्यो। तर पनि हृदयमा चाहिं आफ्नो राज्य खोसिएको खोप थिदैं थियो। यसैले मामावाट छलकपटमा साथ दिई राज्य खोशिएको हुँदा उनिहरूले (थापा वंशी) अब उप्रान्त ससुराली र मामलीकाहाँ वड़ादशैंमा टीका थाप्न नजाने भनि नियम बसाए। हाल सम्म पनि वगाले थापाहरूले दशैंमा टीका थाप्न जाँदैनन्।

कालु थापाका सयभाइ छोरा विस्तारै यस राष्ट्रको डाँडा काँडा चारैतिर छरिए। तत्कालीन वाईसे चौविसे राजाको राजनीतिक स्थिति हेरी कसैले आफुलाई गर्ग गोत्री भन्न थाले र त्यसैवाट फैलिए। पछि पृथ्वी नारायण शाहको समय पाँडे र थापाको प्रतिस्पर्धा र कजाँई दिइएको थियो। यसै ताक-लोकगीतले अलापे को थियो "थापाकाजी, पाँडेकाजी हाम्रो वलो ल्यौन" आदि।

थापाहरूका आदरणीय गुरू पुरोहित सुवेदी र पौडेलहरू थिए। पछि अधिकारीहरू पनि भएको बुझिन्छ। सुवेदी शुद्ध वेदी भएको हुँदा उनिहरूलाई सुनको शुरो प्रदत्त गरियो। अनि पौडेलचाहिं कम वेदाध्यायी हुँदा चरू दिईयो, पशुरामले दुईपटक सम्म निःक्षेत्रीय बनाउने भनी भारतवर्षमा लाग्दा मल्लका शाखा पुरूखाहरूलाई दवाई राखेका रहेछन्। यस कारण सुवेदीले यी राजाको जेठो छोरालाई मन्त्र सुनाउने भएछन्।

कीर्तिवम मल्लले कार्कीनेटा देखि उत्तर पश्चिम मारेर पर्वत समेत राज्य गरेको बुझिन्छ। जफती भन्ने गाउँ अन्यत्र पनि ठाउँ ठाउँमा होला ऐतिहासिक गाउँचाहिं ताकुममा नै पाईन्छ। थापा र मल्लले सुवेदी तथा पौडयाललाई दिएको विर्ता पछि राणाकालमा आई सो जफत भएकोले यसको नाउँ 'जफती' रहन गएको कुरा आज सम्म पनि सुन्न सकिन्छ।

कज्याँई पदले गरी आफ्नो ख्याती लिएका थापा राजकाजमा निकै दक्ष थिए। किर्तिवमको पद मात्र थियो, राजकाज व्यवहार र प्रशासनीक काम चाहिं पुरै थापाहरूको नै थियो। पछि आधुनिक कालमा पनि नेपालमा थापाको नैं विशेष देन भएको वुझिन्छ।

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

परिशिष्ट

१. राजा दलविक्रमशाहको (१९३१ वि० सं०) तमसुक
२. रसीद १९३४ ,,
३. खेत कुलो बनाउने १९०७ ,,
(प्राइम्मिनिष्टर जङ्गवहादुर राणाको रुक्का)
४. परंपट्टको कागज १९७५ साल फागुन १७ को
५. तनहुँ ३ लंबर रसोद गोदामको रसीद
६. लेनदेनको भर्पाइ १९०४ को

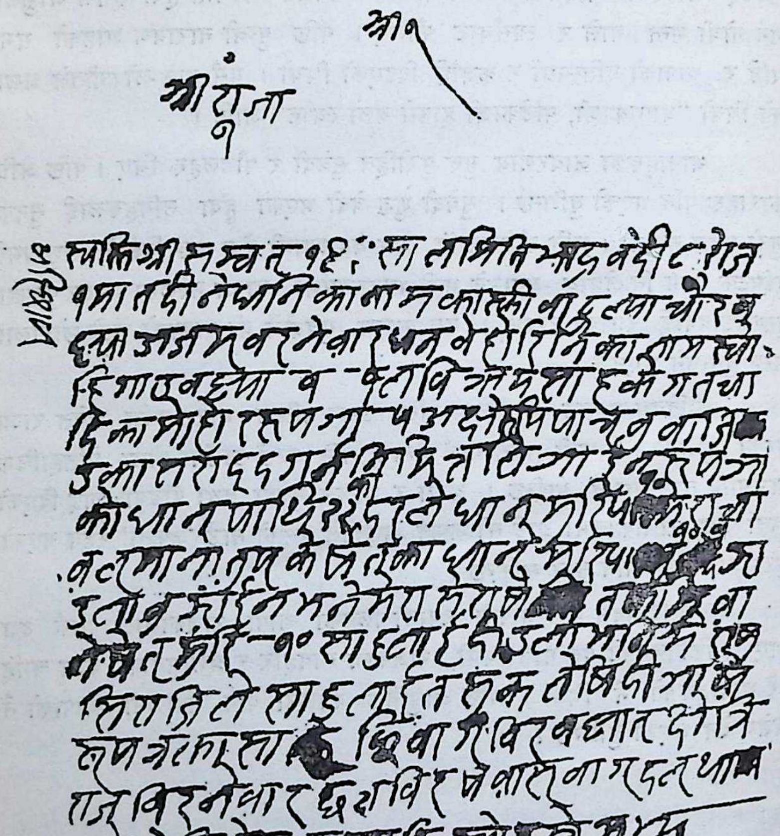

(साहू अनम्बर नेवार र असामी बाटुलेचौर बडाकोटका राजा सिद्धिनारायणका वंश दलविक्रम शाह असामी भएको सुबेदार बागदल थापाले लेखेको वि० सं० १९३१ सालको तमसुक यस प्रकार छ ।)

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

स्वस्तिश्री १९०४ सालमा कान्छी बुहारीका रुपैंञा हामी ३ भाइले कर्जा लियाका मोहोर रुपैंञा जम्मा रु० ११०को तपसिल—

रनसुर थापालाई तिऱ्याको रु०	७	हाम्रा पासामा बाँकी रह्याका र आउन्या समेत रु०	१७
अकवर गुरुङलाई तिऱ्याको	१०	कान्छीलाई रूपैं भैंसी किनी दियाको रुपैंञा	१७॥
घाचोकका बाहुनलाई तिऱ्याको रु०	९॥		
मधीलाई तिऱ्याको रु०	१		
स्यामा भैंसी किन्याको रु०	१७॥		
गोरा भैंसी किन्याको रु०	१३		
गोरु किन्याको रु०	४॥		
मङ्गलीको तिऱ्याको रु०	७		
वाली तिऱ्याको रु०	६		

इति सम्वत १९०४ साल मिति श्रावण वदि २ रोज ५ शुभम्

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

तनहुँ ३ लम्बर रसद गोदामको रसीद

स्वस्तिश्री तन्हौ ३ लम्वर रसद गोदाम कस्य दाखिला आम्दानी जिल्लै कास्कि थुम बाटुल्याचौर मौजे बाटुल्याचौरका जिम्मावाल मुषिया वागवीर बस्न्यात्का तपसिल बमोजिमका रैतीको टिकस्का रसदमध्ये खरीद भयाको मोहोर रु० ३१।।।≡।।।२को ७।४का दरले चावल मुरी १२। निज मुखिया मारफत तपसिलका रैतीहरू हस्ते डिठा दलवीर राना जिम्मा गोदाम दाखिल भयो तस्को रसिद गरी दिन्युं—

तपसिल

मु० वागवीर वस्न्यात् हस्ते निज रु०			१।। –।।१।। को	१२
भ्रन्दु पाध्या हस्ते निज रु०			२ = २ को	–।१६
हनुमन्त नेवार हस्ते निज रु०			१ – १ को	१८
गजाधर पाध्या हस्ते निज रु०			१।। –।।१।। को	।१२
रामचन्द्र पाध्या	ऐ	ऐ	१ – १ को	।८
माधौ गुरुङ ऐ	ऐ		१ – १ को	।८
रणकेसर खवास	ऐ	ऐ	२ = २ को	।१६
वुध्या खवास	ऐ	ऐ	१ – १ को	।८
लक्ष्मीनारां जैसी	ऐ	ऐ	२ = २ को	।१६
जगे पंथ	ऐ	ऐ	१ – १ को	।८
जहर्सिं गुरुं	ऐ	ऐ	१ – १ को	।८
नापल्या गुरुं	ऐ	ऐ	१ – १ को	।८
मानसिं कार्की	ऐ	ऐ	१ – १ को	।८
अजम्वर नेवार	ऐ	ऐ	१ – १ को	।८
हर्के थापा मगर	ऐ	ऐ	१ – १ को	–।८
मनविर नेवार	ऐ	ऐ	१ – १ को	।८
पदमसिंह बस्न्यात	ऐ	ऐ	१।। –।।१।। को	।१२
कालु पाध्या	ऐ	ऐ	१।। –।।१।। को	।१२
वलु थापा हस्ते निज रु०			१ – १ को	।८
उजीर खवास	,,	,,	२ = २ को	।१६
चामु कार्की	,,	,,	१ – १ को	।८
वलबहादुर वस्न्यात क्षेत्री रु०			१ – १ को	।८
सरूप कार्की	,,	,,	२ = २ को	।१६

सम्वत् १९३६ साल फागुन वदी १० रोज ७ शुभम्

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

लिषीतम् कास्की मौजा वस्न्या वर्ष ६६ का मुषिया वषतवहादुर गुरुं आगे मेरा दाजु नरवाहादुरको छोरा भतीजा वद्रीकेसर गुरुंका घरको वर्ष १९का उमरेको करीया मने कमारो तपाईं साहू अजम्वर नेवारको कमारीसँग वसी तम्रै घर आयाको र निज भतिजो घरमा नभै जागीरे हुनाले काज्मा गयाको भै निजलाई खवर पठाउँदा आयाका चिठी मोताविक मैले विक्री गरी नगद पार्नं पर्ने भयाको हुनाले निज मने कमाराको पटक र वैना समेत जमा मोल मोहरू १८०। येकसये असी रुपैञ्या निज वद्रीवहादुरको जाहानलाई बुझाउना नीमीत्त तिमी साहु अजम्वर-वाट वुझी निज कमारो परमभट्ट गरी दियाँ निज कमारो उपर आज अधिको झै झगडा वा अैन् वमोजीं-को रोग षोट दोस् क्यै नीस्क्यो भने तम्रो दाम वापस दी कमारो फीर्ता लीउँला भनी मेरा मनोमान षुसी राजीसँग परस्परको यक प्रति कागज ली निजै साहु अजम्वरको घर कास्की वाटुलेचौर पाटंमा वसी परमभट्ट लेषी निंज साहु अजम्वरलाई दिञ्या साछी फड्केमा लेषीयाका सदर ईती सम्वत् १९७५ साल फागुन १७ गते रोज ६ सुभम्—

साछि

कास्की वाटुलेचौरका मु० वषतवाहादुर वस्न्यात क्षत्री १

ऐ ऐ वस्न्या बलबहादुर क्षत्री १

ऐ ऐ वस्न्या नवलसिङ् वानिया

ऐ ऐ वस्न्या मु० वलभद्र जैसी

ऐ ऐ वस्न्या कलंका मु० तर्कवहादुर

जंगवहादुरको छाप

स्वस्तिश्री मद्राजकुमारकुमारात्मज श्री प्राइम् मिनिष्टर यान् कम्याण्डर ईनचीफ जनरल जङ्गबहादुर कुंवर राणाजी श्री कम्याण्डर ईनचीफ जनरल वंवहादुर कुंवर राणाजी श्री जनरल वद्रीनरसिंह कुंवर राणाजी वहादुर कस्यपत्रम् :—

वंववहादुर

वद्रीनरसिंह

आगे कास्की जिल्लामा जान्या कम्पु पल्टन कम्पनीका जांचकी औ बाटुल्याचौर भर अम्वलका खेत कमाउन्या थरी मुषिया जिम्मावाल मोही गैह्रके यथोचित उप्रान्त हाम्रा बाटुल्याचौरका षेतमा १९०६ सालका वर्सादिमा उपधाहा चली ६७ षेत षोला पैराले षाई वेकम्वा भयाको छ भलाम देउराली डाँडाको कुलो पनी लगी राषे छ विना उब्को मोही गोहार्नभै त्यो कुलो लागन्या छैन, अरू षेत समेत वाँझा रहन लाग्या भनी थरि मुषीया जिम्मावाल मोही गैह्रले विस्तार विन्ती गरी पठाउँदा मालुम भयो तसर्थ तिमिहरू कम्पु

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

पल्टनका जाँचकीहरूले आफ्ना-आफ्ना पल्टनका षेतमा खोला पैराले कति षेत विकम्वा गरि खायाको रहेछ थरि मुखिया जिम्मावाल राषी जाँची ठहराइ लेषी पठाउनु कम्पु पल्टन कम्पनीमा आजसम्म जो श्रेस्ता चली आयाको छ सोहि स्थिति होला अरू रह्याको षेत र देउराली डाँडाका विग्याको कुलालाई मोही गैह्र सवै सामेल गरि त्यो कुलो बनाई पानी चलाइ आफ्ना-आफ्ना थर थरमा हिला लगाई षेत रोपन्या रोपाउन्या काम गरनु बाँझो रहन नजाओस् वाँझा रहन गया भन्या गाफिली पनि हौला बाँझाको वाली पनी तिर्नु पर्ला इति सम्वत् १९०७ साल मिति द्वितिय वैसाष वदी ३ रोज २ सुभम् ।

स्वस्तिश्री राजा दलविक्रम साहकला मेरा सेरा षेत मुरी ५ को बाली ३४ सालको बाली मोही अजमर नेवारवाट रुपआ ॥। बुझी लियाँ तस्को रसिद गरी दियाँ आगो असिनु पऱ्या मिनाहा दिउँला सम्वत् १९३४ साल मिती दिन गते १३ रोज ७ शुभम् ।

—:०:—

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

संकलक तथा सम्पादकको संक्षिप्त परिचय

जन्म :–बि० सं० १९८१ श्रावण संक्रान्ति
वाट्ulेचौर पोखरा

शिक्षा :–प्रशस्त नीजी अध्ययन
(नेपाली तथा हिन्दी साहित्य)

सेवा तथा कार्य :–बि० सं० २००२
राणा शासनकालमा निम्न वैतनिक कर्मचारी (वहिदार) मा प्रवेश।
(श्री ३ सं० गुठी बन्दोबस्त अड्डा)
बि० सं० २००३ मा गोरखापत्र-छापाखानामा मुखिया।

राणा शासनको विरोधमा शुरूदेखि नै भार्गलिदै र जनगीतको क्रांतिद्वारा जन चेतना भर्दै आएको बीच बीचमा आरोप। यसै क्रममा बि० सं० २००२ मा 'रत्न जुनेली' र 'वनचरो' प्रकाशित। २००४ मा सरस्वती सदनमा भएको कवि संमेलन-मा संमिलित र साहित्यकारहरूबाट प्रशंशित तथा प्रोत्साहित। बि० सं० २००६ मा सानो टुँडीखेलको खुलामन्चमा कविशिरोमणी लेखनाथको सभापतित्वमा भएको विराट आमसभामा 'धुरुधुरु नरोउ आमा' गीत गायनमा सफल गायकको रूपमा परिचित बि० सं० २००७ मा नेपाल प्रजातन्त्र रेडियो स्थापना-रेडियो द्वारा भएको कवि सम्मेलनमा 'भरियाले विसायो भारी' गीति कविताको सफल गायनमा प्रशंसा सहित महाकवि देवकोटाद्वारा 'कवि बुलबुलशान' को उपाधि।

बि० सं० २००८ मा भारतका प्र० मं० नेहरूको नेपाल आगमनमा टुडिखेल खरीको रूखमा भएको आमसभा शान्त गर्ने क्रममा शहीद गान "चरी वास्यो रूखको हाँगैमा" को सफल गायनवाट अशान्त जनता मन्त्रमुग्ध हुँदा राष्ट्रपिता श्री५ त्रीभूवन तथा नेहरूबाट समेत प्रशंसा। बि० सं० २००९ मा कुञ्जिनी गीतिकाव्यको संगीतमय सूर प्रदान र गोरे राउतको सफल अभिनय। १९ सालमा नै न्यून वैत-निक कर्मचारीको संगठनमा सक्रिय भाग लिए वापत न्यून वैतनिक जागिरदारलाई जगाएको आरोपमा जागिरबाट अवकाश। कर्मचारी संगठनको माग पुरा र पुनः जागिर थमौती। लोक साहित्य र जनसंगीतमा समर्पित हुने दृढ निश्चय। यसै क्रममा वि० सं० ०९ मा नै तीनधारा पाकसालाको आमसभामा "म भात खान्न ए आमा"......गीत गायन सहित गो० प० को मुखिया पदवाट राजीनामा। डा० के० आई० सिंहको विद्रोहमा "क्रान्तिकारी गीत र प्रति-

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

Digitization by Hindu-Heritage-Foundation of America. HHFA(USA)

१५७-३२ P. Lohni
१५९९२ N. Thapa
११५४ M. Basnyal